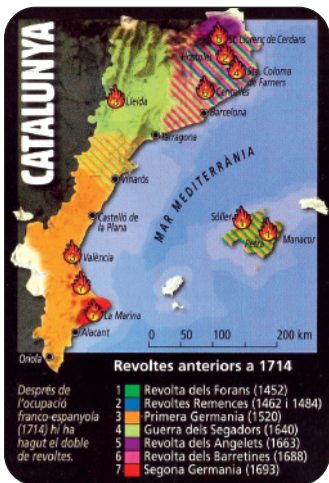

L'ESTEL

L'Estel
Bellavista,44
07240 Sant Joan

Telèfon
971 85 85 80
657 012 568

www.racocatala.com/esteldemallorca
E MAIL estel@premsaforana.cat

AMB EL PATROCINI DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XXVIII. NÚMERO 662

1ER DE NOVEMBRE DEL 2009

PREU: 2 €

ES DIJOURS BOD'INCA

Serà el dijous dia 19 de novembre. Ens hi hem de veure tots

CIUTAT DE MALLORCA

Fa 10 anys que Helen Sharp regenta el restaurant X-FIN al carrer Generql Luque, 266 d'Inca. Tapes, hamburgueses, pepitos. 871 911 348

Fa 4 anys que n' Antònia Cases i el seu Fill Miquel regenten el Forn Cases al carrer Francesc de B. Moll,cantonada Santiago Rossinyol d'Inca. El pare de n' Antonia, Esteve Cases, va obrir el Forn Cases a Pollença fa 60 anys. 971 506 065

Fa 4 mesos que en Josep Miquel Clemente ha obert la botiga Body Healthy, de nutrició Esportiva a l'avinguda Cristòfor Colom,127 d'Inca. 600 484302

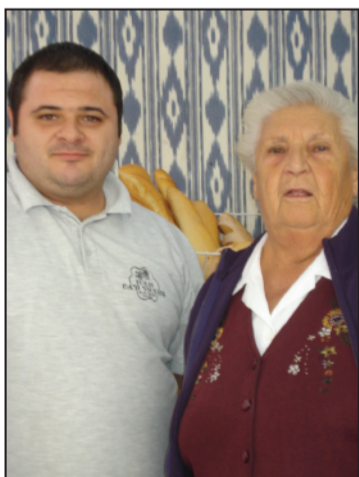

Fa 9 anys que na Margalida Batlle, amb la seva assistent Xisca Seguí, obriren el RACC d'Inca. Fan tota casta d'assegurances. Avinguda de Cristòfor Colom,67 d'Inca. 971 880 616

Na Montse Albons és la madona de la Croissanteria Mallorca al carrer Mateu Enric Lladó,18 de Ciutat. 971 710 045

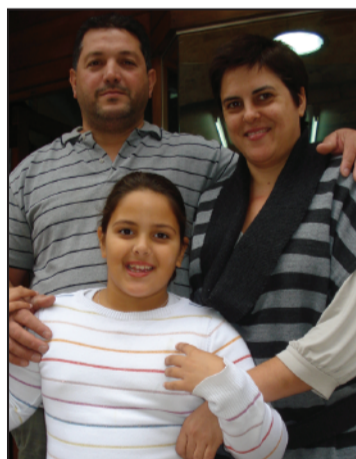
FIRA DE LLUCMAJOR

Fa 30 anys que en Tomeu Vicenç va obrir el Forn Can Vicenç al carrer Navarra,16 de Lluçmajor. A la foto la seva mare i el seu fill. 971 120 332

Des de l'any 1982 na Cati Aguiló esposa les seves pintures a la Fira. 071 428 014

Fa un mes que n' Esperança Thomàs ha obert la botiga de merceria i textil Esperança al carrer del Born,7 de Lluçmajor. El seu home Raul Gonzales és mestre d'obres. Fa obres i reformes. 971 120 496

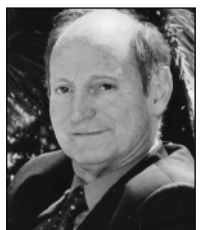
EL GOB ADVERTEIX QUE SON BACO NO ÉS NEGOCIABLE; SON BACO ÉS IL·LEGAL

El camp de golf no és una carta per jugar, és un farol!

No és que el projecte hagi caducat, és que és il·legal. El Consell va estimar un recurs del GOB contra la declaració d'interès general per incomplir amb les DOT, el PTM, la Llei de Sòl Rústic i les pròpies Normes Subsidiàries de Campos.

<http://www.gobmallorca.com/comuni/com2009/091013.html>

LA REVISTA DELS EMPRESARIS

PERE FELIP I BUADES

Pujar contribucions i retallar salàris, és això el que volen els treballadors d'aquest govern?

En José Lluís Rodríguez Zapatero i els seus ministres econòmics han formulat noves propostes. Segons ells és precís pujar les contribucions i congelar els salaris dels dos milions i mig dels empleats públics.

El Govern que no se torbà a trobar 150.000 milions d'euró per salvar als banquers, seguin ordres de Brussel·les i del G-20, que després dedicà altres 99.000 milions a la reconversió bancària (incluint l'acomadament de milers de treballadors de bancs i caixes), que segons CCOO, destinarà més de 2.500 milions d'euró a bonificacions en la quota patronal de la Seguretat Social el 2009 (des de 1998 a 2008 les bonificacions han suposat 23.776,05 milions d'euró –un 3% del PIB–) a costa de la Seguretat Social, diu ara que per corregir el dèficit públic i “per mantenir la despesa social” són els treballadors els qui han de pagar les contribucions i els seus salaris.

Però els treballadors exigeixen al Govern i esperen de les seves organitzacions una altre política.

La pujada de les contribucions. El Govern s'ha marcat l'objectiu de recaptar 15.000 milions d'euró addicionals, incrementant fins 1,5 punts del PIB la pressió fiscal l'any que ve. Després de desfullar la margalida durant un mes, ha explicat d'on treure aquests diners.

En primer lloc, de la supressió de la deducció de 400 euró en l'IRPF, que pot aportar uns 4.000 milions d'euró. A més, de les rendes del capital i la imposició indirecta, que engloba l'IVA i les contribucions especials sobre l'alcohol, el tabac i la gasolina.

La pujada de les contribucions sobre les rendes del capital, situades en el 18%, tendria, segons els experts, un escàs efecte recaptatori aquest tipus de rendes sols representa, aproximadament, el 3,84% de les fonts de renda declarades.

Juntament amb els 400 euró, la major part de la recaptació addicional sortiria de l'IVA, la contribució que directament tributa sobre el consum i els serveis. Sembla que el Govern està estudiant pujar aquests tipus en dos punts percentuals, del 16 al 18 per cent.

La tercera font seria una nova pujada de les contribucions especials que graven el tabac, l'alcohol i els carburants. De fet, el Govern aprovà el mes de juny passat un increment d'aquestes contribucions, amb les que esperen recaptar més de 2.000 milions addicionals. Amb la nova pujada podrien obtenir altres 2.000 milions.

El Govern ha descartat, pel contrari, recórrer, a tributs sobre les grans fortunes, rescatar la contribució sobre el patrimoni,

eliminant aquest any fiscal, i pujar la tributació de les SICAV. Es a dir, que seran majoritàriament els treballadors, a través de l'IRPF i les contribucions sobre el consum, els qui paguin la pujada de les contribucions.

Els rics quasi no paguen. Quan el mes d'agost en José Blanco parlà d'augmentar les contribucions als rics, la vicepresidenta econòmica del Govern, Elena Salgado, advertí que de poc serveix restablir la contribució sobre el patrimoni o augmentar l'IRPF als més poderoses, perquè els més rics tenen els doblers en les SICAV, (Societats d'Inversió de Capital Variable).

Tothom se preguntà: I perquè no augmenten les contribucions a les SICAV, que sols tributen l'1% anual i estan lliures de la contribució de transmissions patrimonials? El PP advertí al Govern a no tocar un pel als rics. En Zapatero contestà: no tacaren la fiscalitat de les Sicav, perquè els multimilionaris sens anirien als paradisos fiscals.

En aquest moment hi ha prop de 3.369 SICAV, amb un patrimoni baix de gestió de més de 27000 milions d'euró, el 76,5% dels 35466 milions d'euró consignats com a rendes de capital mobiliari de l'any passat.

Aquestes societats aglutinaven 439.395 associats, si be

la majoria són noms de palla interposats pels autèntics amos, ja que la llei obliga a que les Sicav tinguin un mínim de 100 partícips. Per patrimoni, les majors Sicav foren Morinvest, d'Alícia Koplowits (408 milions, Al·locació de la família del Pino (361 milions) i Kebiar d'Inversions, d'Amancio Ortega (307 milions).

Contribucions suprimides i frau. El la contribució sobre Patrimoni a partir de l'any fiscal 2009. Uns 1.800 milions d'ingressos fiscals menys. Segons el col·lectiu de Tècnics del Ministeri d'Hisenda això beneficia sobretot a uns 35.000 ciutadans, que declaren un patrimoni net superior a 1.5 milions d'euró i que s'estalviarien 711 milions (el 49,32% de la recaptació total. Han sostingut que els més beneficiats per aquesta mesura seran els “accionistes privilegiats” i els propietaris de capital mobiliari, ja que l'import mitjà de les seves declaracions puja a quasi 470.000 milions euró, que, junt amb les propietats d'immobles, representa el 93% de tot lo declarat. Segons els tècnics, a més, “la evasió fiscal és major conforme el declarant concentra més riquesa”.

És possible una altre política, manca una altre política. És que no és possible una altre política? Hem de tolerar que s'enfonsi l'ocupació, la pro-

ducció, els serveis públics a fi que els doblers se'ls quedin quatre milionaris, i allò que pagam els treballadors ho dona el Govern als Bancs? Que no hi hagi doblers per pagar una assegurança digna als aturats i aquells que tenen milions d'euró ni tan sols paguin contribucions?

El Govern podria posar en marxa un pla d'obres públiques que crei centenars de milers d'ocupacions. Els fons no han de sortir de la pujada de les contribucions als treballadors. N'hi hauria prou amb obligar als banquers a tornar els mils de milions d'euró lliurats pel Govern, en expropiar els bancs i destinar els seus fabulosos beneficis a crear ocupació enlloc d'especular.

Ni hauria prou amb que les Sicav paguin la contribució de societats. I com amenacen en anar-se'n, la solució és expropiar les SICAV.

La política de la Unió Europea que el Govern aplica, que apliquen tots els governs, ens duu a la ruïna, com ha arruïnat totalment un país com a Letònia. Perquè aquesta política ho sacrifica tot al gran capital. No és possible aturar l'enfonsament econòmic sens expropiar als especuladors, els bancs, les grans multinacionals.

Valencianisme.com denuncia l'agressió d'un dels seus administradors

Una desena d'ultres espanyolistes el van agredir al seu portal i posteriorment el van amenaçar amb ‘matar-lo’ si no abandona la seva tasca

El portal Valencianisme.com ha denunciat que un dels administradors del portal va ser agredit la matinada del divendres, en el marc de la Diada del País Valencià del 9 d'octubre. Segons explica el

portal, aquella matinada “Un company de l'administració del nostre portal, que ha preferit no revelar la seua identitat, es disposava a entrar al seu domicili, ubicat a la ciutat de València, acompanyat d'una amiga, moment en el qual es van presentar en el portal un grup d'uns 10 joves, que després d'agredir la xica el van acorrallar fins que el van tombar a terra i el van colpejar en repetides ocasions mentre cridav-

en consignes espanyolistes”. Els agressors van irrompre sobtadament al lloc “i van espantar en primer lloc la xica, al mateix temps que reien i proferien insults contra ella, com ‘guarra’ i ‘puteta catalaneta’. A continuació, van amenaçar l'administrador del nostre portal, tot dient-li que abandonara la seua tasca al capdavant d'esta pàgina web o si no ‘el matarien’. El portal explica també que el jove va intentar

defensar-se però immediatament se li van tirar a sobre la desena de joves d'ultradreta amb gorres i amb la cara tapada per mocadors, que el van agredir “en diverses ocasions” amb cops de puny i puntades de peu, de resultes de les quals duu diverses contusions al cap, als costats i per tot el cos. Els agressors van fugir al crit d'“arriba España” i “Valencia es y será nuestra, fuera los putos nacionalistas”.

Aquest no és més que un episodi més de la impunitat de què gaudeix l'ultradreta espanyolista al País Valencià, tal i com havia passat al matí on membres del Bloc van ser agredits i intimidats per personatges de grupuscles similars, durant la processó, i tal i com ve ocorrent els darrers anys arreu del PV, sense que cap estament policial o jurídic hi faci res.

BERNAT JOAN I MARÍ

Quan, a les últimes eleccions generals espanyoles, el Partit Socialista de Catalunya (per a alguns un partit autònom; per a d'altres, la mera branca catalana del PSOE) va treure vint-i-cinc diputats, molta gent va fer cara d'interrogant. N'hi havia que es demanaven com era possible que, després del caos que s'havia produït amb els trens de rodalies, l'enfonsament d'edificis al barri del Carmel de Barcelona, les dues grans manifestacions sobiranistes (una de les quals havia tret, segons xifres pròpies, més d'un milió de persones al carrer) i l'ebullició que semblava produir-se dins la societat civil catalana, el PSC tragués un dels millors resultats de la seua història (potser el millor, no ho record amb dades a la mà), amb vint-i-cinc diputats a Madrid.

Jo diria que la resposta és molt senzilla, i que no té a veure substancialment amb l'"efecte Zapatero" a què tants varen fer

referència. La gent va votar, malgrat tots els emperòs, el Partit Socialista perquè va percebre que el seu vot contribuiria més a l'estabilitat en el govern de l'Estat. Perquè, si descomptam les etapes en què es produeixen grans moviments socials, que trasbalsen la manera d'organitzar-se d'una societat determinada, allò que la gent premia, per damunt de tot, és l'estabilitat enfront de la inestabilitat, la seguretat enfront de la inseguretat, la continuïtat enfront dels canvis i la unitat enfront de la dispersió. I això, des de la perspectiva de la majoria dels votants, ho podia garantir més, al principi d'aquesta legislatura, a nivell d'estat, el PSC que no cap altre partit de l'espectre polític català. És difícil trobar algú que combini estabilitat, continuïtat, seguretat i unitat al mateix temps i en una mateixa formació política.

Si això ocorre en una societat tan versàtil, dinàmica i acostumada a viure al marge de l'Estat com és la del Principat de Catalunya, quant més intens no ha de ser el fenomen a les illes Balears! Una societat con-

servadora com la nostra ha de premiar l'estabilitat elevada al quadrat, la seguretat elevada al cub, la unitat a la quarta potència... I tota la resta serà percebuda, de manera generalitzada, com a elements d'allò més poc de fiar. I que consti que, al cap i a la fi, la gent vota algú perquè considera que és fiable, no per allò que hagi fet o deixat de fer i, molt manco encara, per allò que prometi que farà en el futur.

Les formacions polítiques, emperò, per poder posar sobre l'arena noves idees, per poder transformar la societat, a fi de comptes, necessiten també marcar perfil propi. I ho necessiten més les emergents, les que encara són petites, que no aquelles més grans i més consolidades. Per tant, dins aquestes formacions s'estableix una lluita entre allò que han de fer per poder consolidar-se en l'àmbit polític, a l'hora de marcar clarament un perfil propi, i allò que han de fer per aparèixer com a fiables als ulls d'una majoria d'electors. I les activitats per a cobrir cadascuna d'aquestes necessitats resulta que són dràsticament

contradictòries. Per marcar perfil propi, s'haurà de tensar el govern (quan hom estigui dins un govern de coalició), s'haurà de divergir de tant en tant, s'haurà de negociar durament, com si fossin de vida o mort, qüestions que de vegades apareixeran com d'allò més banal als ulls de la gent. I, d'altra banda, per aparèixer com a fiables, hauran d'assegurar que la tensió no arribi al trencament, que la divergència no desdibuixi la cohesió del propi govern, que la negociació no tengui sempre una part de la gent amb l'ai al cor, com si tot plegat no hagués de durar gaire.

En el cas de les illes Balears, la situació encara és una mica més complicada. El partit més fiable, el que té unes idees que connecten més amb la gent, en el conjunt de les Illes Balears, és el Partit Popular. Tota la resta, junts, tenen un diputat més que el PP. El segon partit més fiable (amb més confiança entre l'electorat) és molt lluny del PP, i necessita exactament de totes les altres forces polítiques per poder formar govern. Necessita, per tant, que ningú no perdi

perfil, que els votants de tota la resta de partits polítics estiguin encantats amb la gestió dels seus representants al govern. Però necessita, igualment, que continuïn estant d'allò més contents els seus votants. De manera que no es perdi cap vot pel camí.

La temptació –sempre existent– de suposar que, perquè el volum propi és més gran que el de la resta ja la part representa el tot, podria dur els socialistes, a nivell de les Balears, a deixar els socis en situacions satel·litzades, de bandejament, fins i tot d'humiliació. El resultat, en aquest cas, no pot ser més elemental: algú caurrà en desafecció, i tot plegat no sumará el mateix que suma ara. Són els socialistes, per tant, els més interessats a fer que la necessitat de marcar perfil que tenen els partits més petits del pacte no entri en col·lisió amb l'estabilitat necessària no ja perquè pugui completar aquest mandat, sinó perquè n'hi pugui afegir un altre, que consolidi l'obra de govern començada a les illes Balears. O hauria de dir recomençada?

QUIM GIBERT

coautor d'*Identitats. Convivència o conflicte?*

«**S**an Gottardo: fotografata una marmotta albina». Aquest és un dels titulars estiuecs del *Giornale del Popolo*, diari de la Suïssa italiana. La crònica és presentada com una raresa de la natura, tot i que el redactor reconeix que també és possible detectar-hi ocasionalment altres animals albins (guilles, cabrits, cérvols...). En el Ticino, nom oficial del cantó confederal, han de treure les notícies de sota terra, hàbitat natural d'aquests rosegadors, arran de la pau que es respira. En rigor, la Heidi demanava cantant al seu avi «per què jo sóc tan feliç».

Ticino, les terres altes

La tranquil·litat helvètica quedarà trasbalsada precisament en el massís del St. Gotard quan comencin les obres del túnel ferroviari que unirà en dues hores i quaranta minuts la ciutat de Zuric amb la de Milà. La seva longitud serà de 57 km., amb la qual cosa es convertirà en el túnel més llarg del món. El periodista Quim Torrent assenyalava que l'obertura d'aquest corredor ferroviari tindrà conseqüències més enllà de Suïssa i Itàlia: «connectarà els ports italians amb el centre i el nord d'Europa» (*Avui*, 13-7-09).

«Això sí que són muntanyes», sento dir a uns catalans entusiasmats a conèixer els estanys d'aquesta part meridional dels Alps. I és que Suïssa és el país més muntanyós d'Europa (Catalunya és el segon). La fresca dels cims con-

vida a enfilar-s'hi quan en el pla la calor és forta.

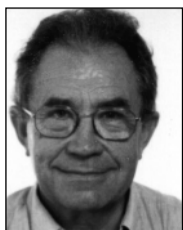
Suïssa és un referent europeu perquè ha sabut sintonitzar progrés i estima per la natura. Aquest *savoir faire* també l'ha aplicat en el tractament de les seves llengües autòctones. L'exemple del Ticino és prou explícit. Es tracta d'unes valls de parla italiana, conquerides pels confederals al Duc de Milà en el segle XV, on l'única llengua oficial és la de Dant. Tan cert és que uns ciclistes austríacs que s'han mig perduts pregunten, en adonar-se que tot hom parla italià, si són a Suïssa o a Itàlia. Cal tenir en compte que l'alemany és la llengua de la majoria del cantons suïssos, però aquesta predominància lingüística en cap cas inferioritza els cantons restants de parla francesa, italiana i retoromànica (o romanx).

L'assagista Joan Francesc Mira remarca que d'això se'n diu territorialitat, normalitat, respecte: «curiosament els suïssos no tenen escrit aquest principi a la constitució federal: és cosa dels cantons sobirans, que ja s'encarreguen d'aplicar-ho fins a les últimes conseqüències» (dins el llibre *Cap d'any a Houston, Texas*). Mira afegeix que els anys 70 el Jura es va separar del cantó de Berna: «després d'un llarg i violent conflicte, justament per mantenir la llengua francesa fora de l'abast de l'alemany».

La Sra. Lina és una octogenària natural de Basilea, ciutat suïssa de parla alemanya, però resideix des que es va jubilar en un veïnat d'aquestes alçades alpines, que al pic de l'hivern la neu deixa incomunicat. Va haver d'aprendre italià de gran. Té un aire d'ex-

hippy reconvertida en cooperant. És una enamorada del seu hortet, on diu que la feina mai se li acaba. De la collita del matí ens fa un sopar d'alt valor nutritiu, segons assegura. Però el més deliciós han estat les postres: gerds amb un pastís de xocolata que per moments m'ha retornat a la infantesa. Si de Suïssa en diuen la pàtria de la xocolata espessa, el símbol del Ticino és la gasosa.

És possible que algú relacioni el nom de Ticino amb la primera de les quatre batalles que el general cartaginès Anníbal va guanyar als romans a partir de l'any 218 aC. I és que Ticino també és la denominació de l'afluent més cabalós del riu Po. Però l'escomesa militar, amb paquiderms inclosos, es va produir a Pavia, al sud de Milà, no massa lluny d'allà on els dos rius conflueixen.

ALEXANDRE PINEDA
FORTUNY

És una constant meva, una reiteració el parlar del món de les idees, de la seva repercussió i la seva socialització. Tinc clar que hi ha aspectes ideològics, ben presentats, però què tots ells estan prenyats d'intencions materialistes. Com ho podríem dir? hi ha ideologies materials i d'altres abstractes? doncs, si; i segur que ambdós vessants es complementen. La complexitat del meu anunciat és gran, i em serà impossible ésser exhaustiu. Vull sumar-hi les que representen un objectiu moral, ple de bonesa, i d'altres objectius, plens de maldat. Darrera l'escut d'una ideologia hi ha sempre instrumentalització, sigui per bé o per mal. Hem de cercar exemples: les religions, aboquen per un viure amb espiritualitat, volent amagar-nos que aquesta està per sobre de les religions, hom pot ser espiritual i no religiós, no són posicions antitètiques. Aquestes d'on es nodreixen, té poc o gens a veure amb la seva praxi social, les jerarquies van per un camí ple de sumptuositat material, i pel volum global dels seus seguidors mantenen, una lluita i una prèdica d'acord amb el que sembla ser la seva inspiració inicial.

Hem de dir-ho tanmateix, aquest no és un simulacre de tractat filosòfic, anirem per camins de plena actualitat, i ho farà més entenedor. A Catalunya, situats al Principat, només acabada la última guerra d'agressió del 1.936-1.939, ens servirà, com a paradigma aquell home de d'altres finances catalanes dit Valls Taberner, que era de la Lliga, dient-nos que tot allò català havia mort, i ell es passava amb tots els bagatges, inclosa la llengua catalana, lliurat amb profunditat a l'espanyolisme recentment vigoritzat pels exèrcits, i així treia el cap com un dels amos del Banco Popular Espanyol. Un altre, encara avui en vida, Carlos Sentís, publicava a La Vanguardia Española un article ben explícit, en quan intencions, el va titular: Finis Catalonia Vull entroncar-ho amb l'afer d'ac-

tualitat, Fèlix Millet, que sempre ha estat emparentat amb el nacionalisme espanyol més bàrbar: FAES, Aznar, ben impregnat de moral putrefacta, acostumats a viure com el jerarquies espanyols amb l'esquena dreta i la butxaca plena, aprofitant-se de l'aurèola del seu avi Lluís Millet, s'ha omplert de milions durant molts anys, és el gran estafador del dia, i fet i fet amb una democràcia real i catalana, estiraríem moltes flasades i sorgirien molts de merders, nascuts a recer de poders que no acceptem.

La podrida anècdota relacionada fa mal, però ni ens desmoralitza perquè res ens pot escandalitzar de l'espanyolisme, cap maldat no ens sorprèn, encara que es facin passar per catalanistes; i és que fan com l'església catòlica, que dins del seu mantell, té sectes com els legionaris de Crist, d'extrema dreta, i les faccions humanitàries que treballen pels pobres, que podem catalogar com d'esquerres. El nostre camí, el nostre full de ruta n'està ben allunyat de capteniments semblants, perquè la nostra és una disjuntiva Catalunya o Espanya, aquesta darrera és el nostre passat a superar fins fer net. El camí és la llibertat, i amb Espanya ens és impossible, venim d'un passat desballestador del país, aquesta va ser la gran jugada del franquisme, la nova empenta genocida, -ho he repetit manta vegades, aquest no fou res més que una cara més, del nacionalisme agressiu ancestral espanyol-, avui aquesta és la seva continuïtat des dels paranys pseudodemocràtics. Les innovacions ideològiques han de bastir tots els àmbits, per tant no ens oblidarem de l'econòmica, que ens és urgent per fugir de la corrupció generada per polítiques, d'especular i robar. S'han endut tots els premis de corrupteles, i ara es fa molt difícil de sortir de la crisi, amb tantes mancances productives.

La intoxicació de la societat actual ha creat una corrupció que ha acabat essent el nostre sòsia, un sòsia íntim, o sigui on s'assembla tothom, s'ha socialitzat la malura i poca cosa es fa per a impartir una nova moral, ens han fallat el

Innovació ideològica

cristianisme i totes les religions, ja fa milers d'anys que ens transmeten discursos plens de descomposició i necrosi. Lluny d'aplicar el benestar de les ànimes, molts l'únic que fan és cercar-se un egoista camí cap a la glòria eterna, tan intangible ella. Algunes sectes, o religions diguem-ne petites, dins d'aquesta miopia recomanen, quan no dicten, als seus acòlits que no participin del món de les idees, reclosos en el seu llibre únic, diga-li Bíblia o el que sigui. Es mostren eixorcs davant de les possibilitats de comandar o incidir parcialment en la conducció del món cap a situacions millors, com si no fos possible dissenyar una nova moral col·lectiva, i és que l'home gairebé sempre cerca refugi mostrant-se dèbil davant de tota novetat, prefereix continuar sent acrític davant dels cànctics establerts que el reconforten, abans d'adoptar actituds crítiques. analitzadores i innovadores.

Parlo amb el director de l'Estel, Mateu Joan, dels articles publicats als números 659 i 660, sota el títol de: "El cas psiquiàtric del col·lapse caracterològic dels catalanoparlants". Cinc planes senceres sense signar, ell em va dir que era el treball d'un valencià, i tot dient-me'n el nom, prefereixo no esmentar-lo per si vol mantenir l'anonimat. Expressar-li que he recomanat la lectura a tothom que he pogut, per la seva utilitat en el món del pensament, i d'allò que ens ocupa dels aspectes de les dinàmiques socials que se'n puguin extreure, no continuaré més per aquest camí perquè seria una reiteració d'arguments ja exposats a aquesta publicació quinzenal. Abans de tancar l'article amb un retorn cap al seu encapçalament, recordo per si cal, les paraules de Felipe González a Toledo el 1.984, on va dir clarament que el problema d'Euskadi, era de simple ordre públic, el que els preocupava, era la identitat catalana. Ho és de llavors, també d'un abans molt antic, d'una actualitat el que el 2.009, és per ells esfereïdora, perquè no saben com afrontar-la, doncs veuen tots el pes d'una antiga i arrelada explotació que se'ls escapa de les urpes. L'ofegament

econòmic ha estat el punt d'inflexió gràcies a mètodes d'anàlisi nous i que ens el permeten controlar a diari, i que està aixecant a tot una part del poble, -els seus immigrants que creien comprats a perpetuïtat- encaminats cap als senders de la llibertat.

M'he desviat, ho tal vegada he completat l'article, no ho sé, però no m'acomodaré sense la meua preocupació màxima, que és el fàcil ensinistrament de la ment humana. Crea un ideologia i mantén-la en primera línia de combat, just el que ha fet les maneres imperialistes de la creació dels Estats. Quants seran capaços de desviar-se un mil·límetre de les línies traçades pel poder?. Ni cal dir-ho el primer impediment són totes les castes, que els fan costat perquè és la seva còmode manutenció a perpetuïtat. Doncs és difícil però no pas impossible, sempre hi ha hagut ments clarificadores, quan no ha estat en la clandestinitat, ho està en plena llum del dia, encara que sigui havent de triar aquell diari, aquella publicació, aquell lli-

bre, que mai hem de seguir com a nova disciplina, però que ens ha de servir de nou mètode d'anàlisi per anar endreçant-nos. Crec que les ideologies hauríem de classificar-les qual axioma, en projectes de bonesa o de maldat. Què dir-vos de la "ideologia" nazi, i derivats..., només com a suprem racisme que es creu "raça superior" i per aquest simple planteig s'aboca a l'assassinat de milions de persones diferents: És ideologia o psicopatia criminal?, veig aquest darrer com a diagnòstic cert. La ideologia marxista, que aquesta si partia d'una anàlisi històrica, però que la seva posada en pràctica, va esdevenir fallida i es va encasellar com l'esmentada en primer lloc. El resultat va ser 60 milions de persones assassinades només el segle passat. Dit, només ens valen les ideologies que responguin a nous horitzons per a la humanitat, carregades de bonesa empírica.

Mals exemples i corrupció política

Si la trama de la corrupció és tan sofisticada que no és detectable per les corresponents mesures de control, es tracta del tema que sigui, com en el cas Millet actualment i d'altres que en sortiran, quan més gran és la burla i el problema a nivell de societat, més contundent cal que sigui el càstig. Sembla però que a determinats jutges falangistes no els convé o no els interessa, ja que el seu interès és precisament provocar desconcert i alarma social. Aquest fet no fa res més que aplanar el terreny als estats imperialistes com l'espanyol que va de demòcrata amb mentalitat intransigent i totalitària.

Ara tenim el greu problema d'imatge a Barcelona dels petits furtus al carrer que afecten greument al sector turístic a nivell internacional. Els detenen i el jutge els torna a deixar en llibertat. En aquest cas, el verdader terrorista és la llei i el jutge i els que permeten que ens entri la gent que ens entra. Desgraciadament llavors, la ignorància política, a alguns els fa dir aquella lamentable frase: "Esto con Franco no pasaba".

El que tingui orelles que escolti, qui tingui ulls que observi i pels fets el coneixereu.

Joaquim Pugnau i Vidal.
Membre de Catalunyaacció.

JOAN LLADONET

Catalanofòbia amb odi i mala llet

S'usa dir que a Espanya hi ha certs sectors polítics i d'altre índole interessada que fomenten la catalanofòbia. L'altre dia feia zàping i em va cridar l'atenció un anunci que feien a un canal que crec que es diu "Intereconomía TV". Aquest anunci ja s'havia començat i en aquell moment no sabia que ho era, i, va passar tan ràpid que no recordaré el que deia exactament, però sí que em va quedar allò més fonamental, i va ser quan se'm va aclarir que els que fomentaven la catalanofòbia tenien molt d'odi, rancor, mala llet, mala bava i moltes males idees més. No semblava que només es fes pels vots. L'anunci que no record

exactament, però sí el significat deia més o manco que a Bèlgica s'havia aconseguit per Llei el bilingüisme francès-flamenc, a Canadà s'havia aconseguit per Llei el bilingüisme anglès-francès, parlava d'alguns estats més fins que arribava a dir que Espanya havia aconseguit a Catalunya per Llei el bilingüisme castellà-català. Però que la LEC (Llei d'Educació de Catalunya) havia aconseguit rompre aquesta harmonia i que pretenia eliminar el castellà, que afavoria la seva persecució i desaparició (no record exactament com ho deien).

Vaig pensar que grups de pressió en defensa del castellà i partits polítics coneguts devien ser els que pagaven aquest anunci. No l'he pogut veure més, però sí he vist que des d'aquest canal es ven una cadira plegable de director de cin-

ema (perquè m'entengueu), la tela de la qual és la bandera espanyola i a l'esquena hi hauria l'escut, per tant ves a saber si l'anunci anterior no el sufragava la cadena propietària.

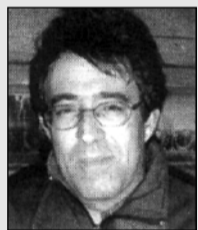
Anunciar l'existència de l'harmonia bilingüe de Bèlgica és una gran mentida, perquè el model belga ens serviria a nosaltres, ja que el territori flamenc és monolingüe neerlandès i el territori való és monolingüe francès, essent Brussel·les, la capital, el lloc on els funcionaris han de dominar les dues llengües per poder atendre valons i flamencs. També s'ha de tenir en compte que hi ha un petit territori monolingüe alemany. Bèlgica és un model de llengua territorial desitjable, mentre no arriba la independència, i amb aquest model tan bo segons els anunciants, Madrid hauria d'esser territori bilingüe o multilingüe. Us ho podeu imaginar?

No és veritat que Canadà sigui un estat bilingüe, sinó que només el territori del Quebec és el lloc que es podria anomenar bilingüe de francès i anglès, i és allà on s'intenta i es va aconseguint normalitzar el francès davant el totpoderós anglès. I a més si aquest fos un territori modèlic, s'ha de tenir en compte que és un dels sistemes que més s'ha copiat al Principat i a la resta de Països Catalans. D'allà s'ha après a aplicar la immersió lingüística, amb totes les variants i adaptacions que vulgueu. Per tant, els anunciants exhibeixen dos models harmònics de bilingüisme, que són precisament els que la LEC segurament pretendria aconseguir.

La darrera animalada que diuen és allò que la LEC persegueix el castellà i que vol fer-lo desaparèixer. Dir això és una niciesa, fruit d'una ment

ruïna, ja la LEC pretén garantir que se segueixi el mateix sistema que s'ha duit a terme fins ara i aquest sistema és el que té com a objectiu que l'alumnat acabi l'ensenyament obligatori dominant les dues llengües, i fins ara es domina més el castellà que el català. Segurament tenen raó i ens assenyalen el camí a seguir, la normalització del català arribaria quan passàs a ser llengua dominant als Països Catalans i la llengua castellana, es convertís en una llengua més, com els centenars de llengües de gent procedent d'altres països.

En una paraula, l'anunci en qüestió deixa ben clar que intenta produir catalanofòbia a tots els que el veuen i no coneixen la realitat, que són la majoria, per tant, s'ha de tenir molta tironia, una gran hostilitat, i crec que arriben a la xenofòbia.

ANDREU SALOM I MIR

L'any 1969 és conegut, d'antuvi, com l'any en què l'home arribà a la Lluna, però fou, també, un any de grans anhels, d'un desig de canvi, de rebuig de la societat de consum i de la voluntat de viure la vida amb pau i llibertat. Aquest pensament havia afloirat amb força en el moviment *hippy* (terme que havia sorgit a la Califòrnia dels anys 60, a partir del mot anglo-saxò *hipster* o *hip*, un substantiu i adjectiu que signifiquen quelcom així com "genial, anar a la darrera"). La filosofia *hippy*, que conceptualment es podria reduir al conegut eslògan "fer l'amor i no la guerra", impregnà fortament el món del cinema i de la música, especialment la nord-americana (amb cançons emblema, com *California dreamin*, dels mítics The Mamas & the Papas, o *San*

Francisco, que popularitzà Scott McKenzie). La pel·lícula més representativa d'aquell moment és, sens dubte, *Woodstock*, un documental de Michael Wadleigh amb muntatge de Martin Scorsese, basat en el que fou un dels millors festivals de música i art de la història i, segurament, la més gran manifestació del moviment *hippy* (congregà, durant tres dies del mes d'agost del 69, més d'un milió de persones, i contà amb la participació de figures llegendàries del rock, del folk i del pop, com Jimi Hendrix, Joe Cocker, Joan Baez, The Who, Carlos Santana, The Band, Ravi Shankar, Janis Joplin, Arlo Guthrie o Richie Havens). L'esdeveniment, amb el transfons polític de la guerra del Vietnam i les respectives manifestacions mundials en contra, esdevingué tot un cant per la no-violència, l'amor i la tolerància -per bé que també en foren protagonistes destacats el sexe i les drogues. Fou un esperit del qual es revestí el famós musi-

cal *Hair*, que triomfava aleshores a Broadway (anys més tard Milos Forman el portaria al cinema) i un film molt de l'època, com era *Bob, Carol, Ted i Alice*, de Paul Mazursky.

Aquell any va ser pròdig en la realització de pel·lícules que podríem anomenar "de culte", i que han deixat una empremta profunda, en aquella generació i en les que la segueixen. Són aquestes: *2001, una odissea de l'espai*, del gran Stanley Kubrick, una obra mestra total del cinema i de la ciència-ficció, amb una història profunda i metafísica sobre l'origen i el destí de la humanitat (com a anècdota curiosa, diuen que els *hippys* anaven a veure el film convenientment "col·locats" en les seves butaques, especialment atents als impactants efectes especials del mestre Douglas Trumbull); *Easy rider*, una *road-movie* de Dennis Hopper i Peter Fonda, l'obra cinematogràfica insígnia que marcà un canvi d'època i la pel·lícula de culte per excel·lència entre els *hippys*.

1969

Els dos personatges principals (els mateixos Hopper i Fonda, amb el suport d'un gran Jack Nicholson) reflecteixen els comportaments i aspiracions de tota una generació. La banda sonora, amb cançons de The Byrds, Jimi Hendrix, Bob Dylan i The Band fou clau en l'èxit espectacular de la cinta; *Midnight cowboy*, de John Schlesinger, amb Jon Voigt i un memorable Dustin Hoffman. És una història sòrdida d'un *cowboy* de bambolines que deambula per Nova York per a fer de gigolò de dones madures. Ha estat la primera i única producció qualificada X als Estats Units a guanyar l'òscar a la millor pel·lícula; i, finalment, *Dos homes i un destí* (*Butch Cassidy i Sundance Kid*), de George Roy Hill, que suposà la renovació d'un gènere esmortèit, el western. Història de dos simpàtics bandolers amb un mateix halo, romàntic i tràgic alhora, interpretats per una parella amb molta química, Paul Newman i Robert Redford. Fou el gran

èxit de l'any 1969.

Les raons d'aquell fenomen, esdevingut al 1969 (i ja en fa quaranta) estan, en certa manera, lligats amb els fets del maig del 68 a París -any en què, significativament, fou assassinat Martin Luther King, capdavanter nord-americà de l'alliberament pacífic dels negres als EUA, que féu famosa la frase "he tingut un somni". Els successos revolucionaris estudiantils a París (a la regió parisena la via revolucionària és la més habitual), amb el suport tangencial dels obrers, també anhelaven canviar el sistema i, almenys, ens va deixar eslògans tan fantàstics com "la imaginació al poder" o "sigues realista, demana l'impossible". Els ressons de tot plegat fa molts anys que s'apagaren, però el seu caràcter, el seu esperit, il·lusions i vocacions continuaran sempre representats en tots aquells que han pensat, pensen i pensaran que sempre es poden moure muntanyes i gaudir del procés.

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA. XVI LLIBRE

(Les lluites del segle XXI)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Els escriptors de les Illes i la novel·la històrica. Memòria de la guerra civil (i II)

Un món que s'ensorrà de forma irremeiable amb la victòria feixista d'abril de 1939

Mentre anava redactant els capítols de la novel·la *Els crepuscles més pàl·lids* em demanava si seria capaç de reflectir literàriament el caramull d'històries dels camps de concentració, de les presons franquistes, que, al llarg dels anys, m'havien anat contant el pare i els oncles. Un altre repte igualment—o més!—important era comprovar si podia ficar-me dins la pell del pare, presoner republicà, vengut a Mallorca amb els seus companys del *Batal·lón de Trabajadores*. Capbussar-me altra volta en la guerra i la postguerra? Mirava els arxius de la família. Pensava: vet aquí la columna vertebral del que pot esdevenir una novel·la; aquests materials i els records del pare i la mare. La meua pròpia vivència de la postguerra... Per què no provar-ho? I les històries dels vells republicans que sentia, de menut, a sa Pobla, quan anaven al taller de pintura a petar la conversa amb el pare i l'oncle? Ho havia de fer literatura; tenia un deute amb ells, pel seu valor, per la seva dignitat; havia de fer-ho per provar de servir, dins els límits de les meves forces i capacitats, aquell univers d'esperances en un futur lliure perquè lluitaren. Un món que s'ensorrà de forma irremeiable amb la victòria feixista d'abril de 1939.

El record de tots aquells vells republicans que romangueren a sa Pobla quan foren alliberats! Quants d'aquells homes, autèntics herois de la lluita antifeixista, no restaren al meu poble en haver conegut alguna noia poblera! És el que s'esdevengué amb el meu pare, amb Guzmán Rodríguez, amb tants d'aquells militants antifeixistes dels anys trenta. Sovint els llibres de memòries, els fulls salvats miraculosament, les pàgines escrites a les cel·les des de les quals els portaven davant el mur d'execució donaven una idea de com era aquella vida d'oprobri i humiliacions, de tortures constants sota el feixisme. Hi ha molts de llibres al respecte. Un dels primers que vaig llegir ja fa anys va ser el famós *Campos de concentración en la España de Franco* que Joan Llarch va publicar a Barcelona, a Producciones Editoriales, l'any 78. Més recents són els de Josep Pons Bestard, el llibre de records *Memoria de Mallorca, 1936* (Palma, el Tall Editorial, 1990) i el de José Leiva *Memorias de un condenado a muerte* (Barcelona, Dopesa, 1978). I un altre,

encara inèdit, del qual conserv un exemplar escrit a màquina pel seu protagonista, Pere Joan Borràs, d'Alaró, que escrigué *Memorias de Pedro Juan Borràs*. Un autèntic "incunable", potser un exemplar únic que pens que alguna editorial nostrada hauria de traduir de seguida al català per tal de restituir la veu espontània de l'autor i, d'acord amb els hereus del senyor Pere Joan Borràs, posar-lo a disposició del poble de les Illes, tant és el seu valor històric. Sense oblidar, igualment, els papers que Antoni Pizarro, condemnat a mort -condemna que va ser canviada per la de vint anys de reclusió—, escrigué d'amagat al Fortí d'Illetes, tètric indret d'afusellaments a Mallorca. Antoni Pizarro narra molt vivament, amb traça, els dies de la sublevació feixista, de les provatures fracassades per a fer front als sublevats, i de l'heroisme de tots aquells que eren executats al fortí Pel que explica aquest document d'extraordinari valor que he consultat sovint, l'heroisme, la dignitat, la valentia davant la mort, varen ser el més normal entre les desenes i desenes de republicans, comunistes, socialistes i anarquistes que foren assassinats als fosars d'aquest fortí.

Els sacerdots mallorquins que provaren d'ajudar els republicans tampoc no se salvaren de l'extermini. És el cas de Jeroni Alomar, assassinat pels feixistes per "col·laboració amb els rojos", el 8 de juny de 1937. L'historiador i periodista Nicolau Pons Llinàs va escriure un llibre al respecte titulat *Jeroni Alomar Poquet. El capellà mallorquí afusellat pels feixistes el 1937* (Palma, Lleonard Muntaner Editor, 1995).

I qui no recorda aquell "clàssic", el famós *Los topes* de Jesús Torbado i Manuel Leguineche, editat pel Círculo de Lectores l'any 1978 a Barcelona? Hi havia també algunes pàgines de la novel·la de Blai Bonet *El Mar* (1958) que, a l'adolescència, ens sobtaven per la seva cruessa en parlar de la guerra. Els afusellaments davant els murs del cementiri, magistralment descrits per Blai Bonet! Però de joves eren ben difícil trobar escriptors illencs que haguessin novel·lat la repressió, la por d'aquells d'anys d'assassinats, quan l'odi i la salvatge brutalitat dels militars revoltats i els falangistes campava arreu. L'embranchida de novel·listes que tracten la guerra o les seves conseqüències s'esdevé principalment amb els homes i dones de la generació literària dels 70. Parl de

novel·les de finals dels seixanta i començaments dels setanta, obres—de les quals ja hem parlat en un altre article—de Baltasar Porcel, Gabriel Janer Manila, Miquel Àngel Riera, Llorenç Capellà, Antoni Vidal Ferrando, Gabriel Cortès, Maria-Antònia Oliver, Miquel Ferrà Martorell...

Cap a mitjans dels anys seixanta tan sols *Les Grands Cemeitères sous la lune* de Georges Bernanos, obra que compravem d'amagat, a les golfes de segons quines llibreries de Palma i Barcelona, ens informava del que s'havia esdevengut en aquell estiu de foc, sang i llàgrimes. Però, com he dit més amunt, dels autors mallorquins que d'una manera o una altra han tractat la guerra civil i la repressió ja n'hem parlat en altres articles. Aquí i avui volíem anar esbrinant d'on sorgia la voluntat d'escriure una nova novel·la ambientada en la guerra i la postguerra mallorquines.

S'ha de recordar que a Mallorca, a part dels centres d'internament "clàssics" com la presó provincial de Palma, el castell de Bellver, els vaixells-presó (tipus "Jaume I"), Can Mir, la presó de dones (Can Sales), la d'Illetes, etc., existien nombrosos camps de concentració i diversos indrets de reclusió per a excombatents republicans

Per això em demanava quin va ser l'origen de *Els crepuscles més pàl·lids*, d'on sorgia l'impuls inicial que em donaria forces per anar bastint els vint-i-sis capítols que conformen la novel·la. No ho havia dit tot a *Estiu de foc* (Columna), *Núria i la glòria dels vençuts* (Pagès Editors), *L'A-*

magatall (Fundació sa Nostra) i *Un tango de Gardel en el gramòfon* (Setimig)? Per quins motius naixia ara, en la meua imaginació, la història novel·lada d'aquest presoner republicà, en aquest cas el meu pare, arribat a Mallorca en un feixuc estiu de l'any 1940?

Anem a pams. Als meus arxius tenc els documents de la família "Verdera"; memòries inèdites d'antics presoners del franquisme, de militants esquerrans; fotografies de la resistència i dels darrers anys de la clandestinitat; centenars de cintes, vídeos, llibres, cartes, diaris personals, etc., etc. Tot plegat un material que m'ha servit a la perfecció per a portar a terme el projecte: novel·lar la vida de presoner republicà del meu pare; literaturitzar el viatge que el portà, de les presons de Madrid i València, als camps de treball mallorquins.

Entre tot aquest caramull de vivències -sofriments, alegries- del nostre poble, hi ha els dos papers que més estim. Són uns vells documents que em deixà per herència el meu pare, l'exalferes de Sanitat de l'Exèrcit Popular i expresoner del franquisme Paulino López Sánchez. Aquests dos certificats foren emesos pels responsables dels camps de concentració, a Mallorca -concretament a sa Pobla- en la postguerra, un any després de la derrota popular de 1939. El pare, voluntari en la lluita per la llibertat, militant confederal, conegué Durruti, Miguel Hernández, Francisco Galán... (malgrat que aquest darrer lluitava amb les unitats comunistes, concretament dirigint la 22 Brigada en

què combaté contra el feixisme el meu oncle José López). S'ha de recordar que a Mallorca, a part dels centres d'internament "clàssics" com la presó provincial de Palma, el castell de Bellver, els vaixells-presó (tipus "Jaume I"), Can Mir, la presó de dones (Can Sales), la d'Illetes, etc., etc., existien nombrosos camps de concentració i diversos indrets de reclusió per a excombatents republicans. Són coneguts per tothom que hagi estudiat una mica la sagnant història de la repressió de la dreia contra el poble l'habilitació dels banys de Sant Joan com a centre d'internament, la possessió de Son Catlar (Campos), el camp de la Regana (a Lluçmajor), Capocorb Vell, la possessió de sa Coma (Capdel·là)... Aquests tènrics indrets s'obrien per a aprofitar la mà d'obra esclava fornida per les onades de vençuts que anaven arribant a les Illes. S'obrien camps a Felanitx i Manacor, al cap Gros i al Mal Pas (Alcúdia)... El meu pare, a les ordres del capità d'infanteria Agustín Martínez Sánchez, cap del *Batallón de Trabajadores número 153* destacat a sa Pobla en els anys quaranta, conegué Can Garroví (posteriorment l'institut del meu poble), i treballà en la carretera que anava del Mal Pas a la Victòria. La documentació que tenc -els dos documents esmentats- em permet, en un exercici d'arqueologia històrico-sentimental, saber com eren els "partes" per circular per sa Pobla, saber -aproximadament- el dia que Paulino López Sánchez, heroi de la lluita per la llibertat -com tots els seus companys- pogué sortir a fer un tomb pel poble i, segurament, conèixer mumare, Francesca Crespí Caldés. Na Francesca Crespí era filla d'una de les famílies més conservadores del poble i neboda de l'home fort de la dictadura del general Miguel Primo de Rivera, el batle "Verdera", Miquel Crespí i Pons, el constructor de l'Escola Graduada. Un dels documents diu simplement: "*Batallón de Trabajadores n° 153*. La Puebla (Mallorca) 11 de enero de 1940. Autorizo a Paulino López Sánchez para que pueda circular libremente por esta plaza sin que se le ponga impedimento alguno". El signa, el capità responsable del camp, José Martínez. L'altre paper, escrit igualment a sa Pobla ("La Puebla" dels vencedors), porta dada de 10 d'abril de 1940 y certifica que: "Paulino López Sánchez, de 22 años de edad, pintor decorador, perteneciente al reemplazo de 1938, ha permanecido prestando servicio en este batallón desde el 11 de octubre de 1938 habiendo observado una conducta ejemplar por demás, siendo uno de los que más se han distinguido por su disciplina, laboriosidad y amor al trabajo. Y para que conste y surta los efectos correspondientes, extiendo el presente, en La Puebla (Mallorca) a diez de Abril de 1940. José Martínez Sánchez, Capitán de Infantería".

Aquests papers, aquests simples records, són el que fonamenta la decisió de portar endavant el projecte d'escriure *Els crepuscles més pàl·lids*.

D'adolescent llegia moltes novel·les d'Àngel Maria de Lera, que, amb bisturí de cirurgia, descriu a la perfecció l'opressiu món de la postguerra franquista, amb els patiments i humiliacions que els vencedors feien passar als vençuts

Mentre redactava els capítols inicials

de *Els crepuscles més pàl·lids* em venien a la memòria, no solament les històries narrades pel pare i els altres presoners de guerra republicans que vengueren a sa Pobla en els anys quaranta. Reflexionava en la similitud, amb les evidents diferències de país i determinades circumstàncies, entre els presos polítics de totes les èpoques. Record que en una llunyana adolescència vaig llegir el llibre de Silvio Pellico *Mis prisiones* (Madrid, Espasa Calpe, 1962) i aquella joia -per la informació que proporciona, per la humanitat que transpu- de Kropotkin, les famoses *Memorias de un revolucionario* (Madrid, Zero, 1973). Tants llibres de memòries reflectint l'opressió! D'adolescent llegia moltes novel·les d'Àngel Maria de Lera, que, amb bisturí de cirurgia, descriu a la perfecció l'opressiu món de la postguerra franquista, amb els patiments i humiliacions que els vencedors feien passar als vençuts. I les memòries, igualment imprescindibles, de la dirigent comunista Juana Dueñas, descrivint les tortures i assassinats a les presons feixistes en els quaranta i cinquanta. I les del pollencí Josep Muntaner Cerdà narrant la repressió feixista a Pollença en el seu llibre *No eren blaves ni verdes les muntanyes - Petita història* (Pollença, Impremta Politècnica, 1988). Llibres de memòries que, com els de Ievguénia Ginzburg, *El cielo de Siberia* (Barcelona, Arcos Vergara, 1980) o el mateix *Diari d'Anna Frank* (Barcelona, Plaza Janés, 1998) ens permeten endinsar-nos en el subconscient del perseguit, del represaliat pel Poder, sigui aquest Poder de qualsevol tendència. Sempre la mateixa lluita: el dèbil, l'explorat, l'intel·lectual crític, el treballador revoltat, enfrontat amb els qui comanden, amb els senyors de la guerra, amb els amos de les forques que els poderosos aixequen enmig de les places de pobles i ciutats en tota època i circumstància. És, com deia, l'ambient d'opressió i esclavatge narrat a la perfecció en l'obra del novel·lista Àngel Maria de Lera. Aquella atmosfera sinistra de novel·les com *La noche sin riberas* (Madrid, Argos, 1976) i *Oscuro amanecer* (Barcelona, Argos, 1977)! És l'herència de la sang que traspuen moltes de les novel·les dels nostres escriptors. El món de la guerra civil i la repressió que podem sentir i olorar en les novel·les de Gabriel Janer Manila *L'abisme* (1969), *Els alicorns* (1972); en les de Llorenç Capel·là, especialment *El pallasso espanyat* (1972); en les *Cròniques de la molt anomenada ciutat de Montcarrà* (1972) de Maria Antònia Oliver; i, molt especialment, en algunes obres de Miquel Àngel Riera. Pens ara mateix en *Morir quan cal* (1974).

Però parlant dels represaliats a Catalunya i l'estat espanyol, és el valor d'aquesta generació exterminada pel feixisme, la seva provada dignitat davant els botxins, el que consider més valuós i més important com a llegat que hauria d'arribar, intacte, amb tota la seva força exemplaritzadora, a les noves generacions d'illencs i illenques. És un dels llegats, potser el més important, que ens han deixat els antifeixistes dels anys trenta.

La novel·la *Els crepuscles més pàl·lids*, l'obra que acabava de guanyar el Premi Alexandre Ballester de Narrativa, estaria a l'alçada d'aquesta humanitat, dels homes i dones que, amb el seu sacrifici, la seva

resistència davant el feixisme, ens havien format, ens havien indicat el camí pel qual hem transitat durant aquests anys?

Els crepuscles més pàl·lids és un recordatori literari de la postguerra, de l'oprobri patit per la família i el poble treballador. Amb la "pau" dels vencedors no finiren ni la misèria ni els patiments dels derrotats. De 1936 a 1943 els historiadors ens donen noves de més de dos-cents mil presoners republicans morts per execució o per malalties als camps de concentració i als batallons de treballadors del nou règim. Capítol especial mereix tot el que fa referència als camps de concentració a Mallorca, i sobretot caldria investigar acuradament el destí de tants d'homes que hagueren de treballar en condicions infrahumanes en aquells anys d'humiliació i desfeta. En *Els crepuscles més pàl·lids* es troba el ressò de moltes de les històries de la presó i els camps de concentració que em contava el pare.

El responsable superior d'aquell batalló de presoners de guerra era un coronel amargat anomenat Emilio Izquierdo Arroyo, un mutilat de guerra del Marroc que no havia ascendit en "la Cruzada", i això el feia ser duríssim amb els presoners del camp de concentració

El meu pare, Paulino López, fou un d'aquests milers de presoners de guerra que vingueren a Mallorca, com he escrit més amunt, no de turisme, sinó com a membres d'un "BATALLON DE TRABAJADORES". Exactament el Batalló núm. 153, i amb el número de presoner 7.642. Aquells primers presoners de guerra foren destinats primerament al magatzem de Can Garroví de sa Pobla (després fou l'Institut de la plaça del Mercat) i més endavant a uns dels campaments-base per a la construcció de la carretera Alcúdia-la Victòria.

El responsable superior d'aquell batalló de presoners de guerra era un coronel amargat anomenat Emilio Izquierdo Arroyo, un mutilat de guerra del Marroc que no havia ascendit en "la Cruzada", i això el feia ser duríssim amb els presoners del camp de concentració. Un poc més humanitari amb els soldats republicans presoners era el capità Agustín Martínez. El "Batallón de Trabajadores" núm. 153, juntament amb altres unitats de càstig, treballà intensament en la construcció de la carretera d'Alcúdia al port de Pollença, en la d'Alcúdia a la Victòria, i en molts d'altres indrets de la comarca.

La vida, durant la postguerra, en un d'aquests batallons de treballs forçats, era duríssima, i molts moriren, se suïcidaren o foren executats. El meu pare em contà històries concretes de molts de soldats, comandants i oficials de la república, homes que havien lluitat heroicament a Terol, Belchite, Madrid, Alfambra, que es llançaven desesperats pels penya-segats de la carretera de la Victòria en no poder suportar la feina, el mal menjar i el tracte humiliant a què eren sotmesos.

S'aixecaven a les cinc del matí. El treball era de sol a sol. Quasi sense menjar, sense tabac, sense metge, sense medicines. Havien d'anar del cap al tall a peu, vigilats per soldats armats que disparaven per no-res. El berenar solia consistir en aigua

bruta encalentida, a la qual cosa anomenaven col bullida, quatre cigrons, un tros de pa negre. Cal dir, emperò, que la majoria dels habitants de sa Pobla es comportaren molt dignament amb els presoners de guerra dels camps de concentració i els ajudaren moltíssim amb menjar, roba i tot el que podien. Molts salvaren la vida d'aquesta manera i anys endavant, una vegada obtinguda la llibertat, es casaren amb dones del poble.

Avui dia, mig segle després d'aquests fets, algú diu que ja hem conquerit una certa "normalització històrica". Alguna cosa s'ha fet. Però falta el gran homenatge públic que tots els afusellats i els represaliats del franquisme es mereixen. Un monument digne a la seva memòria de lluitadors per la llibertat. Pensem que fins que la nostra societat no tingui el valor i l'esperit de justícia per retre aquest gran homenatge no podem dir que s'ha acabat la postguerra, que el franquisme ha finit, que la guerra és una pàgina més de la nostra història.

La història de la Revolució Soviètica de 1917 no es podria escriure sense la cabdal aportació dels llibres d'història d'un "afecionat" com Trotski o d'un revolucionari tipus Victor Serge

Molts records del passat en venien al cap mentre redactava els capítols de *Els crepuscles més pàl·lids*. Les històries del pare en la postguerra, el record de la desfeta popular en la guerra civil, la brutal repressió feixista, els milers d'assassinats...

Potser ja és ben hora de reivindicar com pertoca el paper essencial de determinats historiadors no acadèmics en la preservació de la història del poble. Ara mateix pens en Victor Serge, Trotski, George Orwell, Josep Peirats, Abel Paz... La història de la Revolució Soviètica de 1917 no es podria escriure sense la cabdal aportació dels llibres d'història d'un "afecionat" com Trotski o d'un revolucionari tipus Victor Serge. La comprensió de la revolució a l'Estat espanyol, el paper de la CNT i del POUM en la guerra, l'acció criminal de l'estalinisme en els Fets de Maig de 1937 a Barcelona, serien impossibles d'analitzar sense els llibres d'Orwell, Josep Peirats o Abel Paz. Però la llista es podria allargar fins a l'infinit.

Ara mateix s'acaba d'editar un d'aquests llibres tan útils per a conèixer aspectes bàsics de la guerra civil. Em referesc a *Crònica de la Columna de Hierro* d'Abel Paz (Editorial Virus). Aquest autor també va escriure la impressionant biografia *Duruti: el proletariado en armas* (Bruguera, 1978).

El llibre m'ha interessat especialment ja que el meu pare, l'alferes de la República Paulino López Sánchez -el protagonista principal de *Els crepuscles més pàl·lids*- conegué la majoria de personatges històrics de l'anarquisme i de l'esquerra valenciana i, més concretament, els homes d'aquesta famosa "Columna de Hierro". La 83 Brigada Mixta de l'Exèrcit Popular era, en realitat, la "Columna de Hierro" militaritzada.

Any 1660.

per Ricard Colom

**APLICACIÓ DEL TRACTAT DELS
PIRINEUS CONTRA CATALUNYA.
RESTAURACIÓ MONÀRQUICA A
LES ILLES BRITÀNIQUES.**

Retrat de Jacob Trip, ca. 1660.

1-1-1660: Samuel Pepys escriu la seva 1ª entrada al seu *Diary*.

2-1-1660: Les forces de Monck creuen el riu Tweed a Coldstream (frontera escocesa), Anglaterra, i comencen una lenta però deliberada marxa devers Londres. Un exèrcit del general Lambert, enviat per oposar-se al seu avanç, es desintegra sense disparar un sol tret, i comença el "Llarg Triomf d'Escòcia a Londres".

3-1-1660: El general monàrquic Monk entra a Londres.

5-1-1660: El Parlament dicta ordres per tal que John Lambert, Miles Corbet i d'altres donin compte de llurs accions.

6-1-1660: El Parlament rep i llig les cartes de Monck i del coronel Lytcot, del 29 de desembre des de Coldstream. Monck ordena entrar dins Londres amb les seves forces.

9-1-1660: Sir Henry Vane, compareix davant el Parlament en relació amb el seu suport a la junta militar, i voten el seu confinament. Altres, incloent John Lam-

bert, són enviats al camp "lluny de Londres". És la resposta a l'entrada dels soldats, amb permís de la Junta Militar, dins Londres en cases particulars per a "cobrar-se" les pagues que els devien.

10-1-1660: El Parlament nomena Thomas Scott per a responsabilitats en "*Informations of private and public Intelligence*".

11-1-1660: Monck arriba a York. El Parlament comissiona al Coronel Col. Herbert Morley com a Lloctinent de la Torre de Londres.

13-1-1660: William Lenthall, el President de la Cambra, obté 10 dies de permís per malaltia, William Saye és nomenat president temporal. Molts sospiten que en realitat Lenthall s'absenta de la Cambra per evitar prendre una postura sobre la difícil qüestió de respondre a Monck.

1-1660: Naix Pierre Helyot, historiador franciscà parisenc (†1716).

Publicació de molts pamflets a Londres a causa de l'agitació política.

16-1-1660: Surt l'exèrcit de Monck de York cap a Londres, acampen a Ferry Brigges. El Parlament ordena Scott Thomas de reprimir les balades, sàtires i escrits contra el *Rump* (el Parlament imposat pels militars) i empresonar qualsevol dels responsables: aquesta és pel que sembla la resposta a la proliferació pamfletària d'aquestes obres en aquests moments, amb distribució gratuïta al carrer. El Parlament ordena Robinson i Scott d'acompanyar Monck al llarg del camí cap a Londres.

17-1-1660: El Parlament nomena Thomas Scott Secretari d'Estat de la Commonwealth (=de la Confederació britànica i colònies). Scott i Robinson marxen de Londres per trobar-se amb Monck.

19-1-1660: Les forces de Monck arriben a Nottingham.

20-1-1660: Tres representants del Batle, regidors i "Common Council" de Londres són enviats a reunir-se amb Monck, el qual és informat pel seu cunyat T. Clarges que els coronels Morley i Fagge li han organitzat secretament el suport militar des del mateix Londres.

25-1-1660: El Parlament ordena al Consell d'Estat de revisar la situació de l'Exèrcit per reduir les forces no imprescindibles.

26-1-1660: El Parlament aprova l'"Act of Assessment" per 100.000£ mensuals, un impost molt impopular que és satiritzat per tot.

30-1-1660: Lletre de Monck (28-1, de St. Albans estant) on demana retirada de regiments de Londres, el Parlament ordena el compliment d'aquesta requesta.

1-2-1660: Retirada de regiments de Londres, excepte dos. Però hi ha impagats i les tropes s'amotinen i es neguen a moure si no els paguen, amenacen d'anar cap a Londres.

2-2-1660: Els amotinats del camp de St. James reben un sou mensual del Parlament, però això és només una petita part del que els deuen. Atacs i detencions. Monck marxa de St. Albans a Barnet. Scott l'instà a venir prest a Londres per sufocar els motins, però Monck no mou fins a l'endemà.

3-2-1660: Monck entra cautelosament a Londres i els seus soldats resten a Westminster.

6-2-1660: Monck assisteix al Parlament i fa un discurs.

Principis-2-1660: El Rei Carles X Gustav obre una nova campanya a Noruega.

7 a 9-2-1660: Conflicte entre el Parlament i el Municipi de Londres.

9-2-1660: El Consell d'Estat demana als diputats

del *Rump* que s'adrecin a Monck per reprimir els aldarulls a la ciutat, que detengui 11 líders municipals, dissolgui el Consell Municipal, i destruesca les defenses de la ciutat.

10-2-1660: En compliment a les ordres, les tropes Monck ensorren les portes i les barricades de Londres, per a consternació dels londinencs, que temen que l'exèrcit se'ls imposi de nou. Els nens al carrer ataquen els soldats amb crits de burla "Besa'm el Parlament!"

11-2-1660: Mor René Descartes.

Monck s'entrevista amb les autoritats municipals londinenques per anunciar-los la dissolució del Consell Municipal, amb noves eleccions en breu. Més aldarulls als carrers de Londres.

13-2-1660: El Parlament ofereix a Monck un càrrec en el Consell d'Estat però ell el refusa. Ordre de rendició contra Lambert i a Sir H. Vane perquè abandoni Londres.

Nit-13-2-1660: Mort a Göteborg de Carles X Gustau de Suècia, per pneumònia o infart. Amb ell mor un gran entrebanc per a un acord de pau amb Dinamarca.

El succeeix Charles XI (†1697)

14-2-1660: Rumors d'insurrecció a Londres. Ordres per confiscar armes "a fanàtics".

17-2-1660: Arriben notícies a Londres d'una sublevació a St. Edmund's-Bury.

21 a 22-2-1660: Monck força la readmissió dels membres apartats o "aïllats" pel Parlament, foragitats per la porga d'en Pride; la majoria són monàrquics. Monck expressa les seves esperances per a l'establiment d'un govern presbiterià moderat. El Parlament aprova una sèrie de resolucions d'anul·lació de les ordres de 1648 i 1649 que legitimaven la porga de la Cambra. El Consell d'Estat queda dissolt. Donen permís a Londres per refer les defenses de la ciutat enderrocades el 10 de febrer. Alliberament de molts presos polítics. Repetició de l'alegria del poble.

Principis-3-1660: Gran quantitat de rumors i discussió sobre un retorn al govern d'"una sola persona": a més de Charles Stuart, el candidat més obvi, una restauració en el poder de Richard Cromwell és també discutida per alguns.

2-3-1660: Rumors d'un complot dels anabaptistes, el vicealmirall Lawson, un monàrquic acabat de convertir, però també un anabaptista, és substituït en el comandament de l'Armada pel nomenament del menys sospitós Edward Mountagu.

4-3-1660: El vell *Book of Common Prayer*, el "Llibre d'Oració Comú" anglicà comença de nou a ser utilitzat obertament a les esglésies de Londres.

5-3-1660: S'acreixen els rumors d'una conxorxa anabaptista, i el govern respon amb una sèrie de batudes a Londres per fer-se amb armes. Scot, Hesilrige i altres membres de la colla, són interrogats en relació amb el supost aixecament.

John Lambert compareix davant el Consell d'Estat per defensar el seu cas, el seu salconduit promès al país és anul·lat, i l'envien a la Torre.

6-3-1660: Edward Mountagu diu confidencialment a Pepys que una facció està treballant pel retorn al poder de Richard Cromwell.

7-3-1660: Un grup d'oficials de l'exèrcit, preocupat per la possibilitat d'un retorn al govern d'"una sola persona", protesten a Monck, però el general els diu que pensa acatar la decisió del Parlament.

Hesilrige, en resposta a una altra citació davant el Parlament en relació a la suposta trama anabaptista, es veu assetjat per una multitud al carrer cridant "*No Rump, no Rump, Sir Arthur!*"

8-3-1660: El General Monck General s'aplega un cop més amb els oficials de l'exèrcit descontents, i els torna a advertir que són funcionaris del Parlament. Monck intenta calmar-los mitjançant l'organització d'una reunió paritària de 10 dels oficials amb 10 representants del Parlament, la reunió no és conclouent.

9-3-1660: Davant el descontentament continuat d'un grup dels seus oficials, Monck ordena que tornin a les casernes.

En resposta a les queixes de la "Societat d'Amics", Monck ordena els seus soldats que deixin d'assetjar als quàquers.

15-3-1660: Mor *Sta. Louise de Marillac* (*1591), cofundadora, amb *St. Vincent de Paul*, de les *Germanes de la Caritat*.

Scott Thomas, en el curs d'un debat al Parlament sobre l'execució de Charles I, desafiant, declara que vol que al seu propi epitafi que digui "Ací rau un que tenia la mà i el cor per l'execució de Charles Stuart difunt rei de Anglaterra".

Monck ordena treure un signe sobre l'execució de Charles I que diu: "Exit tyrannus regum ultimus, anno libertatis Angliæ". Els londinencs ho celebren.

16-3-1660: Autodissolució del "*Long Parliament*", davant els rumors de que l'exèrcit està a punt d'intentar un cop d'Estat. El govern de la nació, a l'interí, recau en el Consell d'Estat, integrat per monàrquics presbiterians que volen una monarquia limitada.

19-3-1660: El Consell d'Estat ordena el retorn a les casernes i que monàrquics i catòlics es quedin a casa.

22-3 a 30-4-1660: Els comissaris encarregats de l'aplicació de l'article 42 del Tractat dels Pirineus sobre concreció de les noves fronteres que esquarteren Catalunya entre els Borbons i els Habsburgs són l'arquebisbe de Tolosa i antic visitador a Catalunya, Pere de Marca i el bisbe d'Orange, Jacint Serroni. En representació hispànica hi actuen els dos ajudants catalans de Joan-Josep d'Àustria durant el seu govern al Principat: Miquel Salvà de Vallgornera i Josep Romeu de Ferrer.

Els quatre comissaris es reuneixen a Ceret (Catalunya Nord), al convent dels Pares Capuxins. En el transcurs de les negociacions van brillar l'erudició una mica petulant d'en Marca, que podem llegir en la seva famosa *Marca Hispanica*; la sinceritat d'en Salvà, "*vir severus et tristis, vultusque ad gravitatem compositus*", segons el mateix Marca; la fina ironia d'en Serroni, deixeble de Mazzarino; i l'esperit jovial i bromista d'en Romeu, "*ingeniosissimo viro et festivo, utpote der-tosensi*", com l'anomena Marca.

Pere de Marca i d'altres volen, potser pressionats per la Diputació del General establerta a Perpinyà dels canonges urgellencs i uns altres exiliats, tota la vegueria de la Cerdanya fins a la Seu, Ollana, Organyà, tot Castellbò i tot el Cadí i bona part de l'Empordà, per a la Corona francesa. Els francesos reclamen Llançà, el Port de la Selva, el monestir de St. Pere de Roda, etc.

Sense haver pogut arribar a un acord, els quatre comissaris van remetre als primers ministres, Mazzarino i Haro, les actes de les negociacions, perquè ressolguessin la discrepància.

23-3-1660: Publicació d'un fullet titulat "*Newes from Brussels*" que pretèn ser la carta d'un cortesà del rei a l'exili, que suggereix que els realistes ansien una oportunitat per saldar vells comptes. És una falsificació interessada.

Sir John Grenville arriba a Ostende amb els termes de Monck per al retorn del rei.

24-3-1660: Comencen a arribar notícies de comarques de les primeres eleccions al nou Parlament.

El Consell d'Estat ofereix una recompensa per la

captura dels distribuïdors de propaganda republicana entre l'Exèrcit.

Al·legoria del tast, ca. 1660, Oli sobre llenç, del pintor Miquel March (ca. 1630-1670), lliurada en llegat de J. Martínez a l'Acadèmia de San Carlos. Alegoría del gusto.

27-3-1660: Eleccions al Parlament a Londres, els 4 vencedors són partidaris de la restauració monàrquica.

29-3-1660: Davant la ferotge guerra pamfletària entre monàrquics i republicans, l'Ajuntament de Londres prohibeix tot pamflet no autoritzat dins la ciutat.

1-4-1660: Pepys diu al seu diari que els soldats a Dunquerc beuen obertament a la salut del rei.

2-4-1660: Marchamont Nedham és destituït dels seus càrrecs com a editor de *The Intelligencer Publick* i *Mercurius politicus*.

4-4-1660: Charles II signa la Declaració de Breda des del seu exili a França, on estableix els termes de la Restauració monàrquica a les Illes Britàniques. Hi diu que sols hi haurien represàlies contra individus concrets directament responsables de la mort de son pare i promet de pagar el que deuen als militars. Envien la Declaració a Anglaterra.

5-4-1660: El regidor Thomas Atkins publica un descàrrec de responsabilitats de participació en el judici i execució de Carles I.

9-4-1660: En resposta a la publicació del *Mercurius politicus*, el Consell d'Estat imposa una censura.

10-4-1660: John Lambert s'escapa de la Torre.

11-4-1660: El Consell d'Estat publica un anunci oferint una recompensa per la captura de Lambert.

12-4-1660: Temor que els oficials descontents de l'exèrcit podrien anar amb Lambert.

4 a 5-1660: Procès de Restauració dels Stewart a les Illes Britàniques. Reunió de la Convenció Parlamentària per a nova elecció. Els membres del Parlament són dividits per raons polítiques (monàrquics, republicans) i religioses (anglicans, presbiterians i radicals). Per als republicans, la restauració dels Estuard era només una solució d'urgència. Però es posen d'acord en la Restauració (i també el sistema bicameral: Cambra dels Comuns i Cambra dels Lords). Tanmateix és massa difícil arribar a cap altre acord. El nou Parlament convida Carles a tornar com a rei d'Anglaterra, Gal·les, Escòcia i Irlanda, a continuació, aprova les Lleis d'Indemnització i l'oblit, -presa de declaració oficial de Carles-, llei que concedeix el perdó als col·laboradors de Cromwell, perdó del qual només queden exclosos els responsables directes de l'execució de Carles I, i una altra llei per la qual es tornen a l'Església i a la Corona els béns que els havien estat confiscats des del 1649. Aquest és el primer pas en el retorn a la monarquia constitucional de Gran Bretanya.

Davant la falta d'acord, el Parlament Convenció es dissol el 1660. Es convoquen noves eleccions.

Gràcies al recent èxit dano-holandès, Dinamarca no està interessada a signar ara la pau amb Suècia. Després de més concessions, els neerlandesos abandonen el bloqueig de Landskrona, i permeten el pas

de la flota sueca a l'estret d'Oresund. La diplomàcia danesa prest té el suport holandès i una veritable guerra entre Suècia i Holanda sembla imminent. Però París -aliada de Suècia- i Londres -enemiga d'Holanda- hi intervenen en favor dels suecs i la situació torna a escalfar-se.

Annibal Sehested, estadista danès, és instruït per Frederick III per a negociar amb els suecs. Sense la participació directa de les potències estrangeres, els danesos i els suecs atenyen negociar el Tractat de Copenhaguen, en qüestió de setmanes, per a gran sorpresa de les dues parts. Una poma de la discòrdia hi és la illes de Hven i Bornholm, aquesta última havia rebut la promesa de protecció personal pel rei danès. Al final, Bornholm es manté sota control danès a canvi d'un nombre de propietats al sud de Suècia.

16-4-1660: Abundants rumors sobre Lambert. Hi ha informes d'activitat sediciosa entre els oficials a Hull.

18-4-1660: Comencen a circular rumors que Lambert està reunint forces als Midlands, el coronel John informes Streat que Lambert és augmentar les forces a Northamptonshire. Ordres Monck coronel Richard Ingoldsby a dirigir-se cap al nord amb el seu regiment.

20-4-1660: Les tropes del coronel Ingoldsby arriben a Cambridge.

21-4-1660: Les forces d'Ingoldsby es reuneixen amb el coronel Streat a Northampton, Lambert està aplegant les seves forces a Edgehill.

22-4-1660: Ingoldsby marxa amb les seves tropes a Daventry, les seves forces davant les de Lambert en un camp proper. Amb Lambert són els regicides John Okey i Daniel Axtell, així com el coronel M. Alura i el fill de Sir Arthur Hesilrige. Un enfrontament de quatre hores duu a una entrevista improductiva, en el qual Lambert afirma que està actuant en nom de Richard Cromwell. Les tropes de Ingoldsby avancen, i les forces de Lambert es reten o fugen sense oposar resistència. Lambert i els seus oficials han estat capturats.

23-4 ó 13-5-1660: Pau d'Oliva: Suècia arriba a la conclusió de la pau amb Polònia a Oliva, prop de Danzig. El rei de Polònia renuncia a les reclamacions al tron suec i a Livònia. Brandenburg i Àustria estan d'acord per evacuar Pomerània. Reconeixement de la sobirania del "Gran Elector" (Brandenburg) a Prússia Oriental (Ducat de Prússia), abans de Polònia.

24-4-1660: Duen Lambert i dos dels seus oficials, Cobbet i Creed, a Londres, entre les burles de la gent. Després d'aparèixer breument davant el Consell d'Estat, els tres presos van a la Torre. Insten els partidaris fugitius de Lambert al lliurar-se, sota pena de ser declarats traïdors. Unitats de la milícia de Londres, desfilen davant l'alcalde i el Tribunal de Regidors a Hyde Park. Després de la desfilada, els voluntaris beuen a la salut del rei.

25-4-1660: Nova "Convenció" el Parlament es reuneix per 1ª vegada. Monck dissuadeix els diputats més recents, més obertament monàrquics de tractar d'ocupar-ne els seients.

27-4-1660: Uns 30 dels exclosos són admesos a la Cambra dels Lords amb el permís de Monck. La composició de la Cambra Alta es transforma radicalment: ara queda sòlidament controlada pels monàrquics militants.

28-4-1660: Una torba ataca un lloc de trobada d'anabaptistes a Hill St Dunstan's, i destrueixen el púlpit. Aquest atac fa tèmer els inconformes sobre la naturalesa de la llibertat de consciència en el nou règim.

28-4 a 5-1660: Signen a Figueres les capitulacions fonamentals per a repartir Catalunya entre París i Madrid; pels quatre comissaris catalans delegats: Marca, Serroni, Salvà i Romeu.

30-4-1660: Diada de dejuni i Acció de Gràcies "per la restitució de les llibertats parlamentàries". El "*Par-*

liamentary Intelligencer" ataca el fulls de notícies no autoritzats de John Canne's "The Publick Intelligencer" i "Mercurius Politicus".

1-5-1660: El Parlament vota la restauració monàrquica, amb donació de pressupost al rei. El poble de Londres omple la ciutat de falles en senyal d'alegria.

2-5-1660: Monck presenta la declaració de satisfacció de l'exèrcit a la Cambra dels Comuns.

8-5-1660: Publicació de la Declaració de Breda, on destaquen les intencions de Charles II. Charles II és proclamat rei al Pati del Palau i més tard a Whitehall, una processó dels membres de totes dues Cambres s'obre camí per la ciutat, i l'anunci es llig a Chancery Lane, Cheapside, i a la Borsa, l'artilleria ho saluda des de la Torre, i la ciutat ho celebra amb més fogueres.

10-5-1660: Proclamació del rei a Oxford, amb vi i cervesa per a tothom.

12-5-1660: Projecte de llei d'indult general, indemnització i oblit als Comuns. Criden els regicides. La Cambra Alta emet ordre de retorn de tots els bens requisats a la Monarquia, arran l'execució de Charles I.

14-5-1660: Comença la persecució contra els alts enemics de la Corona.

16-5-1660: Charles II rep els representants del Parlament a L'Haia que li demanen de tornar prest a Anglaterra, i també una delegació presbiteriana preocupada per la seva actitud cap a aquesta església, el rei els rebutja.

21-5-1660: Diverses detencions d'antimonàrquics.

23 a 25-5-1660: Viatge de Charles II, fins llavors exiliat, per a desembarcar a Dover.

Les fronteres polítiques en els països escandinaus el 1658. Les àrees en verd són retornades a Dinamarca el 1660 pel tractat de pau.

La Guerra de Karl X Gustav acaba amb Skåne (Escània), Blekinge i Bohuslän per a Suècia.

27-5-1660: Suècia signa un tractat de pau amb Dinamarca a Copenhaguen, retorn de Bornholm i Trondheim a Dinamarca.

En el Tractat de Roskilde, dos anys abans, Dinamarca s'havia vist obligada a cedir les províncies d'Escània, Halland, Blekinge, l'illa de Bornholm i la província noruega de Trøndelag. El Tractat de Copenhaguen reafirma el control suec sobre Scania, Halland i Blekinge, mentre que Bornholm i Trøndelag són retornats a la sobirania danesa. És una victòria important per a Dinamarca, però no inverteix la desastrosa pau anterior. El tractat de 1660 estableix les fronteres polítiques de Dinamarca, Suècia i Noruega, que han durat fins ara.

Suècia havia cuidat de dominar el mar Bàltic, que no estava al centre d'interès de les potències internacionals. Anglaterra, França i en menor mesura, els Països Baixos volien un retorn al *statu quo* de la pau de Roskilde. A Dinamarca, la guerra provoca canvis socials. Frederic III intimida les famílies nobles que durant molt de temps s'havien negat a acceptar un règim monàrquic hereditari ni amplis poders per a la corona.

28-5-1660: Naix George Ludwig, futur elector de Hannover i futur George I, rei d'Anglaterra i resta de regnes britànics (regnarà entre 1714-1727).

29-5-1660: Davant les pressions de Barcelona, un dictamen reial el·ludeix el retorn del control insaculatori al municipi.

Charles havia pactat un acord amb Monck i amb els antics enemics parlamentaris de son pare. El nou rei britànic arriba a Londres: Els Estuards (Steward) són restaurats a Anglaterra amb Carles II, fill de Carles I. La restauració monàrquica s'esdevindrà dèbil i gris, per ser simple resultat del desconcert, divisions i la fatiga produïdes per la Dictadura militar puritana.

30-5-1660: Ordre reial per aturar les celebracions, de vegades descontrolades, de la Restauració. Però la festa encara continuarà 3 dies més.

31-5-1660: Mazarino i Haro de nou aplegats al Bidasoa, signen una declaració sobre l'article 42 del tractat de pau: els comtats de Rosselló i Conflent passen senceraent a França i Cerdanya romandria en poder Habsburg, tret de les 33 poblacions de la vall de Querol (al Capcir). Ambdós plenipotenciaris encarreguen als adjunts respectius, Miquel Salvà i Jacint Serroni, la tasca d'escollir les poblacions. Aquesta frontera és la 1ª lineal, geomètrica (és a dir, irrespectuosa amb les realitats humanes i imposició cesarista a les nacions conquerides) de la Història, tot reflectint la influència de l'esperit racionalista i cartesià de l'època.

1-6-1660: El rei assisteix al Parlament. Donen pressions a l'aprovació de la Llei d'Oblit.

6-6-1660: **Matrimoni del rei francès amb una Habsburg.** Jules Mazarin/Giulio Mazarino, 1er ministre francès, ha convençut Louis XIV de prendre per muller Maria Teresa d'Austria (1638-1683), Infanta de les Espanyes que així s'esdevé reina-consort de França. El rei volia casar-se amb Marie Mancini, neboda de Mazarin. Maria Teresa és filla de Felipe IV i d'Isabel de França, néta del rei Enric IV de França i per tant ella i el "Rei-Sol" el seu marit són cosins-germans tant per part de pare com de mare. Les grans famílies reials, en creuar-se excessivament entre elles, porten a la degeneració dels descendents. Durà a la Cort francesa una vida aïllada i trista durant tot el seu regnat. Donarà sis fills al rei, dels quals sols Louis, el "Grand Dauphin" (1661-1711), li sobreviurà. Morirà amb sols 44 anys d'una malaltia devastadora. És l'àvia de Felipe V, botxí dels Països Catalans. Els altres fills són: Anne Elizabeth (1662), Marie Anne (1664), Marie Therèse (1667-1672), Philippe duc d'Anjou (1668-1971) i Louis François (1972).

6-1660: Corre per Whitehall una broma popular sobre què significa la llei d'Indemnització i Oblivió: indemnització per als enemics del rei i oblit dels seus

amics: El vell partit "Cavalier" no està content amb l'intent conciliador del nou règim.

28-6-1660: Diada d'Acció de Gràcies per la Restauració, a Londres. Després dels serveis religiosos hi ha falles i gresca.

INFANTA MARIA TERESA.

1660: Països Catalans:

La major part dels gremis catalans comencen a modificar llurs ordinances.

Disputa entre la Universitat de Barcelona i els jesuïtes sobre el dret o no del Col·legi de Betlem de concedir títols superiors.

Fontanella, en morir la seva segona dona, havia ingressat a l'orde dominicà (1657) i ara és ordenat sacerdot.

Concòrdia entre la Universitat de Ciutadella i les foranes de Menorca.

Imperi Hispànic:

Segons Hamilton, Castella ja duu trets d'Amèrica més de 16 milions de kg. de plata i 181.234 kg. d'or, d'ençà el 1521. Tanmateix el poble viu en la misèria i en la droperia, la major part d'aquesta fortuna ha anat a Bancs europeus en pagament per les guerres, i també a despeses sumptuàries de la Monarquia, l'aristocràcia i l'Església. L'esclavitud i genocidis a Amèrica han servit per fer de les nacions europees potències imperialistes i també per arruïnar l'economia interior de les classes dominades (la població rural, la burgesia comercial) de la Monarquia hispànica. L'ambient d'ignorància, superstició, beateria i "picaresca" és el que domina sota el control de la Inquisició, el favoritisme i la corrupció generals. Per sota l'"Espanya, martillo de herejes, espada de infieles y forja de imperios..." mantinguda en profit dels "Grandes" hi ha la realitat quotidiana de "pícaros, inquisidores, soplones y caciques" (D'un clàssic del Segle d'Or castellà).

Sant Roc auxiliant els apestats, ca. 1660, Oli sobre llenç, d'en Miquel March (ca. 1633-1670). Donació de Mariano Ferrer a l'Academia de San Carlos el 1799.

França:

Louis XIV recompensa a Turenne amb el títol de marescal general dels exèrcits del Rei.

Illes Britàniques:

Monck és nomenat Capità General de les forces britàniques.

El rei Charles II fa una crida a la província gal·lesa de Glamorgan per foragitar els pirates berberescs del canal de Bristol, on són actius des del 1620. Són foragitats definitivament.

Colons escocesos i anglesos (protestants) es queden a viure a Irlanda (de majoria catòlica).

El cos d'Oliver Cromwell, soterrat a l'Abadia de Westminster, després de la Restauració monàrquica, és desenterrat, encadenat i decapitat.

Mor Gerrard Winstanley, cap dels "Diggers"

Mor la princesa Mary of Orange, filla de Charles I mare de Guillem d'Orange.

Naix Sarah Jennings, futura duquesa de Marlborough, les maniobres polítiques a la cort de la reina Anna portarien el seu marit a la desgràcia i la retirada de la Gran Bretanya de la Guerra de Successió espanyola, amb el consegüent esclavatge català.

Europa Oriental i Nòrdica:

L'exèrcit polonès, comandat pel rei Jan Kazimierz, derrota els russos a la Batalla de Polonka.

Jordi Rákoczy II, Príncep de Transilvània, mor en batalla contra els otomans; l'Emperador Leopold I envia l'exèrcit per a comprovar l'avanç turc.

Des del 1500 hi ha un fort procés de refeudalització a Polònia. La noblesa s'empara de la terra i d'uns altres drets sobre la producció, mentre que la població civil resta camperola i s'empobreix. Les bones perspectives econòmiques que Polònia tenia a principis del s. XVI es fan malbé. Els holandesos s'han emparat de l'exportació de gra i gràcies a això Holanda ha crescut molt. D'ençà 1580 la noblesa polonesa triplica llurs possessions enmig un ambient de Contrareforma.

Naix el comte rus Gavril Ivanovitch Golovkin, company de viatge i ministre d'Afers Exteriors de Pere el Gran.

Comerç, Navegació i Colònies:

"Navigation Act", que regula el comerç amb les colònies britàniques.

Els holandesos elaboren la primera versió d'un vaixell que anomenen "iot".

Virgínia legalitza l'esclavitud durant tota la vida dels afectats, a més de proclamar rei Charles II i restaurar el Governador William Berkeley en el càrrec.

Els britànics comencen a dominar el comerç de vi de Porto de Portugal, després d'una disputa política amb els francesos que els negaven els vins de Bordeus. El Brandy s'afegia als vins portuguesos per enfortir-los en els viatges per l'Atlàntic.

Ciències:

Moren els matemàtics holandesos Frans van Schooten el Jove i Hendrik van Heuraet, el matemàtic flamenc Andrea Tacquet (a. Andreas Cellarius).

Mor el matemàtic francès Jacques Alexandre Le Tenneur i el matemàtic i clergue anglès William Oughtred.

Naix el matemàtic francès Thomas Fantet de Lagny.

Naix el naturalista anglès Sir Hans Sloane i el metge anglès William Cowper.

Naix Edward Lhuyd (†1709), erudit multidisciplinar gal·lès.

Música:

Naix Alessandro Scarlatti (†1725) compositor i músic italià i pare de Domenico.

Naix Johann Kuhnau, compositor pioner del *clavier*.

Naix el compositor francès Pierre Dandrieu.

Pintura:

Jacob van Ruysdael pinta "El cementiri dels jueus". exemplifica la tendència a la turbulència en el paisatge neerlandès a mitjans de segle.

Naixement de Jan van Mieris (†1690). Fill del famós Frans van Mieris, Jan pintat principalment temes d'història, però les seves primeres obres seran escenes semblants a les de son pare.

Naixement d'Adrian Coorte (†1707). Coorte es dedicarà a la representació precisa d'objectes simples en petites pintures. Les seves pintures sovint tenen una il·luminació forta que dona a la composició un silenci encantador, el que contribueix a la bona connexió de Coorte amb el gust modern.

Moren els pintors holandesos Govert Flynck i Judith Leyster i el pintor italià Francesco Albani.

Naix el pintor xinès Chen Shu.

Literatura:

Naix Daniel (De)foe, †1731, escriptor londinenc.

Mor l'escriptor francès Paul Scarron.

Mor el novel·lista anglès Sir Thomas Urquhart.

Nous llibres:

"Sganarelle, ou le Cocu imaginaire", drama de Molière.

Publicació de "Astraea Redux" (que celebra la restauració monàrquica), de John Dryden, i "Iter Boreale" de Robert Wild.

"Heroick Portraits", biografies de Richard Flecknoe.

"Ductor Dubitantium, or the Rule of Conscience", de Jeremy Taylor. "Si fueris Romae, Romano vivito more; si fueris alibi, vivito sicut ibi / Si ets a Roma, viu segons els costums romans; si ets en un altre indret, viu com hi viu la gent" ("Ductor Dubitantium", 1660, de Jeremy Taylor).

"Ready and easy way to establish a free Commonwealth", de Milton.

Teatre:

Primera aparició d'una actriu britànica a l'escenari a Londres, probablement en el paper de Desdèmona a Otel

Després de la Restauració, els teatres britànics es reobren. Richard Baxter és un dels que tornen a Londres.

Naix l'actor del Kabuki japonès Ichikawa Danjuro I

Ca.1660: "Trobos de Mossén Jaume Febrer", atribuïdes a Onofre Esquerdo.

Religió: Cremen, per ordre del rei, les "Lettres Provinciales" de Blasi Pascal per ser considerat un llibre herètic.

Retrat de Margaretha de Geer, Muller de Jacob Trip, ca. 1660

9-7-1660: Gran Comissió parlamentària sobre la Religió en sessió maratoniana per ultimar un acord interreligiós per al regne, però sense compromís eficaç. Insten el rei a consultar amb qui consideri oportú.

7-1660: **Dissolució de la Diputació del General filofrancesa** (dissident envers la de Barcelona, controlada per Madrid), que és substituïda per un nou "Conseil Souverain" **Consell Sobirà del Rosselló** (el nom és per daurar la pídola però és, en realitat, un sarcasme) com a eina administrativa i política del centralisme francès: es tracta de l'equivalent a l'Audiència a l'espanyola. Els primers magistrats són J. Fontanella, F. de Segarra i altres. Tanmateix no serà una eina totalment plegada a París.

Els catalans filofrancesos imploren a Louis XIV: "No permetia V.M. que estos catalans sos fidelissims vassalls sien de inferior condició de aquells que restant de la obediència de Espanya gozan de la dita Diputació...". Naturalment no els fan cas, perquè es tracta d'un procés d'assimilisme centralista dissenyat com a afer d'Estat.

Louis XIV jura a Perpinyà les Constitucions de Catalunya, tal com les havia jurades son pare i tots els virreis.

16-7-1660: Confirmació de l'oficialitat de les Constitucions de Catalunya per part del «Consell Sobirà»: «Il procéda à l'enregistrement immédiat du volume des Constitutions de Cathalunya».

Finals-7-1660: Negociacions a Llívia: En Miquel Salvà i Jacint Serroni, adjunts en representació de París i Madrid, topen amb moltes complicacions, per la possessió de Llívia i per una gestió prop de Mazarino per part de l'ambaixador de Felipe IV, comte de Fuensaldaña.

Concreció de la frontera entre les possessions dels Habsburgs i dels Borbons en la repartició de Catalunya: del comtat de Cerdanya passen a sobirania francesa 33 localitats de la vall de Querol i del territori que la uneix amb el Capcir, Llívia queda com a enclavament hispànic per ser vila i no poble.

1-8-1660: La Cambra Alta vota per no perdonar

Daniel Axtell, Sir Henry Vane Jr, el coronel Francisco Hacker, Sir Arthur Hesilrige, i el general John Lambert.

7-8-1660: Mor a Madrid a les 3 de la matinada el pintor de Cort Diego Rodríguez de Silva y Velázquez (*1599). Una setmana més tard mor la seva muller.

10-8-1660: La Cambra dels Lords acaba les seves deliberacions sobre la Llei d'indemnització i l'oblit, i la reenvia per a estudi.

13-8-1660: Charles II suprimeix els pamflets llatins de Milton "Defense of the English People".

27-8-1660: Cremen els llibres de John Milton a Londres.

13-9-1660: Llei per a la restauració dels ministres anglicans, els retornen tot allò perdut durant la República. Dissolució de l'exèrcit de Cromwell.

20-9-1660: William Juxon, Bisbe de Londres, s'instal·la com a arquebisbe de Canterbury, a l'Abadia de Westminster.

25-9-1660: Samuel Pepys beu la seva 1ª tassa de te.

27-9-1660: Mor St. Vincent de Paul, rector francès.

6-10-1660: Mor Paul Scarron (*1610), escriptor francès.

10-1660: Establiment de la monarquia hereditària a Dinamarca a la Cambra de Frederick III. Creixent absolutisme a Dinamarca-Noruega.

9-10-1660: Comencen els judicis contra els 29 regidics empresonats. Seran considerats culpables i executats.

12-10-1660: Els regida Thomas Harrison és el primer executat, a Charing Cross.

15-10-1660: El regicida John Carew és penjat i esquarterat a Charing Cross.

16-17-10-1660: 4 regicides més executats.

22-10-1660: Conferència sobre afers eclesials a Worcester House, amb el Rei, el Duc d'Albemarle, bisbes anglicans, representats del partit presbiterià. Charles II mira per assegurar una ampla tolerància religiosa, però tant anglicans com presbiterians no s'avenen.

25-10-1660: Publicació de la Declaració de Worcester House. Acord interí pel restabliment de l'episcopat en terminologia més o menys presbiteriana, a fi d'integrar els presbiterians dins l'Església d'Anglaterra, finalment derrotat.

28-10-1660: 5 nous bisbes ocupen el càrrec a Anglaterra.

12-11-1660: **Tractat de Llivia:** Després de moltes dificultats, firma del tractat que delimita la frontera hispano-francesa a la Cerdanya amb l'erecció de l'enclavament habsburg a Llivia que per ser vila i no poble queda sota jurisdicció hispànica, amb la condició que no es fortificàs mai).

Imposició de les noves fronteres artificials que separen Catalunya en dues parts. Tanmateix no tenen caràcter definitiu, ja que **França voldrà retornar-les durant un llarg període a canvi d'altres places, però Madrid, sempre interessat a debilitar la "parlamentarista" Catalunya s'hi negarà rotundament en tots els casos.**

L'absolutisme monàrquic no es detura davant parapets legals com les de les Corts catalanes: la renúncia de Felipe IV a la Catalunya nord, segons l'art. 42, **es fa contra qualsevol llei, costums, estatuts i constitucions contràries**, especialment "*aquella que se quisiere o pudiese pretender en adelante que la separación indicada fuese contra las Constituciones del principado de Cataluña y que por eso dicha separación no ha podido ser resuelta ni acordada sin el consentimiento expreso de todos los pueblos congregados en Estados Generales*".

Així que l'absolutisme monàrquic, encara no escarmentat de tanta guerra, no es detura davant de parapets legals: es fa a despit de qualsevol llei.

La mutilació de Catalunya pel tractat dels Pirineus fou, en definitiva, el preu pagat per la revolta iniciada l'any 1640. Les cessions territorials fetes són "il·legals", perquè no les aproven ni ratifiquen les Corts catalanes, segons disposaven les Constitucions del país.

Els articles 55 a 59 i el 112, d'aquest mateix tractat, aborden la restitució general de béns i dignitats als desposseïts per desafectes d'ambdues parts, als catalans desafectes a Felip IV i als rossellonesos desafectes a França. Els dos reis es reserven, però, unes mesures de seguretat contra els qui "*no les fueran agradables*". Aquest problema, junt amb el canvi de sobirania en els territoris afectats, suscita moltes qüestions i preocuparà durant alguns anys.

2-12-1660: 7 nous bisbes prenen el càrrec a Anglaterra.

Principis-12-1660: Rumors sobre supost complot monàrquic per assassinar el rei. Molts militars són detinguts però no troben prou evidències de res.

7-12-1660: La Cambra dels Comuns aprova una resolució demanant l'exhumació i el penjament públic dels cossos d'Oliver Cromwell, John Bradshaw, John Ireton i Thomas Pride.

17-12-1660: Andrew Marvell i alts càrrecs demanen als Comuns la llibertat per al purità John Milton.

24-12-1660: Mary I Henriette Stuart, princesa reial i germana de Charles II, mor.

D. 1660: Les institucions catalanes, de *facto*, queden abolides a la Catalunya sota ocupació francesa i el nostre Nord s'esdevé simple colònia de París, qui portarà una dura política d'assimilació i genocidi. Durant mig segle patirà una abusiva i intensiva ocupació militar.

Les noves monarquies tendeixen de nou cap a l'absolutisme després d'un període de molta inestabilitat. La riquesa, les burocràcies, el control religiós i els exèrcits permanents no havien estat prou per a trencar els esquemes de contrapoder aristocràtic i/o parlamentari heretats de l'Edat Mitjana. En Anglaterra els Tudor depenien de jutges de pau no retribuïts –sempre terratinents locals– per a l'aplicació de llurs lleis. França deriva cap a l'absolutisme, a Dinamarca s'institueix la monarquia hereditària, a les Illes Britàniques es restaura la monarquia, Brandenburg s'enforteix, a les Espanyes es controlen els parlaments forals. Sols a Polònia la monarquia sembla afeblir-se clarament, en ser electiva. Des del Renaixement, les nacions sense monarquies fortes i centralitzades són febles i passen per guerres civils o a dependre d'uns altres Estats (com passa amb la Corona catalano-aragonesa).

Principis dels 1660's: **Totes les pregàries que es publiquen són lliurades, adés en castellà adés en llatí, com ho són la majoria dels discursos orals i exercicis de les "poéticas fiestas" anuals. En les poques ocasions en què l'ús del català és permès, queda limitat estrictament a les formes literàries d'histories com ara "glosses burlesques" i "sàtires". Han transformat el català en llengua burlesca "d'esclaus", és a dir "vernacla" (de uerna = esclau).**

1660-1669: Port Royal, capital de Jamaïca, és coneguda com "la Sodoma del Nou Món". La gran majoria dels homes que l'habiten es dediquen a la pirateria i les dones a la prostitució. L'escriptor Charles Leslie, en la seva "Història de Jamaïca", descriu els pirates de la següent manera: "El vi i les dones feien minvar llur riquesa ... fins al punt que alguns d'ells arribaven a ser reduïts a captar. És sabut que han arribat a dependre fins a 2 ó 3.000 peces de vuit en una nit, i un en va donar 500 a una prostituta [només] per veure-la nua. Acostumaven a comprar una bóta de vi, posar-lo en un carrer, i després obligar a tot aquell que hi passés a beure'n".

L'esclavitud s'estèn ràpidament a les colònies americanes. La primera situació jurídica dels africans a Amèrica no era ben definida, i alguns, com la dels europeus servents, quedaven lliures després d'uns anys de servei. Des de la dècada de 1660, però, les colònies comencen a promulgar lleis que defineixen i regulen les relacions dels esclaus. El punt central d'aquestes lleis és la perpetuació dels esclaus negres, i els fills de les esclaves com a esclaus per vida. Intenten així evitar haver de comprar més esclaus i poder criar-ne, i això significa que l'esclavitud pot sobreviure i créixer.

La contínua demanda de mà d'obra d'esclaus africans "va sorgir del desenvolupament de l'agricultura de plantació, l'augment a llarg termini dels preus i el consum de sucre, i la demanda dels miners. No sols els africans són treballadors qualificats, sinó també eren experts en agricultura tropical. En conseqüència, s'adapten bé per a l'agricultura de plantació. L'alta immunitat dels africans de la malària i a la febra groga en comparació amb els europeus i els pobles indígenes els fa més indicats per al conreu tropicals. Mentre que mà d'obra blanca i de pell-roges havia estat utilitzada inicialment, els africans s'esdevenen la solució definitiva al greu problema laboral del Nou Món" (La Economia de la tracta d'esclaus africans, per Anika Francisco, el nombre de març de 1995 La línia de visió, <http://dolphin.upenn.edu/~vision/vis/Mar-95/5284.html>)

Els esclaus van principalment a les plantacions de sucre, mines de diamants al Brasil, servents casolans, a explotacions de tabac a Virgínia, a les mines d'or de L'Espanyola i més tard la indústria del cotó als Estats sudencs dels EUA. "La hibridació de la canya de sucre entre el s. XVI i el s. XIX va fer cada vegada més possible d'obtenir grans collites". ME Descoutilz: Flore pittoresque et Medicale de les Antilles. (Vol.4. París, 1883) (Museu Kura Hulanda, Curaçao,

<http://www.kurahulanda.com/site/museum/museum.html>))

1660-1679: Els productors de sucre del nord del Brasil controlen el tràfic d'esclaus a l'Atlàntic sud.

1660-1720: Malgrat la cessió de la meitat de Cerdanya, la sobirania francesa no hi és efectiva a causa de la resistència dels cerdans.

1660-1730: Quan els mercats anglesos quedaren saturats de tabac, els preus van caure tan baix que els colons a penes poden sobreviure. Així que els colons comencen a barrejar-hi uns altres materials orgànics, com ara fulles i escombraries de les llars, en un intent de d'inflar en quantitat. L'exportació d'aquest tabac-escombraries resol els problemes dels colons molt a curt plaç, però accentua els problemes de sobreproducció i la baixa de la qualitat. Com que la reputació del tabac colonial se'n va en orris, les autoritats colonials intervenen per prendre-hi mesures. Durant els propers 50 imposaren tres solucions. En primer lloc, es va reduir la quantitat de tabac produït, en segon lloc, es va regularitzar el comerç mitjançant la fixació de la mida del barril de tabac i la prohibició dels enviaments de tabac a granell, finalment, millora de la qualitat mitjançant la prevenció de l'exportació de tabac-escombraries. No se'n surten perquè no hi ha manera pràctica de fer complir la llei. No és fins 1730, quan s'aproven les Actes d'Inspecció de Virgínia, que les lleis de comerç del tabac s'apliquen plenament" (De Middleton, Arthur Pierce. *Tobacco Coast. Newport News, Virginia: Mariners' Museum, 1953.. P. 112-116, Finlayson, Ann. Colonial Maryland. Nashville, Tennessee: Thomas Nelson Inc. 1974. P. 66-679. From Economic Aspects of Tobacco during the Colonial Period 1612-1776*).

1660-1794: Hi ha diversos intents de recuperar el Rosselló per la força. Durant les guerres imperialistes de Lluís XIV es registren diversos alçaments guerrillers en suport d'ofensives dels virreis de Catalunya, durament reprimits pel lleidatà Francesc de Sagarra, governador vitalici del Rosselló. La recuperació de Catalunya nord i bescanvi per ajuts diversos o per places a Flandes serà tema recurrent.

Dona i fadrina al Pati, ca.1660

DAFNE VELOÇ, SIRINGA FUGITIVA...

Dafne veloç, siringa fugitiva,
de Febo i Pan castiguen l'esperança,
braços una vegeta a la venjança
i l'altra llengües a la queixa aviva.
Mes falta als braços força venjativa
i emmudeix a les llengües la mudança
quan mal desenganyat Amor *alcança*
harmonia vocal, corona altiva.
Oh, *desdít*xa feliç, feliç tristesa,
per qui brota corones la porfia
i nous consuelos l'harmonia dóna!
Ai de mi, que perdent major bellesa
me resta lo plorar per harmonia
i sols la mort espero per corona.

Francesc Fontanella

Dues impressions del Congrés fundacional de Reagrupament

Ara va debò

“Potser ens equivocarem... però mai més ens agenollarem davant els nostres enemics” Joan Carretero. Barcelona 2.10.2009

La sensació que m'ha acompanyat durant tota la jornada d'assistència al Congrés Fundacional de Reagrupament ha estat d'extraordinàries bones vibracions i bon rotllo. Res del sectarisme d'altres partits amb les “l·listes oficials” i els xantatges de tot pelatge. Res. Tot net i transparent. L'ambient ha estat elèctric, de dia gran per a Catalunya i la causa catalana. La sala plena com un ou, impressionant. Gent que feia anys que no veia. Gent de pes. Gent de progrés. Quina intoxicació més patètica la que diu que això no és d'esquerres! Per favor! Les intervencions han estat de gran altura. Que això és una escissió? No. Això és una VITAL NECESSITAT davant l'absoluta inoperància i resignació del conjunt de partits catalans avesats a una inèrcia que té Madrid al centre de l'escenari i, és clar, la prebenda de la menjadora de partit.

Carretero ha crescut com a orador. La sensació de seguretat i força que dóna és força engrescadora. Ara anem de debò. Diu les coses que molta gent porta una pila d'anys esperant de sentir. No és el clàssic “polítiquerot”. M'ha semblat molt exquisit que no es referís a l'escandalós editorial de l'Avui que l'acusava (3.10.2009) de posar el càrrec de president del FCB per sobre del d'idem de la Generalitat. Ell no va dir res d'això. El que va dir és que, actualment, la situació fa que el President del FCB tingui molt més relleu internacional que

no l'actual president de la Generalitat. I no per se, sinó perquè aquest darrer no el busca sinó que simplement aspira a ser president d'una “comunidad autónoma más” i prou. No van substituir Maragall perquè així fos? Com podria destacar internacionalment un home que considera la llibertat del seu país una “aventura”? Molt millor que no ho faci per molt que compti amb el suport dels qui es diuen independentistes. Un zero a aquesta editorial de l'Avui doncs.

El Dr. Carretero ha dit una sèrie de coses dignes d'apuntar. Coses republicanes. Coses sensates. Coses revolucionàries perquè pretenen canviar de dalt a baix el marc polític en què es mouen els partits actuals. Per sobre de totes, la frase que més ha fet aixecar la gent dels seus seients ha estat aquesta: “**Mai més no ens agenollarem davant els nostres enemics**”. La crec digna de destacar. També ha dit, per exemple, i sense referir-se mai en clau despectiva a cap altre partit ni a ningú: “Hem vingut per quedar-nos”; “S'ha acabat el peix al cove i la pluja fina”; “volem ser la variant independentista que farà esquerdar l'actual esquema de partits”; “Volem un país on hi puguin manar els millors” (en referència al fet que els actuals partits catalans solen assemblar-se més a trinxadores de potencials candidats que no palanques dels millors cap a la tasca de govern/representació). En relació a les l·listes tancades, ha dit, “no s'ha de considerar escandalós que un diputat dis-

crepi o voti diferent al seu grup. Allò realment escandalós és que un diputat mai no hagi votat diferent al seu grup”. Va cridar a favor d'estratègies que posin fi a les cúpules dels partits com a màquines de mediocritat. Són coses que la gent volia sentir. I la gent va respondre amb entusiasme.

Ha reconegut que els de RCAT es podran equivocar, però que si caiem, ens tornarem a aixecar. “Hem de ser un gran exèrcit disciplinat”, ha afegit, en paral·lel a defensar el caràcter assembleari del moviment i insistir que cal escoltar l'opinió de tothom. Tot plegat, molt engrescador.

També hi ha intervingut l'alcalde d'Arenys de Munt, l'amic **Carles Móra**, que aviat portarem a Euskal Herria a presentar “Hasta aquí hemos llegado”, la versió castellana de “El moment de dir prou” que ja avença cap a la tercera edició en català. Ha estat molt i molt aplaudit també. Vibrant.

En Salvador Cardús ha estat fabulós, en la seva línia. Ha parlat en nom dels múltiples convidats que hi eren (Xavier Roig, Isabel Clara-Simó, Heribert Barrera, Miquel Calçada etc.). Ha dit que el paper dels convidats és el de fer de padrins, com si estiguessin en un bateig. El padrí de bateig vetlla per al futur “moral” del apadrinat abans no tingui seny. I és el que han de fer els intel·lectuals. Cal que vetllin que Reagrupament segueixi el bon camí. I crec que l'ex-

periència acumulada ens demostra que això serà així. S'ha après **molt** des de 2003. Com a padrí ha dit que cal aportar tres ingredients bàsics al nou nat: 1) Que pugui donar confiança als catalans que es malfien, amb raó, dels partits. 2) Que contribueixi a rehabilitar la democràcia i 3) Que sigui model d'un nou independentisme **generós**, sense posar el dit a les nafres dels que ens han fallat. Nosaltres hem de fer un pas més i agrair el que han fet els altres abans. Com diu en Joan Ramon Resina, que la unitat la puguem aconseguir al voltant d'un projecte autènticament independentista i regenerador de la societat.

Molt aplaudits han estat les adhesions de Joan Ramon Resina i Carles Boix, catedràtics molt destacats a Stanford i Princeton respectivament, els magnífics escrits dels quals són sistemàticament inclosos a la pàgina web de Reagrupament per la gran sintonia que hi ha amb el que diu el propi moviment. Un darrer punt. És evident que en Jan Laporta s'equivocaria de ple si anés a fer de crossa del peix al cove o de paraigua a la pluja fina que demana nou Tripartit. Li ho hauríem de fer saber.

Una gran jornada, doncs. Un honor haver-hi assistit. Que diferent a tot allò que s'ha vist fins avui!

Toni Strubell i Trueta
www.strubell.cat

El sac de boxa

Un sac de boxa és aquell element que utilitzen els boxejadors per a entrenar-se. És un element estàtic que en rebre els cops perd momentàniament la verticalitat però que sempre torna a la seua posició inicial per a estar en disposició de continuar rebent. El valencianisme polític del BLOC ha esdevingut un sac de boxa. Un element amb el que s'entrenen i diverteixen els cadells de l'extrem ideològic explicat en la Constitució de 1978 que en el seu article 2 sentència:

“La Constitución se fundamenta en la indisoluble unidad de la Nación española, patria común e indivisible de todos los españoles”.

Aquest principi metafísic –el sistema solar podrà desaparèixer però Espanya subsistirà `indisoluble' per tota l'e-

ternitat –és compartit i defensat per l'ample ventall dels espanyols que estan en nòmina per exercir com a tals. Des dels joves boxejadors que s'entrenen directament amb el sac de boxa, ja sabeu, com pel propietari i administradors que regenten el gimnàs on esdevé l'esport. És a dir des dels violents grup d'extrema dreta fins al Cap de l'Estat, el rei **Juan Carlos**, passant pels partits polítics dinàstics i ací, a la ciutat de València, pel guàrdia de seguretat del `gimnàs', el delegat del Govern el senyor **Ricardo Peralta**.

Ja l'any passat i per aquestes mateixes dates vaig escriure un article **‘La pedra i el vidre’ (Levante-EMV 19 octubre 2008)** amb motiu dels atacs a seus del BLOC i a l'agressió que una regidora de la Safor va patir. Enguany, el dia 9 d'octubre, un titular del mateix periòdic anunciava: “El Bloc irá al acto

pese a las amenazas y los violentos” Aquesta notícia era la imatge ideal pels partits dinàstics espanyols: mostrar el valencianisme com un fet conflictiu. Tot el `ventall' va col·laborar i va fer el seu paper eixe dia. La patètica escena va quedar gravada per a la història: dos diputats del BLOC, **Enric Morera** i **Josep Maria Pañella**, i un grup de joves valencianistes perseguits i agredits pel jovent *alegre i combatiu* de l'extrema dreta espanyola i amb unes forces de seguretat espanyoles que portaven als beneïts valencianistes com per cagalló per sèquia pels carrers laterals per on passava la processó *cívica* del matí del 9 d'octubre.

Les lamentacions són inútils. Quan l'Estat de dret ho és per a uns i no ho és per a la resta, no cal escalfar-se el cap. No cal continuar enganyant ni estafant als valencians dient que en aquest

Estat de dret hi cabem tots. És mentida i que ho afirma esdevé, malgrat les seues bones intencions, còmplice d'aquesta situació. En aquest `gimnàs' als valencianistes només els toca el paper del sac de boxa. Els que tinguen inclinacions masoquistes poden seguir participant d'aquest joc.

Amb nosaltres no compteu. Els sobiranistes valencians republicans, els demòcrates valencians –amb els de la resta de l'Estat i d'Europa– estem ja cercant un altre gimnàs, distint al que es va construir amb materials espuris i que es va inaugurar en 1978.

Ciutat de València, 11 d'octubre de 2009

Víctor Baeta Subias,
de República Valenciana
partit valencianista europeu

Enquesta

Viuriem millor independents d'Espanya?

Família March-Ortiz. Mestres de secundària. Viurien Molt millor. Les nostres contribucions se quedaran aquí. 971 754 897

Joana Garcies. Ciutat de Mallorca. Serà millor per conservar la nostra llengua catalana. Podrem comandar a ca nostra. 971 274 405

Roberto Ortiz. Metge psiquiatre madrileny. Son Dureta. Me sembla estupend. Les contribucions de quedaran aquí. 609 989 352

Miquel Artigues. Que cadascú comandi a ca seva. Som partidari de l'Europa dels Pobles. Morey 3 Ciutat. 971 717 153

Joan Guilà. Barcelona. I tant que si. Viuriem millor si aquesta gent no ens comandàs. 676 934 930

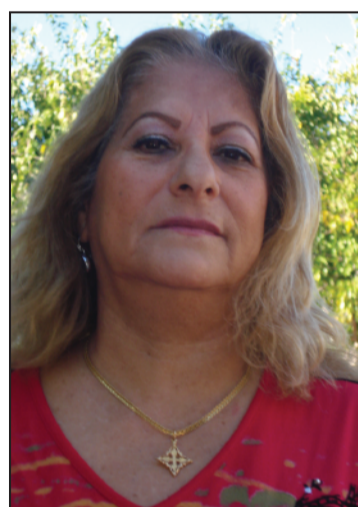
Josep Santesmasses. Trob que si. Ho fariem be o malament, però decidirem nosaltres. Enric Benet, 11 Vila Rodona. Tarragona

Josep Tena Alzina. Barcelona. Seria molt bo. Els espanyols no ens estimen. 971 610 651

Antonia Serrano. Si que estariem millor. Podriem viure en la nostra llengua. Ses Roques Llises, 5 Valldemosa. 971 612 225

Rosina de Guayaquil. Equador. Noltros mos ferem independents d'Espanya l'any 1830. Ara vos toca a voltros. 680 983 399

Carles Amengual. Metge de Selva. Independents respectarem la nostra cultura i la nostra llengua. Les contribucions se quedaran aquí. Vaig anar a Arenys de Munt el dia del referèndum per la independència. 971 875 012

Francesc Melià. Pollença. Viuriem molt millor. No haurien de donar compta als espanyols. 607 557 208

Pep Palou, professor i **Joan Lladó,** Conseller d'Interior del CIM. Vivim millor quan erem independents i tornarem a ser els primer país de la Mediterrània en tornar-ho a ser. 620 614 854

Antoni Gelabert de Caimari. Fisioterapeuta i productor ecològic d'ametlla. Som nacionalista i republicà. Independència d'Espanya, però dins de la Unió Europea. 615 482 072

Francesc Ferrer. Secretari General dels Jubilats d'UGT de la CAIB. Som una colònia d'Espanya. Per això els jubilats espanyols cobren molt més que nosaltres. 607 140 810

Antoni Joan i Cathy Sweeny. És evident que totes les nacions viuen millor si són independents. No sabem de cap nació que en ser independent torni enrera.

Jordi Baldó amb sa filla Marina. Alcoi. I tant que si. Podrem decidir per nosaltres mateixos. 695 112 546

M'he jugat la pell, però si ve la VICTÒRIA, també serà meva, meva!!, no et quedes tu a la grada, PARTICIPA, mira de fer gols, ELS MILLORS per explicar als teus fills el dia de demà....-jo vaig convèncer a tots els del edifici, jo a tot el barri, jo a tot el poble, que a més de guanyar la INDEPENDÈNCIA guanyaràs també la teva part de GLORIA!!, d'això NO T'ARREPENTIRAS

Josep Casalta i Casesnoves. Vila-Real

Llegir
ens fa
lliures

Cada dia,
sense voler,

LLEGEIXES

l'equivalent a

4.

pàgines.

Imagina, si vols, quantes coses genials pots arribar a llegir!

EPITAFIS

A CIENTÍFICS, PENSADORS, ESCRITORS, ARTISTES, HUMANISTES, HOMES DE NEGOCIS.

A CIENTÍFICS

* “És una honra per al gènere humà que tal home hagi existit” (A la làpida de Isaac Newton, Abadia de Westminster, 1642-1727, físic anglès, descobridor de la llei de la gravetat).

* “Nature, and nature’s laws, lay hid in night, God said, let Newton be! And all was light /

La natura, i les seves lleis / jeuen amagades en la nit / Déu digué, que sia Newton / I tot fou llum” (Epitafi a la tomba d’Isaac Newton, poema escrit per Alexander Pope).

* “Finalment m’estava tornant massa estúpid, no més Paul Erdős” (Paul Erdős, 1913-1996, prolífic i excèntric matemàtic hongarès).

* “Ací jeu Diophantus e, meravella!, amb art algebraic, la pedra diu la quant ha viscut: “Déu li donà una sisena part de la vida per a la infantesa, Una dotzena part més per a l’adolescència mentre li creixien els bigotis; I llavors encara una setena part tingué muller, I després de cinc anys de matrimoni tingué un fill que saltironejava. L’infeliç morí d’improvís quan tenia la meitat de l’edat paterna. Els progenitors li dugueren dol per quatre anys, aconhortant -se de llur destí per la ciència dels nombres, i arribaren al final de la pròpia vida” (Diophantus d’Alexandria, la solució a l’endevinalla és que morí als 84 anys).

* “3.14159265358979323846264338327950288...” (Ludolph van Ceulen, tan orgullós de la seva consecució en haver computat el π (pi) amb 35 dígit, que demanà que li l’inscriguessin a la seva làpida).

* “Obriu aquesta tomba: al fons es veu el mar” (Epitafi de Vicente Huidobro, poeta avantguardista xilè per ell mateix. La seva tomba és al balneari de Cartagena a Xile).

A AUTORS

* “Assassinat per imbecils d’ambdós sexes” Nelson Rodrigues, cronista brasiler

* “Wir müssen wissen. Wir werden wissen. / Hem de saber. Sabrem” (David Hilbert, 1862–1943, matemàtic alemany, a la seva làpida de Göttingen. D’un discurs de Königsberg el 1930).

* “No envegeu la pau dels morts” Nostradamus

* No espere res. No tinc por de res. Sóc lliure” (Nikos Kazantzakis, 1883-1957, autor cretenc).

Tomba de Gramsci, al Cementiri protestant de Roma.

A FILÒSOFS I PENSADORS

* “Cinera Antonii Gramscii” (Antonio Gramsci, 1891-1937, escriptor i polític comunista).

* “Preguem a l’àngel de la trompeta de tocar ben fort, el difunt era dur d’oïda” (Georges Bernanos, 1888-1948, escriptor cristià crític francès).

* “El cel estrellat damunt de mi, la llei moral dins de mi” (Epitafi d’Immanuel Kant, 1724-1804, filòsof alemany. Descriu la seva idea que existeixen dues espècies de realitat; una realitat externa a l’home, anomenada *món sensible*, i una altra realitat a l’interior de l’home, anomenada *món intel·ligible*).

* “Treballadors de tots els països, uniu-vos” (Karl Heinrich Marx [Moses Levy Mordecai o Mordechai], 1818-1883, economista i pensador socialista juevoalemany).

* “És més digne que els homes aprenguin a morir que a matar” (Epitafi de Luci Anneu Sèneca, 4 ó 2 a.C.-65, escriptor i filòsof estoic bètico-romà).

* “Només deman a Déu que tingui pietat amb l’ànima d’aquest ateu” (Epitafi de Miguel de Unamuno, 1864-1936, escriptor basc).

* “Mai no nasqué, Mai no morí: Sols visità aquest planeta Terra entre l’11 de desembre del 1931 i el 19 de gener del 1990” (Epitafi de *Bhagwan Shree Rajneesh* o *Osho* [Rajneesh Chandra Mohan Jain], 1931-1990, fundador d’un moviment filosòfico-religiós).

A ESCRITORS I POETES

* “Del vostre costat la mort m’aparta; inexorable llei dels humans. Jo us hi vaig anar davant. Al capdavant, però, no trigarem a trobar-nos plegats.

Digueu: per vostra vida i pel meu somni: No fou el nostre viure una delícia?.

Pregui per mi qui per la meua tomba passi, I pagui a l’amistat la fe jurada”

(“Epitafi per a si mateix”, Ibn Al-Zaqqâc, poeta andalusí, s. XII, València).

* “Els sols s’oculten i poden aparèixer de nou però quan la nostra efímera llum s’amaga, la nit és per a sempre i el somni, etern” (Epitafi de Caius Valerius Catullus, ca. 87 ó 84-ca. 54 a. C., poeta líric romà).

* “Mantua me genuit, Calabri rapuere, tenet nunc Parthenope: cecini pascua, rura, duces / Mantua em va engendrar, els calabresos se me’n dugueren, em té avui Partènope (Nàpols): cantí les pastures, els camps, els cabdills” (Epitafi de Publius Vergilius Maro, 70-19 a.C., poeta i filòsof llatí).

* “Aquesta gràcia de la terra, no creguis que amb la mort hagi acabat” (Epitafi de la tomba de Josep Maria de Segarra i de Castellarnau, 1894-1961, autor teatral en català).

* “Veritable acer
fulla esmolada
Arthur Conan Doyle

Cavaller patriota, metge i home de lletres” (Epitafi a Sir Arthur Conan Doyle, 1859-1930, novel·lista escocès).

* “Don’t Try / No ho intentis” (Henry Charles Bukowski, 1920-1994, escriptor germano-nord-americà, per ell mateix).

“Swift has sailed into his rest;
Savage indignation there
Cannot lacerate his breast.
Imitate him if you dare,
World-besotted traveller; he
Served human liberty
/Swift (Ràpid) ha navegat fins al seu repòs;
la salvatge indignació d’allà
no pot ferir el seu pit.
Imita’l si t’atreveixes,
viatger atordit del Món;

ell serví la llibertat humana” (Epitafi de i per a Jonathan Swift, 1667-1745, escriptor i periodista irlandès; traduït del llatí per William Butler Yeats, 1865-1939, poeta nacionalista irlandès).

* “Ens recordarem, d’aquest planeta” (Epitafi de Leonardo Sciascia, 1921-1989, escriptor italià).

* “Fui o que não sou / Vaig ser el que no sóc” (Fernando Pessoa, 1888-1935, poeta portuguès).

per ell mateix).

* “Si volem els majors elogis, moriu-vos” (Epitafi d’Enrique Jardiel Poncela, 1901-1952, comediògraf foraster; per ell mateix).

* “Frend Good for Jesus sake forbear / to digg the dust encloused heare. / Blest be ye man yt spares thes stones / and curst be he yt moves my bones”

“Bon amic, en nom de Jesús renuncia, a remenar la pols amuntegada ací a dins. Benaurat l’home que respecti aquestes pedres, i maleït aquell qui remogui els meus ossos” (Epitafi de William Shakespeare, 1564-1616, dramaturg

anglès, per ell mateix. Era comuna, en l'època de la mort de Shakespeare, de retirar cossos de llurs tombes i cremar-los per a poder reutilitzar l'espai de la tomba).

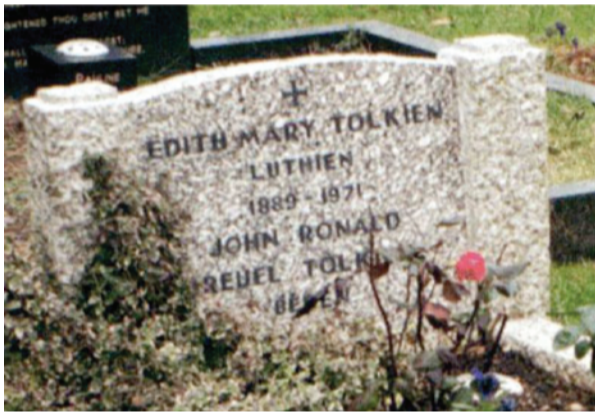
* “Va ser poeta, va somiar i va estimar en la vida” (Manuel Antônio Álvares de Azevedo, 1831-1852, escriptor brasiler).

* “Ja deia jo que aquest metge no valia molt” (Epitafi de Miguel Mihura Santos, 1905-1977, escriptor i autor teatral, escrit per ell mateix).

* “*I am Providence / Sóc (la) Providence o Providència*” (Joc de mots entre la seva ciutat i la Providència, epitafi de Howard Phillips Lovecraft, 1890-1937, escriptor estadunidenc).

* “*Here lies One Whose Name was written in Water / Ací jeu algú el nom del qual va ser escrit en aigua*” (Epitafi de John Keats, poeta romàntic anglès, 1795-1821, escrit per ell mateix).

* “Lúthien” i “Beren” (Noms de, personatges d'una història d'amor de John Ronald Reuel Tolkien, 1892-1973, escriptor anglès, el qual jeu a la vora de la seva muller, i en llur làpida hi ha gravat aquests dos noms).

* “*This Grave*

contains all that was mortal of a

YOUNG ENGLISH POET

who

on his Death-Bed

in the Bitterness of his heart

at the Malicious Power of his enemies

desired these words to be engraven on his Tomb Stone

“HERE LIES ONE

WHOSE NAME WAS WRIT IN WATER”

FEB 24 1821 John Keats /

Aquesta Tomba

conté tot el que era mortal

d'un JOVE POETA ANGLÈS

qui

en el seu llit de Mort

en l'Amargor del seu cor

en el Poder maliciós dels seus enemics

desitjà que aquestes paraules fossin gravades a la làpida de la seva Tomba

* “Llençau una ullada freda

Sobre vida, sobre la mort

Cavaller, passau de llarg!”

(Epitafi de William Butler Yeats, 1865-1939, poeta nacionalista irlandès d'estil subtil i delicat però sever, Premi Nobel de Literatura 1923).

* “Ací jeu Molière el rei dels actors. En aquests moments fa de mort i de debò que ho fa bé” (*Molière* [Jean Baptiste Poquelin], 1622-1673, comediògraf i actor francès qui féu ús ocasional de l'occità).

* “El que l'ànima fa pel seu cos és el que l'artista fa pel seu poble” (Epitafi de Gabriela Mistral, 1889-1957, poeta xilena).

* “...I no tinguin por” (Epitafi de Jorge Luis

Borges, 1899-1986, brillant escriptor argentí

reaccionari).

* “Si no vaig viure més, va ser perquè no em va donar temps” (Epitafi del *Marqués de Sade* [Donatien-Alphonse François], 1740-1814, escriptor francès).

A ACTORS I ARTISTES:

* “Leig, fort i formal” (Epitafi de John Wayne, 1907-1979, actor estadunidenc).

* “*She did it the hard way / Ho va fer a la manera difícil*” (Epitafi de Bette Davis, 5.4.1908-6.10.1989, actriu nord-americana).

* “*Kata ton daimona eaytoy*” (Epitafi de Jim Morrison, 1943-1971, cantautor nord-americà, membre de “*The Doors*” i mite de la música rock. En grec antic significa “El diable està en el meu interior”. En grec modern: “L'esperit diví està amb mi”, encara que alguns creuen que significa “El geni està en la meva ment”).

* “*That's all folks / Això és tot amics*” (Epitafi de Mel Blanc, 1908-1989, actor de veu nord-americà, de molts personatges de dibuixos animats. La frase era un final habitual dels curts de Looney Tunes de Warner Bros. i era pronunciada per *Porky*, a qui donava veu Mel Blanc)

* “*The Best is yet to come / El Millor és encara per venir*” (Francis Albert [Frank Sinatra], 1915-1998, cantant i actor estadunidenc).

* “*Här det jordiska af Kraus, det himmelska lefver i hans toner / Ací la part celestial de Kraus, la celestial viu en la seva música*” (Joseph Martin Kraus, 1756-1792, “*el Mozart suec*”, compositor germano-suec).

* “*Amici non piangete, è soltanto sonno arretrato / Els amics no ploren, sols és son endarrerida*” (Walter Chiari [Gualtiero Annichiarico], 1924-1991, comediant italià).

* “*La sua patria e il suo ordine piangono la morte*

di un eccellente pittore che non aveva eguali nella sua arte / La seva pàtria i la seva orde planyen la mort d'un pintor excel·lent que no tenia cap igual en el seu art” (*Fra Angelico* [Guido di Pietro], ca. 1395-1455, pintor italià).

* “D'ara endavant, són els altres els qui han de morir” (Marcel Duchamp, 1887-1968, pintor francès).

* “*Non fu mai impallato / No vaig ser empalat mai*” (Vittorio Gassman, 1922-2000, actor i director italià).

* “*Love Will Tear Us Apart / Els qui ens estimen ens ploraran ells tots sols*” (Epitafi de Ian Curtis, 1956-1980, vocalista i lletrista de cançons anglès).

* “Realment estic agraït; hi ha a qui la vida els va negar tot, i a mi, de tot allò que et fa ser, sentir, gaudir, tenir, em va donar si més no, el doble” (2on epitafi del *Flac Meraz*).

LORD ROBERT BADEN-POWELL.

A BENEFACTORS I HUMANISTES:

* “Deixeu el món millor de com el vau trobar” (Epitafi de Lord Robert Baden-Powell, 1857-1941, oficial britànic fundador dels Boy Scouts).

* “Head scout of the world / Cap scout del món” (I, a sota, el símbol de cursa: “Come home/Vine a casa”, un cercle amb un punt enmig, dedicat a Robert S.S. Baden-Powell, Nyeri a Kènia).

D'HOMES DE NEGOCIS I CAPITALISTES

* “Here lies a mà who knew how to enlist the service of better men than himself / Ací jeu un home que va saber com reclutar el servei d'homes millors que ell” (Epitafi d'autoria desconeguda, per a Andrew Carnegie, 1835-1919, industrial escocès-estadunidenc).

Llegeix i subscriu-te a
L'ESTEL

la revista dels empresaris

Tel. 971 85 85 80

L'ESTEL

No publica ofertes
de comerç sexual

La Llengua en la història

Ramon Llull (1)

En aquestes pinzellades sobre l'existència d'una llengua viva en la Catalunya medieval, hem anat donant junt a les mostres dels escrits dels nostres literats, poetes, trobadors, etc. de l'època, també un petit resum biogràfic dels autors escollits. Ara, i durant, diversos capítols, tindrem el goig d'assaborir la qualitat de diversos textos del príncep de les nostres lletres, Ramon Llull.

Arabé: si en les altres retalls biogràfics hem necessitat de l'ajuda de les dades subministrades per la documentació paral·lela que l'escriptor, per la seva vàlua, ha suscitat entre els estudiosos, en el cas de Ramon Llull, podem començar per la facilitat que el mateix ens ofereix: coneixerem la vida de Llull a través de la seva obra autobiogràfica, *Vida Coetània*, principalment, però també trobem dades autobiogràfiques en altres de les seves obres. Es pot dir, com afirma Martí de Riquer que "la vida de l'escriptor ha pogut ésser determinada amb prou rigor i poques llacunes." D'aquesta manera, l'obra literària es posa en disposició d'oferir-se com la millor font de coneixement sobre la vida i miracles —una expressió més que afortunada tractant-se de Llull— de l'inquiet personatge.

Completarem les dades indispensables que no surten a la seva autobiografia, ja que ens ajudaran a definir a la persona. Ramon Llull és el fill d'una família barcelonina de la qual ja hi ha constància de la seva existència en el segle XII. El pare de Ramon, casat amb Isabel d'Erill —una altra gran família catalana— va prendre part a la conquesta de Mallorca, la primera gran aventura d'un molt jove Jaume I —just tenia vint-i-un anys!

El matrimoni de Ramon i Isabel, van retornar a Mallorca per establir-s'hi el 1231, només dos anys després de la seva conquesta. En el Llibre de repartiment de Mallorca, s'observa que hi ha dues anotacions sobre les terres que van anar a parar a la família Llull: el mas Rahal Aliebiti, prop de Ciutat de Mallorca, i Beniatron, a la serra de Lluc. (Com s'observa es tracta de dues hisendes que havien estat anteriorment en mans dels *heretges*...)

Ramon Llull va néixer a Ciutat de Mallorca —probablement en el mas Aliebiti— entre el 1232 i el 1235, o sigui just després de la presa de possessió d'aquesta hisenda pels seus pares. El 1256 trobem a Ramon a Barcelona, on fa constar que el seu pare ja és mort. El mateix any l'infant en Jaume, fill del Conqueridor, és jurat com el seu successor al Regne de Mallorca —formant part del gran desori testamentari que el rei Jaume i la reina Violant van organitzar al prevaler el sentiment personal del Regne, sobre el manteniment de la integritat d'un sol espai físic per a tota la Corona— i cal organitzar una cort, en la qual Ramon hi tindrà un càrrec de gran importància: serà el senescal del príncep. El senescal era el funcionari encarregat de dirigir la vida de palau, com a primer canceller palatí. Ramon Llull recorda el seu temps de cortesà, en el *Llibre de Contemplació*:

"Car la mia ànima major remembrament ha haüt en remembrant com pogués servir senyor terrenal que senyor celestial, e lo meu enteniment, Sènnyer, majorment s'és assubtilat a servir e honrar lo rei terrenal que'l celestial, e la mia voluntat major amor ha haüda al rei que vós m'havets donat en est món

que no al rei qui'm posseirà eternalment en l'autre segle. On, com aço sia enaixí, ¿qual remembrament ni qual enteniment ni qual voluntat han major defalliment que cell que la mia ànima ha en son membrar e en son entendre e en son voler (JMG)

De la Renaixença a la Normativa (3)

A finals del segle dinou i a les Festes Majors del pobles, hi havia uns conjunts vocals que ens els Centres o en altres establiments on s'hi reunia la gent cantaven algunes cançons conegudes però els més professionals miraven d'intercalar al mig d'aquelles algunes composicions poètiques aprofitant-se de la música de sardanes o be d'altres sons populars. El text d'aquestes era original i estava escrit en el *català que ara es parla*, seguint els criteris de Frederic Soler, el més que interessant dramaturg de l'època.

Hem trobat una llibreta que corresponia a una formació d'Olesa de Montserrat i que s'anomenava *TERCETO MONTSERRAT*. En ella hi ha copiades alguns poesies populars de coneguts poetes catalans, algunes composicions en castellà i altres cançons pròpies, és a dir escrites per algun membre del conjunt. Copiem a continuació els versos d'una sardana, que té per títol:

!!! Catalunya avant !!!

(Curtis)

(Tots)

Donemnos les mans:

Ballem la Sardana;

Marquem bé los punts

D'eixa hermosa Dansa.

*Qu'és lo tipich Ball
De l'aimada Patria;
Que si un jorn fou gran,
Ho vol ser encare.*

¡¡¡ Catalunya Avant !!!

Si cap fera airada

Ab ses urpes vol

Lo cort arrencarte

Nosaltres que som

La teva esperança

L'esclafarem tots

Ab les nostres plantes.

¡¡¡ Catalunya Avant !!! (S' torna als curts.)

Llarchs

(Baix)

Fills de eixa terra encisadora

Que Catalunya té per nom,

(Duo)

Dansém, companys y nines belles

Avuy units en germanor.

(Baix)

Prosperitat, pau y riqueses

Per nostra Mare volém tots;

(Tots)

Mes, si algun dia se ennuvola

De nostra Patria l'horitzó,

Tot recordant l'alegre Dansa

Qu'entrellassava ls nostres corts;

Los bens, los pits, la sanch, la vida,

Exposarém ab gust llavors.

¡ Y' aplegats baix la Bandera

Que'ns legà Guifré 'l Pilós,

Lluitarem ab valentia!

¡Triumfará lo nostre esfors!

¡La trompeta de la Fama

Ressonant per tot lo mon,

Cantarà nostra victoria!

¡De la Pau brillará el Sol!

¡¡¡ Catalunya avant !!!

(S' torna als Llarchs)

(Prou)

Els mateixos falangistes del PSC-PSOE que rebutgen la independència van impulsar al 23-F

El PSC acceptava Armada de president després del 23-F

Javier Cercas descriu la reunió entre dirigents socialistes i el general abans de l'intent de cop

L'escriptor Javier Cercas afirma en el seu llibre "Anatomía de un instant", sobre l'intent de cop d'Estat del 23-F, que el número tres del PSOE en aquells moments, Enrique Múgica, i el general Armada, implicat en les trames colpistes, "van congeniar" durant la reunió que a l'octubre del 1980 van mantenir a casa de l'alcalde de Lleida, Antoni Siurana, i a la qual també va assistir el dirigent socialista català Joan Reventós.

Ni Múgica ni Reventós es van oposar al suggeriment d'un govern presidit pel general Armada.

Cercas explica -a partir de la pàgina 66 del seu llibre -la reunió, que, segons diu, va durar "gairebé quatre hores" al domicili de Siurana: "Múgica i Armada semblen congeniar personalment; políticament també, almenys en el punt decisiu: ambdós convenen que la situació del país és catastròfica, cosa que segons Armada preocupa moltíssim el Rei i està posant en perill la Corona".

També assegura que Múgica i el general Armada "convenen que l'únic

responsable de la catàstrofe és Suárez, i que la sortida de Suárez del poder és l'única solució possible a l'atzaigada, tot i que segons Armada la solució no seria completa si a continuació no es formés un govern de concentració o unitat amb participació dels principals partits polítics i presidit per un independent, si és possible un militar".

El fet clau d'aquesta reunió és que ni Múgica ni Reventós es van oposar aquesta alternativa, del que es dedueix que la acceptaven. Cercas relata la situació d'aquesta forma: "Múgica no diu que no a aquest últim suggeriment; aleshores intervé Reventós i pregunta

a Armada si ell estaria disposat a ser el militar que encapçalés el govern; a aquest suggeriment Armada tampoc diu que no".

"L'esmorzar -prosegueix Cercas- conclou sense promeses ni compromisos, però Múgica redacta un informe sobre l'entrevista per al comitè executiu del partit, [i] les setmanes que segueixen diversos membres d'aquest organisme temptegen dirigents de partits minoritaris sobre la possibilitat de formar un govern de coalició presidit per un militar".

Reproduït de www.e-noticies.cat

Santanyí

Avui seguirem amb la segona part de l'escrit Interessos ocults o interessos reals que sembla hi ha envoltant el Puig de Consolació.

A l'altre escrit comentaven una qüestió que es va fer al batle referent a una sentència de l'any 2005 del Tribunal Superior de Justícia de Balears referent a l'obra il·legal de la casa, d'un ex regidor de l'Ajuntament de Santanyí i curiosament **TRÀNSFUGA**, però més curiós resulta quan el batle contesta que **NO HI HAVIA TORNAT A PENSAR**

En aquesta entrada farem comentarem l'estat administratiu i judicial en que es troba la carretera del Puig de Consolació.

Fent referència el Contenciós Administratiu per la falta de llicència d'activitats, el Jutjat dóna la raó a l'Ajuntament i considera justa la multa imposada a la Gravera Sa Creu de 60.000 euros i l'obligació de restituir el camí de Consolació que pot superar els 1.250.000 euros.

L'entitat mercantil va interposar un recurs davant el Contenciós Administratiu demanant la suspensió de la resolució municipal.

El Jutjat del Contenciós Administratiu, en data de dia 14 de juliol de 2009, ha denegat la petició dels responsables de la Gravera Sa Creu SL, de suspendre la resolució de batlia, en data de dia 20 de febrer de 2009, mitjançant la qual, s'imposa una multa de 60.000 euros a l'entitat mercantil, motivada per la manca

de llicència d'activitat d'obertura i funcionament i no disposar del permís d'instal·lació amb el greu afegit, que l'activitat extractora va ocasionar danys als bens municipals i a l'entorn mediambiental quan, el 24 d'agost de 2007, es va desprendre una part de la carretera que condueix al Santuari de Consolació.

Així mateix, l'Ajuntament obliga a la propietat de la Gravera a la reparació dels danys causats amb el pagament íntegre del cost d'execució del projecte tècnic realitzat per l'enginyer municipal, el qual, preveu una despesa que pot superar els 1.250.000 .

Cal esmentar que, a hores d'ara, totes les resolucions judicials en relació a les passes realitzades per l'Ajuntament de Santanyí, han donat la raó a l'administració municipal, tant pel que fa a l'ordre de clausura de l'activitat extractiva, com a la sanció de 60.000 , per tractar-se d'una infracció greu, com l'obligació, per part de l'entitat mercantil, de reparar la carretera que va a l'Oratori.

Els bens dels propietaris de Gravera Sa Creu son embargats per l'Agència Tributaria de les Illes Balears i **fan efectiu el pagament de la sanció.**

Per altre banda el projecte de restauració de la gravera en data 2 d'octubre de 2008 va ser aprovat per la Comissió Balear de Medi Ambient **a pesar de la gran i única llista de al·legacions en contra del projecte de restauració, que presentà l'Ajuntament i va ser causa**

de retràs per la seva aprovació.

En data 6 d'Agost de 2009 el Director General d'Indústria de la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia, aprova el Pla de restauració titulat " Pla d'abandonament i de restauració de la pedrera Sa Creu de Santanyí" .

El 16 de setembre de 2009 a la Junta de Govern Local de l'Ajuntament de Santanyí, l'equip de govern aprovà efectuar requeriment previ perquè s'anul·li o revoqui la resolució esmentada per considerar que és contrària a dret i susceptible d'impugnació jurisdiccional pels motius següents: manca d'anàlisi i valoració de les al·legacions presentades

per l'Ajuntament de Santanyí, incompliment de les prescripcions de la Comissió Balear de Medi Ambient, **considera la resolució del Director d'Indústria un acte de contingut impossible.**

Ara amb aquesta decisió de l'equip de govern per considerar la resolució del Director d'Indústria un acte de contingut impossible, pot passar un altre any sense que la carretera del Puig de Consolació sigui arreglada.

DE LA GRAVERA SI QUE HI PENSA, PERÒ DE LA CASA IL·LEGAL DEL TRANSFUGA, QUE EI VA AJUDAR A MANTENIR EL PODER NO HI PENSA.

Fins quan, la llengua catalana?

Una reflexió sobre l'ús del català i llur supervivència com a eina de comunicació

Quan un immigrant arriba a l'Espanya castellana sense tenir nocions de la llengua castellana, la gran majoria dels ciutadans, sinó tots, s'adrecen a aquesta persona en la seva llengua pròpia, el castellà, tot esperant, malgrat que d'entrada l'immigrant potser no els entengui, que serà a través d'escoltar-los-la de manera reiterada que l'immigrant l'acabarà aprenent. Al copsar aquesta actitud, l'immigrant entén que fer l'esforç d'escoltar la llengua pròpia del territori de destí és quelcom útil per a ell, de manera que prova d'aprendre-la, intenta parlar-la, i, quan ho aconsegueix, se sent gratament realitzat.

En canvi, en motiu del mal costum que té la població catalana, fruit d'una humiliació lingüística constant des del segle XVI fins avui, la majoria dels catalans no actuen tal com ho fan les cultures lliures del món, entre les quals sí

que es troba la cultura castellana. Així, quan un immigrant arriba a Catalunya sense nocions de la llengua pròpia de Catalunya, la gran majoria dels ciutadans, sinó tots, no s'adrecen a aquesta persona en la seva llengua pròpia, sinó que utilitzen preferentment la llengua castellana entenen que el seu deure no és preservar la llengua de Catalunya, sinó respectar la preeminència constitucional del castellà i, sobretot, facilitar la comprensió del missatge a aquell que acaba d'arribar, donant per descomptat la idea, del tot discutible, que, utilitzant la llengua de Catalunya, l'immigrant tindrà una càrrega afegida.

Al copsar aquesta actitud, l'immigrant que arriba a Catalunya entén que fer l'esforç d'escoltar i aprendre la llengua pròpia del territori de destí és quelcom inútil per a ell, de manera que, si bé les primeres setmanes potser prova d'apren-

dre-la, de seguida se n'adona que es tracta d'una llengua que li és absolutament prescindible, ja que els catalans renuncien sistemàticament a utilitzar-la davant seu. El resultat és que a Catalunya els immigrants s'inclinen automàticament per aprendre només el castellà i renuncien a prendre's seriosament l'aprenentatge i l'ús de la llengua pròpia de Catalunya. La casuística no és uniforme per a tots els nou vinguts, però el resultat majoritari, amb molta diferència, és aquest. En els casos més crítics, que per desgràcia nostra cada dia que passa són més freqüents, algunes persones que acaben d'arribar a Catalunya arriben a molestar-se, impúnement, amb els catalans que no volen renunciar a parlar en la llengua del país amb ells. Sorprenent? No gens. Culpa de l'immigrant? No pas.

No podem ignorar el fet que, de seguir amb aquesta actitud, els catalans ens

estem cavant la nostra pròpia tomba. La llengua de Catalunya, que fins als anys seixanta del segle XX (i durant deu segles!) havia estat la llengua que marcava la pauta lingüística dominant a Catalunya, avui es troba en una situació precària, cada cop més arraconada per l'ús del castellà. Estem disposats, els catalans i les catalanes, a suïcidar-nos com a cultura? De moment tot indica que sí.

Si no canviem radicalment la nostra actitud lingüística i l'equipem a l'actitud lingüística estàndard dels països europeus, que Déu ens agafi confessats.

"Informació és poder. Fes-la córrer."

Centre Català de Difusió d'Informació

catalana.info@gmail.com

Catalanofòbia i sadisme

El prejudici i l'odi a les minories i al dèbil sempre ha estat promogut des del Poder, es tracta d'una constant en tota època i societat humana: <http://www.ucm.es/info/eurotheo/arkauth/7.htm>

La solució: fer-nos forts sense caure en el salvatgisme ni el desordre.

Amenaces i Violència, Mentalitat Genocida:

(Als colonitzadors, quan venen a "províncies" i assisteixen a una ballada de folklore català) "només els manca el Salakof" (Carles M. i Espinalt, 1920-1993, patriota català fundador de la Psi-coestètica).

"Ens tenen agenollats, amb cap el per avall, i quan algú aixeca el cap li donen cop i tothom insultant-lo" (Xavier Sala-i-Martin, *1963, economista).

"Espanya, per la seva naturalesa, mai no atén la paraula i el raonament. Només comprèn la sentència judicial i l'acció executiva. És a dir, que mentre no hi hagi un organisme superior que l'obligui a respectar els principis democràtics continuarà practicant mètodes propis d'un règim totalitari. Malauradament, no pot ser de cap altra manera tractant-se d'un país que inclou un article-amença en la seva Constitució en virtut del qual es justifica l'ús de la força militar per reprimir tot intent democràtic de secessió d'un territori. Estem parlant del país de la cerrazón, un país tancat en si mateix que ha fet de la unitat territorial fonamentada en la força la seva única raó de ser. Això fa que, essencialment, les similituds entre el fanatisme islamista i el fanatisme espanyolista siguin enormes. Només les formes els diferencien. El primer utilitza la violència, el segon se serveix de l'Estat de dret per imposar lleis antidemocràtiques, però tots dos exigeixen sotmetiment religiós a un mateix déu. Els uns en diuen Al·là, els altres Espanya" (Víctor Alexandre).

"Para hacerse Ultrasur hay que ser salvaje. Sí, bestia a secas. Ser lo más roto que haya en el mundo. Si reúnes estas condiciones, pues, te vienes al Estadio Bernabeu y te haremos una prueba (...) Nosotros tenemos nuestra prueba reina, la prueba preferida y la que da la mayor puntuación. Te explicaremos en qué consiste: hay que matar a un catalán o algo así" (Interviú, número 395, diciembre de 1983).

"Catalunya és l'Amèrica dels espanyols" (Isidre Gelabertó Sala, treballador català).

"Jo me'n recordo haver vist plorar a molts Catalans el Juny de 1640, quan sortien a veure els Cavalls de les ordres militars qui se preparaven a Madrid y sentien ab molt sentiment les coses

que's deyen. Alguns preguntaven als soldats:

-Donde buena, señor soldado? y responien:

-Abuscar el tesoro de Barcelona; (puix res atreya tant els seus cors com el banch y taula de la Ciutat, que ells anomenaven tesoro).

-Hombres son los Catalanes, -replícaven alguns-, y se defenderan hasta la muerte!.

-Es verdad, responien, pero esta vez se acabará con sus fueros, vidas y tesoro, gracias a un poderoso ejército, y los que quedaremos con vida, seremos ricos; con el tiempo se dirá que los fueros existieron, pues Cataluña ha de ser nueva Castilla" (22 Abril 1641. Imprimatur. Josephus Fontanella. Laus Deo. Assessor).

"Mientras queden catalanes y piedras hemos de tener enemigos y guerra" (L'anticatalà i antisemita Quevedo escriu sobre la guerra contra Catalunya amb una insinuació potser genocida, 1644).

«Por el justo derecho de conquista que (de estos reinos) han hecho mis armas» (Felipe V al Decret de "Nueva Planta").

"El problema catalán no se resuelve, pues, por la libertad, sino con la restricción; no con paliativos y pactos, sino por el hierro y por el fuego" ("La Correspondencia Militar", Madrid, 13.12.1907).

"Una persona de mi conocimiento asegura que es una ley de la historia de España la necesidad de bombardear Barcelona cada cincuenta años. El sistema de Felipe V era injusto y duro, pero sólido y cómodo. Ha valido para dos siglos" (Memorias, de Manuel Azaña, Presidente de la 2ª República Espanyola).

"El veritable significat de la "Setmana Tràgica": cremar esglésies catalanes de la mà de provocadors policials espanyols "anticlericals" (Lerroux i cia.) i després encomanar les culpes a uns anarquistes catalans (Ferrer i Guàrdia); tot plegat és un simple progrom espanyol contra Catalunya en primer lloc contra una església "massa catalanista" i en segon contra uns altres dissidents catalans" (Autocitació).

"Castilla siente de cerca el placer anticipado de su próxima revancha. Vemos en peligro cierto nuestro pueblo, nuestra alma, nuestro país. Ya es imposible prolongar el letargo. Castilla se levantará y con ella toda España; porque España quiere vivir sabrá demostrar en momentos definitivos que toda ella es Castellana" (Onésimo Redondo, dirigente feixista espanyol, 1934).

"En esta región contamos con muchos aliados, pues los anarquistas que dominan en la misma se han encargado de

matar a la mayor parte de los separatistas, que renegaban de ser españoles" (Francesc Ferrer i Gironès recull en el seu "Gran llibre per la independència" la frase escrita per un militar espanyol al diari argentí La Nación l'any 36 sota el pseudònim de Armando Guerra on diu referint-se a Catalunya).

"Transformaremos Madrid en un vergel, Bilbao en una gran fábrica y Barcelona en un inmenso solar" (General Queipo de Llano. Emissió radiofònica, 1936).

"Catalán, judío y renegado, pagarás los daños que has causado. Arriba escuadras, a vencer, Que en España empieza a amanecer"

(Versió del Cara al Sol cantada durant la Batalla de l'Ebre, 1938).

«La entrada de nuestras gloriosas armas en territorio catalán» (Decret del general Franco de 1938, abolint l'Estatut d'autonomia de Catalunya).

"No estoy haciendo la guerra contra Franco para que nos retoñe en Barcelona un separatismo estúpido y pueblerino No hay más que una nación: ¡España! Antes de consentir campañas nacionalistas que nos lleven a desmembraciones que de ningún modo admito, cedería el paso a Franco sin otra condición que la que se desprendiese de alemanes e italianos" (Negrin, Presidente de la 2ª República espanyola "antifeixista").

"El terrorismo en el País Vasco es una cuestión de orden público, pero el verdadero peligro es el hecho diferencial catalán" (Felipe Gonzalez, Presidente del Govern espanyol, del PSOE).

"Al crit de "Viva España" els militars assaltaven els locals del Cucut i de La Veu de Catalunya el 1906. Al crit de "Viva España" els franquistes assaltaven el poder el 1936. Al crit de "Viva España" ens han imposat silenci, ens han afusellat, ens han envaït, ens han colonitzat i han escurat les nostres butxaques. El nom tètric d'Espanya ha servit per emparar totes les ambicions, totes les tiranies, tots els colonialismes, totes les inquisicions, totes les explotacions, tots els genocidis. Cap home ni poble de la Península no podrà considerar-se alliberat, mentre no haurem esborrat del mapa el fúnebre nom d'Espanya" (Mossèn Josep Armengou, Berga 1910-1976, eclesiàstic i escriptor catalanista).

"Cal castellanitzar Catalunya... cal que allà la gent parli espanyol, pensi en espanyol i es comporti com a espanyols, tant si ho vol com si no" (Diari militar espanyol, 1909, després de l'assalt a dues publicacions en llengua catalana de Barcelona).

"La maté porque era mía, dice también otro hondo y apasionado decir de nuestro pueblo. Por eso nosotros, los

castellanos, los españoles de tierra adentro -adustos, secos, ardientes, celosos, vehementes, donjuanescos- siempre te hemos deseado con fiebre en los labios y un delirio en las entrañas.

Nosotros, los españoles de tierra adentro, los españoles de verdad, ¡no podíamos jamás venderte ni perderte!

Pero podíamos resignarnos hasta que nuestros brazos volvieran a tornarse membrudos. Y capaces de empuñar el arma que habría de limpiar nuestro honor.

Porque tú, Cataluña, ¡nos pertenecías!; y a nadie más!

(Fragments del falangista Giménez Caballero).

"En el supòsit que a mi m'amoïnés tenir un cognom castellà, sensació que no experimento, tractant-se del nom Muñoz sentiria la joia de saber-lo de reminiscències jueves. Poble, el jueu, amb el qual m'hi sento identificat, perquè els jueus, com els catalans, han patit un drama -ells més que nosaltres- que no voldria ni per al meu pitjor enemic: veure's a punt d'ésser exterminats com a poble i per pobles -més forts en gent, però més pobres d'ànima- que detesten i envegen catalans i jueus, sense saber-ne ben bé les causes" (Carles Muñoz Espinalt, 1920-1993).

"En caso de que Cataluña se independizase, no dudaría en usar la fuerza con tal de asegurar la unidad de España" (Manuel Fraga Iribarne, *1922, polític transfranquista galleg).

"A vegades penso que aquell camp de concentració no ha desaparegut del tot, perquè encara tinc damunt meu aquella mateixa bandera que em volia destruir" (Joan B. Cendrós i Carbonell, "Avui", 10 de juliol de 1986).

"Cap dels detinguts no oblidarà mai el pas per comissaria. Entre insults i amenaces constants sofriren un tracte degradant i fins i tot tortures. Només arribar a Torredembarra, amb les mans lligades amb cordes, els feren agenollar cara a la paret durant més de dues hores, alguns fins i tot tres, al crit de "¡Al suelo como perros!". La llengua catalana fou negada fins i tot per a usar-la entre els detinguts a crits de "¡En cristiano!", "¡En español, polaco!" o fins i tot "etarras" y "perros catalanes"... ¡A estos perros catalanes ni agua!", deien. En alguns casos, en anar al lavabo, comprovaven desesperats que de l'aixeta no en sortia ni una gota. Un d'ells va necessitar assistència mèdica dues vegades ja que començava a patir taquicàrdies. ..." (Detenció arbitrària de joves per la guàrdia civil el 28-7-2002).

"Hay que poner tanques en el territorio que cometa un acto de desobediencia constitucional" "Cal posar tancs en el territori que cometi un acte de des-

obediència constitucional” (2005, juny, l'Albert Boadella, dramaturg, en una entrevista al diari ABC, tot fent referència a les reivindicacions nacionalistes catalanes, al nou Estatut i model de finançament).

“Poble que no canta, mor. Si no ens deixen cantar és perquè volen matar-nos” “Anem amb molt d'esme perquè els jueus tampoc no es pensaven que la pujada de Hitler al poder, malgrat ser un antisemita declarat, podia acabar amb 6 milions de jueus exterminats. No se'l cregueren ni pensaven que “en temps moderns i al cor de la civilitzada i culta Europa” pogués ocórrer semblant genocidi. I, quant a Espanya, hi ha molts precedents de genocidis —és delinqüent molt reincent i mai no condemnat- i en concret tres contra la nació catalana. Europa no és culta ni civilitzada ni ho ha estat mai, va plena de sadisme estatista, i si no fos pels Estats Units, encara tindriem els grans imperis opressors: Rússia, Alemanya, Austria-Hongria, Turquia, etc, més els colonials” (Autocitacions).

Mentides i Manipulacions.

“Els burgesos i els industrials alemanys paren atenció a la seva inflorada oratòria: per a ells Hitler promet, Hitler assolirà de desviar l'aversion del proletariat alemany per les classes que l'han dut a la derrota i al desastre econòmic” (Levi).

“(“La bestia”) seguirà pidiendo todo esto y lo que se le tercié hasta que deje de existir” (2005, juny - Xavier Pericay al diari ABC, tot referint-se als catalanistes com a “nazis”).

“Les tradicions i saviesa popular de segles són substituïdes en un bufit, gràcies al conductisme de masses — TV en mà, a mode de pistola— en un ventall de modes, contradictòries, evanescents, televisades, comercialitzades i manipulades, i a quina més frívola i autodestructiva, deixant les societats mentalment arrasades, sense arrels, en un toll de confusió i pudint a caos” (Autocitació).

“Maragall ho va veure clar: “Porque he aquí cómo mata la parodia: se fija en el gesto descompuesto del hombre apasionado, lo vacía de pasión, pone en vez un sentimiento pequeño y he aquí el héroe convertido en mamarracho. Y el pueblo ríe, ¡infeliz!, y le están matando el alma. “La venganza catalana”: “La venjança de la Tana”. ¡Ja, ja, ja! ¡Qué exacto, qué bien encontrado, qué divertido! Y el sentimiento catalán de lo heroico se va al diablo” (...) Ara que parlem amb tot l'espiguet de desmitificació serà profitós de popularitzar-la, ja que, sovint, més que el noble afany de desfer mites, tenim la tendència iconoclàstica de viure sense símbols. Hem de saber comprendre on acaba la desmitificació i on comença la rebentada” (Rebentades-Segones intencions, 1967, Ed. d'Aportació Catalana, de Carles Muñoz Espinalt, 1920-1993, patriota català fun-

dador de la Psicoestètica).

“Els espanyols professionals ens han dit tant que el nacionalisme (el nostre, el de les víctimes) és racisme, que sempre hem d'estar disculpant-nos, demostrant que som supersolidaris i superprogres i demanant perdó per existir o...per voler existir i sobreviure a llur odi i racisme (per semblar demòcrates ens volen obligar a fer el paperot de bufons i d'esclaus). En canvi no som sovint prou conscients en les nostres responsabilitats en altres aspectes, com el del sacrifici personal, l'autosolidaritat nacional, etc.” (Autocitació).

Colonització, Acomplexament:

“Si vols dominar un país, omple'l amb la teva gent” (Benito Mussolini)?

“En voler fer un irresponsable del català que nega una espanyolitat a què l'obliguen, obeeix el fàcil moviment mental de desqualificar-lo perquè sempre és més senzill declarar l'altre inepte que no pas escoltar-lo. O potser no sap que els nacionals, l'actitud dels quals adopta, amb tots els matisos que calgui, tenien prou consciència que entraven en una altra terra, en un altre país, si les forces que hi abocaven eren, com deien ells mateixos, un ejército de ocupación. Hi ha algú que ocupi la pròpia comunitat?” (“El país està ocupat”, per M. de Pedrolo)

«...se necesita de algun tiempo para lograrlo, y más cuando el genio de la Nación como el de los Catalanes es tenaz, altivo, y amante de las cosas de su País, y por esto parece conveniente dar sobre esto instrucciones y providencias muy templadas y disimuladas, de manera que se consiga el efecto sin que se note el cuidado» (Instruccions secretes del fiscal general del Consejo de Castilla José Rodrigo Villalpando als corregidors de la recentment ocupada Catalunya per tal d'introduir el castellà, 1716).

“En la seva modesta i primària acceptació, un botifler és un galtes de qui sospiteu que sacrificarà el que calgui, per sagrat que sigui, amb tal de poder anar amb els qui guanyen i endrapar a cor què vols, mentre aplaudeix el vencedor vingui d'on vingui” (Carles Muñoz Espinalt, 1920-1993, patriota català fundador de la Psicoestètica).

“Catalunya era desconeguda dels catalans moderns, era una mare a la qual no es deixava criar en sos propis pits els fills, que eren donats a una dida forastera” (“La tradició catalana”, cap. I, 1892, d'en Josep Torras i Bages, 1846-1916, bisbe cofundador del catalanisme modern).

“Hay que llenar Cataluña de lo peor que tenga España” (Martínez Anido, cap de la policia d'ocupació espanyola durant l'època del pistolerisme a Barcelona, en carta al Dictador genocida Miguel Primo de Rivera).

“Obligat a usar el castellano a Cataluña es hacerle un favor paternal,

como lo es obligar a un niño corto de vista y revoltoso, a ponerse unas gafas” (Juan Llarch “Cataluña y la nacionalidad española”. Madrid 1927).

“Quédense para la recóndita intimidad los coqueteos lingüísticos, la expansión más o menos romántica o más o menos reticente de otros lenguas. Pero en la presencia de un español, ante sus compatriotas y ante el mundo —y usted señor de la guantería, se presenta ante el mundo y ante sus compatriotas cuando vende sus guantes— tenga usted la dignidad de su propia redención y haga usted el honor debido a su redentor. La consigna es clara y no tiene efugio: Si queremos ser dignos de esa redención y honrar a quién nos ha redimido, todos los españoles debemos hacer tres cosas: pensar como Franco, sentir como Franco y hablar como Franco, que, hablando, naturalmente, en el idioma nacional, ha impuesto su Victoria...” (“Hablar como Franco”, de L. Galinsoga, director franquista de “La Vanguardia”, Barcelona, 8-VII-1939).

(Els castellans trobaren a Amèrica una moneda romana) “la qual cosa a los que se jactaban de aver hallado las Yndias y ser los primeros que a ellas oviessen navegado quitó la gloria y fama que avían alcanzado” (Luca Marineo a “De las Cosas Memorables de España”, per anticatalanisme, deixa clar que els castellans no van descobrir Ameríndia. És doncs palès que els mateixos castellans de l'època tenien consciència que la Descoberta d'Ameríndia no havia pas estat de cap manera cosa de castellans, i el fet que en Colom fou rebut a Barcelona deixa clar de qui va ser aquesta gesta).

“El cofoisme català consisteix a no arribar al fons de la qüestió a fi de poder seguir en la rutineta eutanàsica, en el victimisme sentimentaloides i el cofoisme ploramiques, és a dir, en la inòpia, creant tots aquests trets tan plebeus, tan mesquins, tan miseriosos, tan mediocres, tan indignes, que empalaguen la nostra caracteriologia col·lectiva i la fan tan grisa, tan covarda, tan curteta, tan mortalment ensopida i tan provinciana i provoquen la catalanofòbia de biaix o li donen ales” (Autocitació).

“No crec de cap manera que els dirigents espanyols (que sols són espanyolistes per interessos creats políticoeconòmics, perquè segur que llur pàtria real deu ser el Banc Mundial o el d'Espanya, i el client que millor els pagui i llur bandera del mateix color que els bitllets amb què els paguen) sien provincians ni estúpids ni tan sols integristes o especialment espanyolistes, més aviat són professionals (bagasses) de la política. Els catalans ni això saben analitzar i tendeixen a pensar que tot és qüestió d'idees, quan en realitat, per a eixa gentola, tot és qüestió d'eurons” (Autocitació).

“Els catalanets som els més pelaperes del món sencer. Acomplexats pel racisme anticatalà que supura pertot arreu a insti-

gació de l'oligarquia espanyola (sempre necessitada de fer-nos callar i d'acollonir-nos, en un perpetu mobbing per tal que no reclamem el que ens roben i que no demanem la senzilla i elemental llibertat), per fer-nos els bons nens, anem sempre pel món de megasolidaris i salvadors de tota mena de pobles, ètnies, foques i qualsevol altra bona causa, en lloc de solucionar el nostre megaproblema crònic. Exactament l'estratègia que volen a Madrid i que ens administren a través de tota mena de colonitzats: des d'ONGs fins a esquerrans, des de catòlics pietosos fins a maçons “generosos”. Jo no sé quan tindrem les ganyes per adonar-nos de “la jugada”. Perquè ganyes hem de tenir per plantar cara a la manipulació i el mobbing persistent dels nostres depredadors: els llops espanyols. Als jueus els costà sis milions de morts, i segurament eren ja més llestos que nosaltres” (Autocitació).

Racisme, Prejudici i Menyspreu:

“A la orilla de un barranco/ dos negros cantando están:/ ¡Dios mío! ¡Quién fuera blanco.../ aunque fuese catalán!” (Cant de negres i mulatos de Cuba, mentre treballaven sota la dominació espanyola).

“El gobierno español sólo habla con terroristas, homosexuales y catalanes, a ver cuándo se decide a hablar con gente normal” (Federico Jiménez-Losantos a “La mañana” (13/06/2005), programa de la COPE).

“De aquellos que dicen ser gallegos, catalanes, vascos...antes que españoles, desconfiad siempre. Suelen ser españoles incompletos, insuficientes, de quienes nada grande puede esperarse” (Antonio Machado).

“La víspera de iniciarse la discusión parlamentaria del Estatuto catalán, los vendedores de ciertos periódicos, obedeciendo sin duda a una consigna, y creyendo halagar los sentimientos populares, pregonaban a grandes gritos, por la calle de Alcalá, los artículos de “El Imparcial” contra el Estatuto. Grupos de estudiantes, lectores de “El Debate” desde luego -hay que decirlo en honor de la F.U.E.- gastaban estúpidamente, en la primavera de su vida, sus energías juveniles vociferando contra el Estatuto” (Alexandre Jaume, Impresiones de un constituyente (1931-1933), Palma de Mallorca, 1933, extret del llibre El mallorquinisme polític (1840-1936), Anselm Llull, Eds. Catalanes de París).

“El decreto de Franco aboliendo la autonomía de Cataluña tenía apasionados suscriptores entre los republicanos” (Negrin, presidente de la 2ª República espanyola).

“¡Perros catalanes! ¡No sois dignos del sol que os alumbrá!” (Governador militar franquista Aymat, 1939).

“No hi havia prou jueus a Espanya com perquè llur persecució interessàs la Falange en la mesura que sí l'interessa-

va la persecució dels catalans, dels bascs i d'unes altres minories regionals". "L'antisemitisme ocasional del règim de Franco...no constituí mai una base doctrinal, com sí, en canvi, ho foren l'anticatalanisme, l'antibasquisme i l'antigalleguisme" (Herbert R. Southworth, en parlar de l'antisemitisme del feixisme espanyol d'avantguerra).

"Judío es Companys *—descendiente de judíos conversos—, y no hay más que verle la jeta para comprenderlo, sin necesidad de más exploraciones en su árbol genealógico" (Edición franquista del ABC, Sevilla, 20-12-1936). (*Presidente català que acabà detingut per la GESTAPO afusellat per Franco, igual que el President del Barça, prop de Madrid).

"Com ha remarcat Pierre Vilar, hi ha un sentiment anticatalà àmpliament popular a la resta de la península [Ibèrica], que enllaça, com es pot provar documentalment, amb l'antisemitisme del segle XV. [Penseu que antisemitisme vol dir estar tant en contra dels jueus com dels musulmans, però aral'antijudaisme és oficialment, més fort i explícit que no pas l'antimusulmanisme, per això he escrit antijudaisme al títol] (La sobirania nacional, de Josep Pinyol i Balasch, Demà Llibres).

"Espanya no és res més que la disfressa del racisme castellà" (Mossèn Josep Armengou, Berga 1910-1976, eclesiàstic i escriptor catalanista).

"El Presidente de la Generalitat no pinta nada" (Julio Feo, esbirro de Presidencia del govern del PSOE a l'època Gonzalez).

"Amb l'arribada de la democràcia, lluny de guanyar-se la simpatia de l'opinió pública espanyola per haver patit gairebé una extirpació quirúrgica de la seva cultura, una enquesta encarregada el 1977 per l'aleshores president espanyol Adolfo Suárez, indicava que Catalunya era la regió d'Espanya menys apreciada a Madrid i les dues castelles, a Andalusia, Galícia, Extremadura, Astúries, Múrcia, Aragó i les Illes Canàries. Només a València, les Illes Balears, Navarra i el País Basc, els catalans aconseguïen escapar del darrer lloc de la llista. D'aleshores ençà, l'antipatia envers els catalans ha demostrat estar tan profundament arrelada a l'Espanya monolingüe que l'historiador català Josep Maria Solé i Sabaté va dir en una entrevista recent, i cito les seves paraules exactes: "De la mateixa manera que a Àustria, abans de la Segona Guerra Mundial, hom no podia ser plenament austríac sense ser una mica antisemita, també avui a Espanya no es pot ser cent per cent espanyol sense ser almenys una mica anticatalà" (Matthew Tree, en una conferència a la London Economics School).

«És curiós que els més culpables acusin els més innocents. L'esquerra espanyola s'avé perfectament amb el colonialisme i està ben disposada a fer

costat a les organitzacions dretanes i alguns cops neofeixistes que el defensen i, per tant, a ajornar la lluita social que és la raó primera de la seva existència, puix que també per a ella la unió sagrada té prioritat sobre el conflicte entre classes, la solidaritat proletària, l'internacionalisme que en la seva versió correcta no consisteix pas en l'asserviment de comunitats més indefenses, en la imposició d'una cultura pretesament "superior".

Tota aquesta gent amb tanta poca capacitat de comprensió quan se'ls toca allò que tossudament tenen per seu, bé són favorables a la descolonització quan afecta d'altres Estats, i així la veurem promoure campanyes de solidaritat i constituir comitès d'ajuda als oprimits d'indrets llunyans mentre donen llenya als qui tenen més a prop i a favor dels quals, per aquesta raó de proximitat, podrien emprendre accions eficaces en lloc de fer-los la traveta» (Manuel de Pedrolo, escriptor català).

"Els catalans som per a l'espanyolisme el que els jueus per als nazis, i l'anticatalanisme no és sinó l'antisemitisme espanyol" "Els catalans conscients, igual que els negres o els jueus o tantes altres nacions trepitjades al llarg de la història, hem d'esforçar-nos al màxim, perquè anem contracorrent (discriminat per les lleis, sàdicament calumniats pels mitjans de comunicació espanyols, etc.). Qualsevol cosa que no fem sense però, com ens ho reclama la plebs enverinada per l'espanyolisme, no diran "És un idiota-perill- etc." sinó "és un idiota, perillós, etc. ...catalanista" (Autocitació).

Informacions en contra de l'oprimint:

"El rei va enviar la resposta següent: «Al governador Rehum, al secretari Ximxai i als altres col·legues seus que resideixen a Samaria i a la resta de la Transeufratina. Salut!

»L'informe que ens heu enviat m'ha estat llegit amb tot detall. He ordenat que es fessin investigacions i s'ha pogut constatar que, des dels temps antics, Jerusalem es revolta contra els reis i s'hi produeixen rebel·lions i sedicions. També s'ha comprovat que hi havia hagut en aquesta ciutat reis poderosos que dominaven tot el territori de l'actual Transeufratina i hi recaptaven impostos, tributs i drets de pas.

»Per tot això, doneu l'ordre de suspendre les obres, i que aquesta ciutat no sigui reconstruïda fins que jo mateix no ho disposi. Actueu amb tota diligència en aquest assumpte, no fos cas que la situació empitjorés i el govern imperial se'n veiés perjudicat»

La còpia de la resposta del rei Artaxerxes va ser llegida a Rehum, al secretari Ximxai i a la resta dels seus col·legues. Immediatament es van presentar a Jerusalem i van obligar els jueus a interrompre les obres per força" (Esdres 4:

17-23, s. V a. C.).

Denúncia contra els abusos espanyols.

"Catalunya palpitava, mal acrisolada estava i en eclipsi, i sas lleis en tenebras. Amenaçava-la lo Castellà de mort i deshonra general, esclavitud i funest pillatge (...) Catalunya isqué del jou cruel dels moros per los auxilis de França, i vui torna a França perquè defense lo que li donà i restituí, tornant-se a ella baix son domini en l'ocasió més apretada i perillosa, tenint al'enic poderós, victoriós i ple de despulles, a la vista de son cor" ("Diccionari de tres llengües, Castellana, Francesa i Catalana", 1646, de l'impressor gascó Pere Lacavalleria en el context de la Guerra dels Segadors contra Felipe IV).

"Sempre, en el moment en què el meu esforç per donar solució al plet català semblava que seria coronat per l'èxit, ja sigui donant la cara, ja fent moure persones o entitats sobre les quals influïa, el caliu anticatalà que persisteix sempre, més o menys cobert de cendra, en l'ànima castellana, s'abrandava de nou i em creava un obstacle insuperable" (Memòries, de Francesc Cambó, polític regionalista català).

"Parlem per a sords i contra gent que té una excel·lent oïda" "Cal no oblidar que tota política que no fem nosaltres, serà fet contra nosaltres" (Joan Fuster, Sueca, 1922-1992, assagista pancatalà).

"La realitat assenyala que no estem units a ningú, sinó que hi estem sotmesos" (Manuel de Pedrolo i Molina, 1918-90, escriptor i independentista català).

"A la luz de este proceso emerge toda la gravedad, la suma responsabilidad de muchas personas de derechas de muchos sacerdotes, religiosas y religiosos, que no sólo eran furiosamente separatistas, sino apóstoles inquietos y fanáticos del separatismo en toda Cataluña. Contribuían conscientemente y con el mayor entusiasmo y febril actividad a la obra de desespañolización y cooperaban también, inconscientemente o menos conscientemente, a la empresa de descatalización, sirviendo a los planes de la Masonería antiespañola por anticristiana.

"No dudamos que entre los religiosos y sacerdotes asesinados en Cataluña habrá muchos mártires y ante ellos nos inclinamos con emoción para besar la tierra que pisaron, pero creemos asimismo que habrá muchos de los otros para los cuales no hacemos más que reproducir la plegaria de Jesús: Dimitte eis. Perdónales porque no supieron lo que hacían, aunque hicieron mucho de lo que vemos" (Dr. Mugueta, canonge de Ciudad Real, practicant la catalanofòbia contra el clergat català).

La fita sobiranista:

"Ningú no pot ser solidari amb un altre, amb uns altres, si no disposa dels mitjans d'ésser-ho i, en primer lloc,

d'aquella llibertat sense la qual no és del tot i, doncs, res no se li pot retreure.

És massa demanar, des d'aquí, que hom faci cinc cèntims de com un poble oprimint pot ajudar els altres pobles sense lluitar per ell mateix i, més encara, quina forma ha d'adoptar el seu suport quan entre aquests pobles hi ha també aquell que ens reprimeix?

En el gest independentista hi ha inclosa l'acció d'alliberament d'aquelles comunitats dominants les quals retreuen amb tanta mala fe que les dominades són insolidàries: una Catalunya (Països Catalans) lliure alliberaria automàticament quelcom en els pobles de cultura castellana, puix que es desferien de cop de la sobergueria que els enverina i els priva d'enfrontar-se amb els problemes reals de llur/la seva terra; a l'esquerra, sobretot, li farien un gran favor en desmarcar-la de la dreta o, més bé, en ajudar-la a convertir-se, ara de debò, en una esquerra que forçosament ha de combregar amb aquells mots de Lenin que repetirem una vegada més: "Cap nació no pot ser lliure si oprimeix una altra nació" (Manuel de Pedrolo).

"L'emancipació nacional de Catalunya és factible a curt termini, i la seva legitimitat és avalada tant pels principis bàsics de la democràcia com pel dret internacional i la mateixa normativa constituent de la Unió Europea" "Finalment lliures, els ciutadans de Catalunya deixaríem d'actuar en el món a través d'un subjecte interposat; tot el nostre impuls, tot el nostre talent, tota la nostra riquesa repercutiria només sobre nosaltres; i nosaltres, a través de les nostres institucions, decidiríem com administrar-ho (...) En definitiva, deixaríem de tenir per sempre més aquesta desagradable sensació de treballar perquè un altre ens expropiï els fruits que generem i que, a més a més, com ha passat en ocasions, ens insulta mentre ens els arravata" (Hèctor López Bofill, *1973, Doctor en dret constitucional).

"L'únic avantatge de debò (de la independència) seria el canvi —fonamental— en la mentalitat de la gent, tant de molts catalans com gairebé tots els estrangers. Aquests, per exemple (...) quan parlen d'un lloc com Catalunya, (tenen una) posició clara: si no hi ha fronteres, no hi ha país, només una comunitat de torracollons nacionalistes que volen malmetre l'ordre mundial insistint en el dret de fer servir el patuès local" (Matthew Tree, *1958, escriptor britànic catalanòfil).

Conseqüències

"Així com mantens una persona avall, alguna part de tu ha d'estar-se allà avall, ço vol dir que no pots elevar-te com altrament sí podries" (Marian Anderson).

"Ens tenen agenollats, amb el cap per avall, i quan algú aixeca el cap li donen cop i tothom insultant-lo" (Xavier Salas-Martín, *1963, economista).

L'autoodi de Caixa Catalunya

“Quina mena de societat pusil·lànime és la catalana, que renuncia al nom del seu país per no ofendre a aquells que l’odien?”

Estupor ha provocat en el món financer català la voluntat de Caixa Catalunya de canviar-se el nom aprofitant el procés de fusió amb les caixes de Tarragona i Manresa. Estupor, perquè és insòlit que una marca plenament consolidada canviï de nom i perquè els arguments que s’han donat per justificar-ho són d’un patetisme que ofèn la intel·ligència i produeix vergonya aliena. No sols és rotundament falsa l’afirmació d’Adolf Todó, director de l’entitat, en el sentit que la marca comercial Caixa Catalunya “està deteriorada” –n’hi ha prou de sortir al carrer i parlar amb la gent per veure’n el prestigi-, sinó que esborrona reproduir el raonament que en fa Pau Dueñas, director general de Morillas Brand Desing, una empresa catalana dedicada a la creació de marques comercials que en la seva pàgina web menysprea obertament el català –només admet l’espanyol i l’anglès-, quan diu: “La marca Caixa Catalunya a Espanya pot tenir un cert rebuig a causa de les fortes connotacions catalanes, igual que el seu logotip de l’estrella amb les qua-

tre barres vermelles, encara que és veritat que als catalans se’ns reconeix per la bona gestió dels diners. [...] Caixa Catalunya ja té una forta implantació al mercat català i sembla lògic que ara busqui augmentar la seva presència a Espanya”. Dueñas, a més, afegeix, que l’època en què els noms de les caixes feien referència a llocs geogràfics ja està superada i que ara cal apostar per noms més universalistes. Es veu que dir-se Caixa Catalunya és molt provincià, molt carrincló. En canvi, dir-se Caja Madrid –on el senyor Dueñas no hi ha entrat mai a fer aquest discurs- sí que és cosmopolita i progressista. La prova és que el 2010 aquesta entitat tindrà més de 60 oficines a Catalunya.

No sé si el lector se n’ha adonat, però en la justificació del canvi de nom de Caixa Catalunya hi ha un tel molt preocupant de racisme. Es tracta d’un racisme que no és de pigmentació, però que traspua el mateix rebuig vers una col·lectivitat –en aquest cas la catalana- pel sol fet d’existir. Què significa que

una empresa, només per ser catalana o per tenir un nom català, provoca rebuig a Espanya? Què significa que els catalans, per tal de ser acceptats a Espanya, hagin d’amagar els seus orígens, la seva identitat i la seva llengua? Quina mena de societat racista és l’espanyola, que el sol nom de Catalunya li fa venir basques? I, per altra banda, quina mena de societat pusil·lànime és la catalana, que renuncia al nom del seu país per no ofendre a aquells que l’odien? Francament, hi ha vegades que sento vergonya de ser català, i aquesta n’és una. No m’avergonyeixo pas de la meua identitat, m’avergonyeixo de formar part d’una col·lectivitat en la qual hi ha gent amb un nivell d’autoodi tan extrem. Les peces, malauradament, encaixen molt bé. I no tan sols perquè el president de l’entitat –fundada per la Diputació de Barcelona i controlada pel PSOE de Catalunya- és Narcís Serra, l’home que quan era membre del govern espanyol va fer mans i mànigues en companyia d’Ernest Lluch i de Joan Majó per tal que la nostra Llei de caixes quedés sub-

ordinada a l’espanyola, sinó perquè el principal enemic d’aquest país es troba a la Generalitat i es diu govern de Catalunya.

L’actitud de José Montilla, concretament, quan afirma “estem orgullosos del model català de caixes”, no pot ser més cínica, ja que temps enrere hi estava tan visceralment en contra que el seu partit fins i tot va portar aquest model al Constitucional espanyol alhora que va intentar tancar Jordi Pujol a la presó. S’entén, per tant, que la Generalitat ja hagi comunicat que no impedirà pas al canvi de nom de Caixa Catalunya. Al contrari, l’estimularà, perquè tot plegat, com ara l’espanyolització de TV3, de Catalunya Ràdio i del mateix govern, forma part d’un projecte de destrucció de l’imaginari nacional català que avança espectacularment amb l’escandalosa i silenciosa complicitat d’Esquerra.

Víctor Alexandre

Corporativisme contra democràcia política

França fou la pàtria de la Filosofia de la Il·lustració en el segle XVIII, que preparà la Revolució Francesa. Foren dues fites de la Història Universal, i les seves ones assotaren amb força un Regne d’Espanya que era a Europa sinònim d’endarreriment i reacció. Avui encara sovintegen aquí, emparats pel Govern Zapatero, els santristos a les escoles com a paral·lamps contra la tradició de la Il·lustració i la “llibertat, igualtat, fraternitat” de la Revolució Francesa.

La tornada als gremis medievals, a una ordre corporativista, és avui la bandera de totes les variants que s’oposen a la corrent de la raó, el progrés, la llibertat i la democràcia. El corporativisme tenia terreny abonat en la monarquia absoluta i en el carlisme, però sobretot, com a reacció contra el moviment obrer i contra el moviment revolucionari de la Primera República, s’encarnà en noves formes alimentat ben prest per la “doctrina social de l’Església”.

Per exemple, tant el nacionalisme basc com el català, sorgeixen contra el moviment obrer, que és el millor continuador de la Revolució Francesa, en particular gràcies al marxisme.

Aquests nacionalismes tenen, juntament a una veta laica i republicana, un

enorme pes de corporativisme: per a molts, la “pàtria” no és bandera de llibertat contra allò que representa la Monarquia espanyola, sinó una manera de reivindicar les tradicions feudals, l’“ordre natural” beneït pel solpàs i custodiat pels mossos d’Esquadra, una ordre en que l’obrer ha de col·laborar amb el patró.

Aquesta gent te tant en comú amb els reaccionaris espanyolistes –des de Vázquez de Mella fins a Ramiro de Maetzu- que, salvant excepcions, acabaren colze a colze en la Santa Creuada d’en Franco, contra la revolució obrera de 1936.

La dictadura d’en Franco (com el precedent de la dictadura de Primo de Rivera i els seus jurats mixtos) va donar a llum el Fuero del Trabajo. Les Corts del Regne d’Espanya, sota Franco, eren Corts Orgàniques, compostes per representants de la família, el sindicat, el municipi. Res d’això era original. Tenia precedent a la dictadura portuguesa i era idèntic en quant a fons amb el règim d’en Pétain en la França ocupada pels nazis.

Les corrents corporativistes que al llarg del segle XIX i XX s’havien desenvolupat a França i en altres parts trobaren allà la seva major plasmació, sostinguda pel pensament “humanista cristià”, com el “personalisme” d’Enmanuel Mounier.

Però la doctrina social de l’Església no fou enterrada amb aquests dictadors. Va trobar un nou i fèrtil terreny a l’Europa dominada i ocupada pels Estats Units. L’anomenada “construcció europea” se basa, cal no oblidar-ho, en les “comunitats europees” i el “comunitarisme” és la seva ideologia. La “Constitució Europea”, no te cap parentesc amb les constitucions de la revolució francesa o nord-americana. Si el seu principi fonamental és una suposada “lliure competència” com a llei dels especuladors per a saquejar països i en particular la força de treball, el dispositiu que garanteix aquesta dominació és contrari a la democràcia representativa i basat en el suposat “interès general”, al que les organitzacions dels treballadors han de sacrificar tota independència.

El problema principal del moviment obrer de l’Estat espanyol és que havent lluitat contra el sindicat vertical d’en Franco se troba avui amenaçat per una altra forma “europea” del mateix tronc corporativista.

Per això recoman el pensament emancipador marxista.

Pere Felip i Buades

Dites i Refranys

Beure vi amb mida allarga la vida.

Beure vi en dejú fa posar malalt.

Blat i vi, avui per tu, demà per mi.

Blat i vi, mai van per un camí.

Bo és poc vi, molt és verí.

Bon pa i bon vi escurcen el camí.

Bon pa i bon vi fan bon llatí.

Bon pa i bon vi i deixa dir.

Bon pa i bon vi i faràs bon camí.

Bon pa i bon vi no tenen pas res a dir.

Bon pa i bon vi, vida de Paradís.

Bon pa, bon vi i bon dormir.

Bon pa, bon vi i bona carn fan bona sang.

Dos de cada tres alcaldes del Principat són partidaris de les consultes independentistes

Els municipis a favor són majoria, i els contraris es concentren a l'àrea metropolitana. El 30% dels alcaldes del PSC hi està a favor, i el 15% dels de CiU, en contra o indiferent

Des de fa moltes setmanes hi ha un degoteig constant d'informació sobre les consultes per l'autodeterminació de Catalunya. Cada dia que passa, les llistes tant de partidaris com de no partidaris varien, de manera que el nombre de municipis on s'ha valorat la possibilitat de donar suport a una votació d'aquestes característiques creix. Amb una clara intenció d'esquematzar la situació existent fins a dia d'avui, el diari El Punt ha realitzat una enquesta a 235 alcaldes (els quals suposen una quarta part del total d'alcaldes de municipis catalans) per saber si donarien el vistiplau a una consulta com la que va tenir lloc a Arenys de Munt el passat 13 de setembre. Segons les dades que es van publicar ahir, dos de cada tres enquestats (és a dir, 161 alcaldes) han respost que sí.

Així doncs, el 69% dels alcaldes n'és partidari, mentre que el 23% s'hi oposa i el 8% s'ha mostrat indiferent. Tot i que les dades demostren que el 'sí' és majoritari arreu del país, també cal destacar

que les dades recollides a l'àrea metropolitana de Barcelona són les que més 'no' comptabilitzen (31 càrrecs electes aposten pel 'sí' i 20 aposten pel 'no').

La corresponent justificació la podríem trobar en el color polític que plana a la zona: a hores d'ara és conegut per tothom que el PSC ha reiterat la seva negativa pel que fa aquestes votacions i és precisament en aquesta mateixa zona on més pes té. En aquest sentit es pot treure una altra conclusió: mentre les respostes afirmatives són àmpliament majoritàries a les poblacions que tenen menys de 5.000 habitants (100 alcaldes pel 'sí' i 15 pel 'no'), el 'no' és majoritari a les grans poblacions. A més, els alcaldes socialistes de les grans ciutats -Barcelona, Badalona, Terrassa, Mataró, Girona, Tarragona, Reus o Lleida- han manifestat clarament que no donaran suport a cap iniciativa d'aquesta mena.

Independentment d'aquesta realitat, val a dir que un 30% dels alcaldes socialistes enquestats ha decidit desmarcar-se de les directrius del partit i s'ha mostrat favorable a aquestes votacions, a la vegada que un 15% dels alcaldes convergents ha decidit apostar pel 'no' o mostrar-se indiferent. En aquest punt cal recordar la situació paradoxal de Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès) on CiU,

al govern, va votar en contra d'una moció de suport al referèndum que havia presentat ERC i que es va aprovar amb els vots del PSC.

Finalment només cal afegir la llista de municipis que, amb l'ajuda de la plataforma Decidim.cat, ja han decidit dur a terme les consultes el proper dia 13 de desembre. Agullana (Alt Empordà), Alella (Maresme), Almohera (Baix Camp), Arbeca (Garrigues), Argentona (Maresme), Bell-lloc d'Urgell (Pla d'Urgell), Berga (Berguedà), Calders (Bages), Caldes de Montbui (Vallès Oriental), Canet de Mar (Maresme), Cardedeu (Vallès Oriental), El Vendrell (Baix Penedès), Fornells de la Selva (La Selva); Ivars d'Urgell (Pla d'Urgell), l'Aldea (Baix Ebre), l'Arboç (Baix Penedès), l'Espuga de Francolí (Conca de Barberà); la Jonquera (Alt Empordà), les Borges Blanques (Garrigues), Linyola (Pla d'Urgell),

Moià (Bages), Montblanc (Conca de Barberà), Navàs (Bages), Puig-reig (Berguedà), Santpedor (Bages), Seròs (Segrià), Taradell (Osona), Solsona (Solsonès), Tagamanent (Vallès Oriental), Teià (Maresme), Vilobí d'Onyar (Selva) i Xerta (Baix Ebre) celebraran una consulta com la del passat setembre a Arenys de Munt.

Opinions

Daniel1714 Esperem que es puguin arribar a realitzar. Sento masses comentaris de merders entre plataformes.... A veure si no serem ni capaços de posarnos d'acord en l'únic que tenim tots clar.

tindal. Els botiflers de Lleida i Balaguer prefereixen ser esclaus dels amos madrilenys.

tindal Doncs que a casa meva, encara que no som ni regidors ni batlles, som tots independentistes, i no ens cal cap consulta per a ser-ho.

L'Estel. I a Mallorca que? Estam fent una enquesta. La majoria de lectors de l'Estel estan a favor de la independència dels Països Catalans. L'altre gent no sap de que els parles. Els partits suposadament nacionalistes, callen com a morts.

Inicia la campanya 'Parla'm en valencià'

Escola Valenciana ha iniciat una campanya per a promoure l'ús del valencià al carrer. 'Parla'm en valencià' s'esmunyirà pels diversos mitjans de comunicació i, fins el 2 de novembre, a través de falques de ràdio, publicitat en premsa, bàners a internet, bandes informatives als trens de rodalies i punts d'informació fomentarà l'ús quotidià del català entre una societat que a dia d'avui el té una mica abandonat. I és que les xifres, segons la plataforma, són rotundes: només un 24% dels ciutadans del País Valencià assegura que utilitza la llengua quan va pel carrer.

Aquest percentatge fluctua a comarques entre un 32% que diu que utilitza el valencià en les relacions amb els amics, davant el 52% que ho fa en castellà; a la feina es redueix al 27% en favor del valencià respecte el 56% pel castellà; al comerç la relació és de 21% a 70%. La dada més preocupant, però, fa referència a la presència del valencià al carrer a l'àmbit metropolità, on es redueix a un 2%-3%.

Aquest panorama ha motivat l'Escola Valenciana a iniciar la corrua d'accions abans apuntades, així com compaginar-les amb "accions directes" a través del facebook del Voluntariat pel Valencià i també la Guerrilla del voluntariat pel valencià, un grup d'actors i actrius que interpreta petits gags relacionats amb l'ús de la llengua a punts neuràlgics del centre de València. En aquesta mateixa línia, un dels propòsits d'Escola Valenciana és que tothom s'assabenti que el Voluntariat pel Valencià és un servei gratuït i que "està en continu moviment, les parelles lingüístiques queden una hora a la setmana durant deu setmanes [...] i els voluntaris van tenint diferents aprenents i alguns aprenents, quan acaben les sessions de deu setmanes, es converteixen després en voluntaris", segons explica el coordinador del programa, Vicenç Moreno. Des de la seva creació, el Voluntariat pel Valencià ha fet més de 3.500 parelles lingüístiques, s'ha establert a gairebé 70 poblacions valencianes i funciona a grans nuclis com Alacant, Elx i València.

Xarxes d'Intercanvi de Coneixements a Nou Barris, Sant Andreu, Gracia, Sant Antoni, Castelldefels, Sabadell...

<http://intercanvis.net/xics>

http://www.xic.cat/que_es.php

Josep és un llauner traçut. A més, és un llaminer empedreït que sent passió per la xocolata. La Tesa és molt hàbil en la cuina. Abans de jubilar-se tenia una pastisseria. Ambdós són membres del banc del temps del barri. Un bon dia, Teodor va a casa de la Càndida per desembussar una canonada. No li cobra, però se'n va amb un fantàstic pastís Sacher sota el braç. Els dos contents i encara més amics.

En els bancs del temps s'intercanvien coneixements o serveis per temps, mai per diners, i el que és més important, es fomenten la solidaritat i el sentit de pertinença a un grup de persones de confiança.

El banc del meu barri, per exemple, ofereix ensenyar a qui ho necessiti: informàtica, idiomes, joieria, estiraments, dansa, ioga, tècniques de massatge, habilitats per buscar feina, etc.

I tu, ja saps on és el teu banc del temps més proper? Estaries disposats a entrar en aquesta xarxa d'intercanvis solidaris?

El primer ministre escocès veu la independència a tocar

Adverteix als partits probritànics que si s'oposen a la convocatòria d'un referèndum d'autodeterminació, rebran un fort càstig electoral

El primer ministre escocès, Alex Salmond, veu "irreversible" la independència d'Escòcia respecte del Regne Unit. Així ho ha afirmat al seu discurs d'obertura del 75è Congrés del Partit Nacional Escocès (SNP), que s'ha planificat com a punt de sortida cap a la plena sobirania. Salmond ha avisat

els partits britànics presents al Parlament de Holyrood que si obstaculitzen el dret dels escocesos a decidir el seu futur polític, aquests els inflingiràn un important càstig electoral. I és que la convocatòria del referèndum, que s'espera pels inicis de 2010, serà l'avantsala de les eleccions britàniques, programades per la primavera de 2010. L'SNP sap que una gran majoria d'escocesos són partidaris de permetre el referèndum, independentment de si el sentiment independentista és majoritari o no, i espera aconseguir així el suport d'algun dels tres partits britànics del Parlament escocès (conservadors 'tories', laboristes i liberaldemòcrates), necessari per tirar endavant la consulta.

Negar la capacitat de decidir al poble escocès podria afectar molt negativament les aspiracions electorals de tots tres partits probritànics a les properes eleccions al Parlament britànic, de Westminster. Això fa que, tot i que en principi tots tres s'oposin directament a la convocatòria del referèndum, algun grup s'estigui plantejant donar suport al plebiscit, tot i que després defensarà el "No" com a opció de vot.

És el cas dels liberals demòcrates, el líder dels

quals va plantejar aquesta possibilitat fa pocs dies, segons la BBC. Precisament el 30 d'octubre tindrà lloc el congrés d'aquest partit, on decidiran la seva postura final sobre el referèndum. Salmond en tindria prou amb el suport dels liberals demòcrates del Parlament de Holyrood (sumats als vots de l'SNP i

dels Verds, que ja té assegurats) per tirar endavant el plebiscit, que requereix una majoria absoluta que ara mateix no té. Si finalment aquest grup també acceptés la consulta, això deixaria en mala posició als conservadors i als laboristes, que podrien modificar la seva negativa radical a donar suport al referèndum, especialment pel que fa als laboristes.

Comentaris:

Larsson33 Hòstia, el cuc Iceta i la resta de sociates deuen tenir malsons últimament!!!

tindal Ja pujarem a veure-us quan sigueu independents. Vol directe dels aeroports catalans als escocesos.

borgg Quan Escòcia s'independitzi, un país que forma part de la tradicional Anglaterra i tots sabem que Anglaterra no és Kosovo o Lituània, crec que molta més gent d'aquesta terra veurà no tan sols l'independentisme català viable, sinó necessari. Endavant Escòcia!

Enmig de la divisió interna d'ERC, Reagrupament continua sumant adhesions dels independentistes

Moisés Broggi s'adhereix a Reagrupament. El cirurgià afirma que el partit de Carretero "és l'única via eficaç d'arribar a la independència"

El cirurgià Moisés Broggi, que va ser guardonat amb la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya l'any 2008, s'ha adherit aquest divendres a Reagrupament, segons han informat fonts del partit liderat per Joan Carretero.

Broggi s'ha inscrit al nou partit al seu propi domicili, on hi ha anat la membre de la Junta Directiva de Reagrupament Rut Carandell. El prestigiós cirurgià ha afirmat que el partit de Carretero "és l'única via eficaç d'arribar a la independència" i ha fet una crida a tots els independentistes a unir-se en una única candidatura.

Reproduït de www.avui.cat

Laporta demana aixecar-se davant dels 'intransigents' amb Catalunya

Crida a 'no demanar perdó' per rebutjar els atacs

El president del FC Barcelona, Joan Laporta, ha dit avui que són moments de "no demanar perdó" davant dels que tracten els catalans amb "intransigència". Ho ha dit durant la tradicional marxa de torxes que ERC organitza la matinada del 15 d'octubre al Castell de Montjuïc de Barcelona per recordar l'expresident Lluís Companys, afusellat pel franquisme, on Laporta acompanyava la delegació republicana. Segons Laporta "s'intenta fer callar" als polítics catalans apel·lant a un suposat "bé general" (espanyol), tal i com assegura que li ha passat a ell "moltes vegades". Contra això, ha dit, cal que tothom sàpiga que "les renúncies no ens faran més forts ni més lliures", sinó tot el contrari.

El president blaugrana ha dit també que "treballar per la plenitud nacional és tan just com retre homenatge a Companys", un president "màrtir" que fou jutjat "sense garanties legals" i tractat amb "odi". També ha tingut paraules per Josep Sunyol, el president del

FC Barcelona assassinat també pel franquisme.

Opinió

Emulator. Cada vegada diu les coses més clares aquest home. Un 10, Jan!

tindal Cal deseixir-se completament dels madrilenys.

DespertaferroAltra cop, la valentia d'en Joan Laporta deixa en evidència la colla de cagats de ca nostre. força! Joan estem amb tu!

Francesc Ciutat Aquest és dels bons! N'hi ha que quan saben que els escolten només els seus, diuen coses precioses, però després davant de segons qui es tornen petits. En Laporta sap que tot el que digui serà interpretat i criticat, i açò no el fa callar. Tot un exemple!

Askatasun Laporta a Reagrupament.Cat!!!!!!!!!!!!

Dites i Refranys

Bon pa, bon vi i bona minyona.

Bon Sant Jordi i Santa Creu, hi haurà vi pertot arreu.

Bon sol per Sant Jordi i per Sant Marc, podràs beure el vi a raig.

Bon tap fa bon vi.

Bon vi darrera bon brou, mai ningú l'ha alabat prou.

Bon vi fa bon dir.

Bon vi fa bon matí.

Bon vi fa mal cap.

Bon vi i bon tall i penes avall.

Bon vi i bona escudella i que treballi qui en ve al darrera.

Bon vi i sopa bullida allarguen la vida.

Bon vi, fa bon llatí.

Bon vi, fa bon sagí.

Bon vi, fa bona sang.

Bon vi, paraula llarga.

Bones alforges i bon vi fan pla el camí.

Borratxera de vi, la fa passar el dormir.

Sembla tret de “L'últim home que parlava català”

No cal imaginar res: aquesta història ja és la història contemporània de la nostra nació. Avui i ara, això ja passa. No cal imaginar res...

Només cal la inconsciència de qui veu el que li passa al veí i pensa que això “mai no em passarà a mi”, tot i que acaba de veure com li passa al seu propi veí, davant dels seus ulls... Només cal ser inconscients, o autistes, o no sé com dir-ne... Suïcides, potser?

Això ja està passant avui: a Vilafranca de Conflent, a Alacant o a Vall-de-Roures. No és cap conte: és pura crònica del dia a dia dels nostres compatriotes).

La història que no voldria explicar mai

En un lloc de Catalunya un avi s'asseu a la falda el besnét per explicar-li històries de temps passats. Però a l'avi la història d'avui no li agrada gens, el seu besnét li fa preguntes que l'avi gairebé no sap ni com respondre. El besnét s'interessa per aquell idioma, el català, que ja tan sols es parla a llocs com el poble del besavi, ja que ell a ciutat pocs cops el pot sentir. L'avi fa un llarg silenci i és incapaç d'explicar el perquè.

Aquell home recorda com de mica en mica el castellà va anar guanyant terreny als mitjans de comunicació, als reclams publicitaris, les noves tecnologies, els cinemes, els llibres, etc. Que en entrar en un bar quan demanava un tallat sempre li responien “Cómo dice?”, “No le entiendo” i, com que ell era una persona molt ben educada, acabava per demanar “un cortado”. L'avi va maleir tots els ossos del seu cos en veure que per culpa de la

seva bona educació i de no fer cas dels avisos del risc que es corria, s'havia arribat a una situació com aquella. Va maleir cada cop que havia dit “Això no passarà mai”. Es va adonar que el seu petit país, aquell pel qual havien lluitat els seus avantpassats, avui no era més que una província envaïda i sense identitat.

Jo no vull haver d'explicar una història com aquesta. I tu?

Carles A. Camps i Obrador
Taradell

AVUI, Bústia, 17 de setembre 2009.
<http://paper.avui.cat/article/di-aleg/174672/carta/dia.html>

Malgrat tractar-se molt probablement del diari més clarament independentista que tenim, El Punt no deixa de tenir una visió del món massa hispanocèntrica. Mireu l'enllaç a la versió digital d'avui d'El Punt:

<http://www.elpunt.cat/barcelona.html>

Si aneu a l'apartat d'Europa/Món, hi trobareu que la majoria de notícies són espanyoles i sense transcendència internacional, però El Punt les hi posa, tot omplint l'apartat internacional del diari; i en esport, el titular “A un sol pas de l'or”, en referència a que espanya jugarà la final de l'Eurobàsquet, com si és que els catalans en fóssim seguidors de la selecció espanyola. I si mireu la resta de notícies, que si en Zapatero diu, que si la Chacon, Vuelta a espanya de ciclisme, Antena 3, illa Perejil... Vaja, que l'univers fora de Catalunya és espanya (fns i tot parlen de Perejil, que és un nom espanyol,

en comptes de parlar de l'illa de Leila que és el seu nom marroquí).

Així no anem enlloc. Si un diari independentista, amb secció de Països Catalans, dedica pràcticament tota la secció d'internacional a parlar de temes espanyols sense transcendència internacional, és que no anem bé. Les úniques notícies espanyoles que hi podrien aparèixer serien les importants de debò a nivell mundial, aquelles que podrien eixir en els diaris de mig món; però no idioteses com les que ens ofereix El Punt.

Per altra banda, dir que ara torno a rebre en casa El Temps, feia molts anys que no el llegia, i el trobo força centrat; ja hi posen Déu amb majúscules, hi trobes entre els llibres recomanats un de cristianisme, un article també sobre una celebració catòlica popular...; vaja, que El Temps sembla entrar en la normalitat, sense complexos, i ampliant la mirada. Un setmanari de centre sense complexos, com cal per un país com el nostre. Recomanable.

MA

Professor català a Occitània

Hola col·legues

Sí que és veritat que hi ha un problema de normalització de la situació del català (i encara més si és tracta de l'altra llengua oficial a Catalunya, l'occità-aranès).

Jo mateix no arribo a convèncer la meva família de parlar català encara que el comprenen i respecten els qui els hi parlen català a l'entorn d'ells. Però també són conscients que jo sóc víctima del

menyspreu de les autoritats catalanes (la Generalitat, la Universitat) envers la meva persona i la meva recerca sobre l'occità. No he rebut cap ajuda ni d'Espanya ni de Catalunya i sóc a Montpellier sense poder treballar per l'occità. No hi ha cap voluntat política envers l'occità. S'accontenten a fer discursos buits de contingut.

Hi ha un doble llenguatge quan la Generalitat defensa el català (i l'occità?) perquè no ens dona suport per normalitzar nostres llengües (regionals, diuen alguns). A Montpellier, hi ha molts catalans i no rebem suport ni facilitats per tornar a Catalunya. N'hi ha molts Republicans que van fugir de la Guerra Civil.

Com professor d'espanyol o castellà, com vulgueu, dono consciència als meus alumnes sobre l'importància del respecte de les llengües “minoritàries” i “minoritzades”. Saben que el valencià és català i aprenen el concepte de Països Catalans, d'Euskal Herria, l'agermanament lingüístic del català i l'occità, del gallec i el portuguès. Que l'astur-leonés és una varietat lingüística no reconeguda a Espanya quan Portugal el reconeix sota el nom de mirandès.

La ignorància és terrible i els estats el que fan és crear mites i falsificar la història.

No veig cap solució sinó és divulgar nostra visió de la realitat i denunciar l'hipocresia del poder polític i econòmic que vol a tot preu normalitzar i uniformitzar el pensament,

Cordialment vostre,

Efrén

La feina, els diners i el poder

Aquests tres conceptes són gairebé inseparables, perquè quan se n'anomena un, els altres dos quasi sempre hi són presents tàcitament perquè, de manera recíproca, els uns són conseqüència dels altres.

El refranyer català sovint fa referència a normes de conducta en els tractes comercials i qüestions laborals, critica durament el malfeiner i els abusos del diner i el poder.

A bon mercat ixen diners i a bon lloguer, feiners.

A bon mercat vendràs doblat.

A bons ocis, mals negocis.

A cadascú el que sia seu i l'encens per Déu.

A cadascú el que sigui seu... i robar el que es pugui.

A casa del paleta mai la feina no està feta.

A casa del paleta, cent goteres a la teulada.

A casa no hi porten res.

A comptes vells, fulles noves.

A darrera del taulell val més el jove que el vell.

A diners pagats, braços cansats.

A diners pagats, braços trencats.

A fira, qui res no porta, res no tira.

A gran senyor, doble honor.

Al'església per resar, a la plaça per tractar.

...

NOTA: Aquest capítol consta de 769 refranys. La resta els podreu trobar en el llibre “5.000 REFRANYS DE NOSTRA TERRA” d'Arola Editors.

L'amor, la dona, l'home, la parella

Lloances, qualificatius de caire pejoratiu, sarcasme, fidelitat, falsedat... Tot el bo i dolent hi cap en el món immens de la parella. El binomi home-dona (o dona-home, tant és) sempre ha estat la mare dels ous d'un continuat conflicte, el qual ve donat per una inexplicable rivalitat entre dos éssers que res no tenen per envejar-se mútuament, i molt per complementar-se amb bona harmonia.

En molts dels refranys que segueixen es fa un retrat de la dona molt poc afavoridor, en el que se la considera, gairebé, com una criatura rara, la qual cosa reflexa el ridícul masclisme que imperava en èpoques pretèrites, sortosament superat avui. Si més no, s'està intentant fer-ho de manera prou rigorosa en les societats occidentals. Tot i que aquests no es poden prendre seriosament, també s'inclouen per donar testimoni d'una forma de fer i pensar que ja és història.

A casa de dona rica, ella mana i ella crida.

A casament i enterrament s'hi ha d'anar net de cos i de ment.

A dona ben casada, el marit li basta.

A dona casta, poc fre basta.

A home vell no li posis gros farcell.

Al'amiga que ho és més, no li ensenyis el promès.

A l'església l'oració i al llit la funció.

A la ben casada, només el seu marit li agrada.

A la boda, el convidat mai no hi vagi desganat.

A la dona barbuda, de lluny se la saluda.

A la dona busca-la prima i neta, que grossa i bruta ja s'hi torna.

A la dona casta, Déu li basta.

A la dona has de jutjar en veure-la caminar.

Salut

L'alcohol

Segons l'OMS, els problemes relacionats amb el consum d'alcohol, contribueixen en un 9% a la morbiditat total dels països desenvolupats. L'alcohol és el tercer factor de risc, després del tabac i la hipertensió, i ocasiona una de cada 10 morts prematures a Europa.

El consum de begudes alcohòliques és un hàbit culturalment acceptat i àmpliament estès en la nostra societat, no sols en població adulta sinó també en els joves.

Els riscos més freqüents associats al consum d'alcohol són: els accidents de trànsit, els comportaments violents, les conductes sexuals de risc i la intoxicació per abús i mescla amb altres substàncies.

En aquest marc, la Conselleria de Salut i Consum llança la campanya "NO PODEM SEGUIR MIRANT A UN ALTRE COSTAT". Es tracta d'una campanya de prevenció de consum d'alcohol dirigida a la població general i en especial als joves.

Aquesta campanya pretén explicar els mites, les realitats i les conseqüències de l'alcohol. Es basa en la utilització d'Internet com a mitjà de difusió i aproximació al jovent, ja que és el mitjà que habitualment utilitzen per comunicar-se i relacionar-se.

Com a part central de la campanya s'ha dissenyat la web www.alcohol-info.es en la qual es recullen els espots, els cartells, els tests i altres continguts de la campanya.

Per aconseguir el nostre objectiu, arribar a tots els joves de les nostres illes, necessitam la participació de les webs socialment influents, com www.racocatala.cat/esteldemallorca.

Si com nosaltres, creieu que ja no podem seguir mirant a un altre costat, podeu utilitzar tot el material que posam a la vostra disposició, <http://www.alcohol-info.es/implicat/>, per la versió en català.

Per altra part, si responeu aquest correu electrònic amb el vostre acord mencionarem la vostra web com a col·laboradora de la campanya.

Moltes gràcies per la vostra col·laboració.

Rebeu una cordial salutació.

Margalida Buades Feliu

Directora general de Salut Pública i Participació

Palma, 7 d'Octubre de 2009

CLIMENT GARAU I SALVÀ

Quin canvi tan radical!

Quin canvi que ha patit
La gent de la pagesia,
Altra temps tranquil vivia,
Amb treball afavorit.
S'hi havia ensenyorit,
Sembrant, cuidant s'animal,
Això feia cada qual
Amb tot lo digne sentit.

Sa madona s'eixecava
Cada dia dematí,
Ses sopes cuites tenir
Quan la gent fos eixedada.
Damunt sa taula posava,
Sobrassada i i camaiot
Tros de llom del seu porc mort,
Per fer una bona torrada.

Dalt sa taula no mancava
Sa bona sopa amb llet,
De s'ovella de s'aprés
També de sa bona cabra.
Tenia sa grqssa vaca,
Que la podia munyir;
La gent podia escollir
Allò que més li agradava.

Se tenia sa missió
De car menjar al parell,
Això era es remei,
Per ben gras es tenir-lo.
De civada i de favó
Vessa que havia embalada,
La guardava arraconada,
Per s'hivern consumir-ho.

El fill sempre s'aixecà
Abans de sortit el sol,
Sentia es picarol,
Que s'ovella engronsà.
Després de ell berenar,
Amb sa panxa ben calenta,
De sobrassada coventa,
I pa que sa mare pastà.

L'amo a llaurar partia
A llaurar es sementer
Ho he de deixar molt be,
En això fe hi tenia.
Coliir hia molt pensaria
De civada, faves i blat
Es sostre ben estibat,
Així ningú patiria.

Un molí de sang hi havia
A dins sa possessió,
Pel gra de blat moldrer-lo,
Bona farina en sortia.
Sa bístia s'hi junyiria
I allà voltes faria,
Cucales li posaria
I així no es marejaria.

Es ritme va canviar,
Quan va venir es turisme
Ha estat un cataclisme
Que tot ho va capgirar.
És fill es parell deixà
Sen va anar de cambrer,
Sa filla gola li fe
A fregar plats sen va anar

Els seus pares se trobaren
Tot sols i desesperats,
Els seus dos fill oblidats
Que tan molt els ajudaven.
L'amo i sa dona cordaren
En es poble a viure anar
Vengueren es bestiar
Ses velles portes tancaren.

75 editorial
a n y s
1934 - 2009

Raixa 188. Novel·la

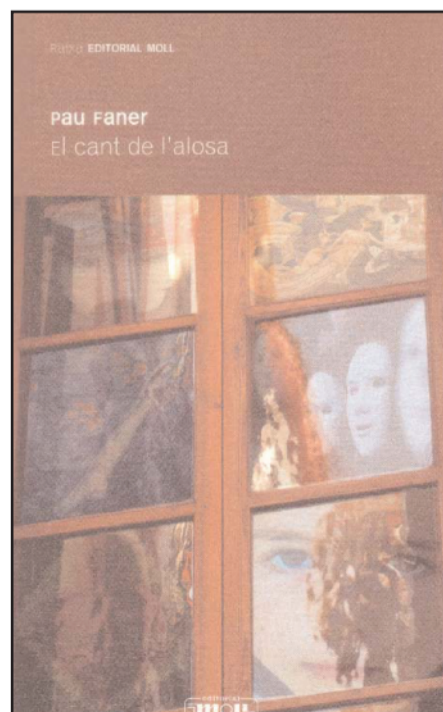
Pau Faner *El cant de l'alosa*

A través de vint-i-cinc esplèndids relats, que acaben configurant una mena de novel·la fragmentària, *El cant de l'alosa* presenta el món meravellós de la minyonia d'un infant orat a la Ciutadella dels anys cinquanta, on els motoristes de vegades tenien ales i les botigueres mandroses podien convertir-se en àngels encisadors. De descobriment en descobriment, en Joan-el fillet que protagonitza i narra totes les històries -va fent-se el seu espai i la seva idea de la vida, assistit tothora per en Marcel, que s'assemblava a sant Vit, i per la seva adorada Adelaida. Delicats, commovedors i plens d'humor, els relats d'*El cant de l'alosa* constitueixen unes apassionades memòries d'infantesa, embelli-

Llibres

des per la característica imaginació de Pau Faner i per una llengua literària tan suggestiva com exquisida.

Pau Faner (Ciutadella, Menorca, 1949) és novel·lista, pintor i professor de Secundària doc-torat en Filologia Romànica. Com a narrador va introduir el realisme màgic en la literatura i les seves obres han estat sovint escrites des de referents mítics o fantàstics. D'entre les novel·les i llibres de narracions que ha publicat, destaquen títols com *L'arcàngel* (1984), premi Ciutat de Palma; *Un regne per a mi* (1976), premi Sant Jordi i premi de la Crítica, o *Fins al cel* (1984), premi Josep Pla i premi Joan Crexells. Amb *Moro de rei* (1988) guanya el premi Ramon Llull i amb *Mal camí i bon senyor* (1992), el premi Sant Joan. El 1999, Edicions de la Magrana reedita les seves principals novel·les en una col·lecció d'autor. El 2004 es publica *Aetara*, on torna a la novel·la d'aventures amb rerefons mític, i el 2005

¿Vols deixar de beure?
PODEM AJUDAR-TE
Tel: 616 08 88 83
Alcohòlics Anònims

La justícia a Catalunya:
Volem justícia plenament EN CATALA
PLATA FORNA PER LA LENGUA

Cuina

Caldera de Peix i Marisc

Ingredients:

1,2 Kg. de peix variat (Rap, Cap-roig, Escórpora, Serrà, Aranya, Vaca, Morena...), 2 Tomàquets madurs, Ceba, 3 Alls, 1/2 Pebre verd, Julivert, 6 Cullerades d'oli, 1 Barra de pa dur

Preparació:

Tallar la ceba, els alls, el pebre verd i els tomàquets. Fregir la ceba i els alls amb oli a foc baix durant 5 minuts. Afegir la resta dels ingredients i deixar al foc fins que estigui fet el sofregit. Quan estigui llest, tirar-ho dins d'una caldera i col·locar el peix tallat en rodanxes per damunt. Afegir aigua fins que el peix quedi totalment tapat i posar-hi un poc de sal. Deixar coure durant 15 minuts a foc baix, així el peix no es desfà. Augmentar la potència del foc fins que bulli i deixar-ho uns 20 minuts més.

Observacions:

Normalment aquest plat s'acompanya amb llesques de pa dur, encara que si es desitja també pot posar fideus o arròs dins la caldera.

Receptes cedides per "Fruit of Menorca".

<http://www.fruitofmenorca.com/>

Dites i Refranys

Borratxo fi, a la taverna vol el vi.

Borratxo fi, després de menjar dolç ha de beure bon vi.

Borró que neix per l'abril no té temps de fer bon vi.

Bóta dolenta mai fa bon vi.

Bóta neta i bona, el vi millora.

Bromera de cavall amb vi, cura el borratxí.

Cada pitxell fa olor del vi que ha estat en ell.

Camises on no hi ha lli i borratxos on no hi ha vi.

Cànem de vores, vi de malloles, blat de contravent es paga bé i lleialment.

Cara vermella, cara de vi.

Carabassa sense vi, ni és carabassa ni carbací.

Carbassa sense vi, digueu-li fusta.

Cargols sense vi, no vull per a mi.

Cargols, peres i meló, volen vi felló.

Cargols, peres i pebrot volen vi ben fort.

Carn d'un dia, pa de dos, vi d'un any, salut per tot l'any.

Carn de llebre, de moltó i de bou, sense vi al ventre no es cou.

Receptes de Cuina Menorquina

Oliaigua amb Tomàquet

Ingredients:

1,250 Kg. de tomàquets, 1 Ceba tendre, 1 Pebre verd, 4 Alls, Julivert, 6 Cullerades d'oli, Sal, 1 Litre d'aigua, Pa dur.

Observacions:

És la sopa menorquina per excel·lència. A l'estiu es pot acompanyar amb figues fresques o olives.

Preparació:

Tallar la ceba, els alls, el pebre verd i els tomàquets. Fregir la ceba i els alls amb oli a foc baix durant 5 minuts. Afegir el pebre verd i, abans de que la ceba comenci a agafar color, afegir els tomàquets, el

julivert i un poc de sal. Deixar coure durant 20 minuts, sense deixar de remenar. Quan el tomàquet estigui fet, afegir l'aigua i deixar escalfar sense que arribi a bullir.

Albergínies Plenes a la Menorquina

Ingredients:

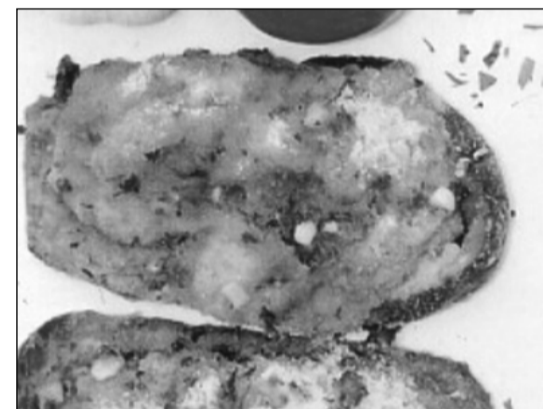
Albergínies, Ceba, Pebre verd, All, Tomàquets, Ous, Pa rallat, Oli, Sal, Llet, Julivert

Observacions:

L'albergínia és una hortalissa molt popular a Menorca. Amb ella es fan nombrosos plats i combinacions: fregits, al forn, amb carn o peix, i també de postre, amb mel.

Preparació:

Tallar les albergínies en dos mitjos i posar a bullir. Mentre tant, preparar un sofregit amb la resta dels ingredients. Quan les albergínies ja estiguin bullides, s'ha de treure

la part interior i mesclar-la amb el sofregit. Col·locar la mescla dins les albergínies i tirar al damunt un poc de pa rallat. Deixar coure dins del forn fins que la part superior es comenci a torrar.

Caldera de Llagosta

Ingredients:

2 Kg. de llagostes de Menorca, 8 Cullerades d'oli, Tomàquets, 1 Ceba, Julivert, 2 Alls, 1/2 Pebre verd, 1,500 Litre d'aigua, 1 Cullerada de conyac, Llet, 1 Barra de pa dur

Preparació:

Picar la ceba, el pebre verd, els alls i el julivert. Fregir amb oli a foc baix. Quan la ceba comenci a tornar-se transparent s'ha d'afegir el tomàquet. Deixar al foc durant 10 minuts. Passat aquest temps, afegir les llagostes i els 1,500 L. d'aigua calenta. Deixar al foc durant 15 minuts. Tallar uns 30 grams de pa dur en llesques molt fines i tirar-les dins la caldera.

És un dels plats més deliciosos i apreciats de la cuina menorquina. Les llagostes femelles són les més saboroses perquè porten ous. En una caldera hi ha d'haver sempre al menys una llagosta que sigui femella.

Observacions:

P E T I T S A N U N C I S

AUTOMOBILS

TALLERS TORRENTS. Mecànica, neumàtics, aire condicionat. Adrià Ferran, 29. Ciutat. 971 420 518

EVOLUTION CARS. Tintat de llunes, retolació gràfica, retolació adhesiva, rètols, logos i marques. Homologats per I.T.V. Eusebi Estada, 117 So n'Oliva. Ciutat. 971 750 912

MECÀNIC LLUÍS. Lluís Martí, 99 Ciutat. 971 245 977

AUTOTÈCNICAMENORCA. Cotxes sense carnet marca AIXAMA a 8.000 euros. Menorca, 24 Manacor, 971 551 302

TALLER COLAU MOTORS. Manteniment, reparacions, pneumàtics, ITV. Valdívia, 2 Manacor. 971 553 850

MOTOR SPORT. Venta i reparació de motos usades i noves. Joan Miró, 14 Manacor. 638 561 825

GROCAUTOESCOLES. Avda. Jaume III, 25 Santa Maria. C/ des Menestrals, 21 Sineu. Sor Francinaina Cirer, 20 Binissalem. www.autoescoles-groc.com 609 641 816

TALLER LLUC RADO. Reparació general de l'automòbil. Plató, 17 Son Ferriol. 971 426 681

TALLERS D'ASIVAL. Mecànica, electricitat, xapa i pintura. Revisió ITV. D'Asival, 5 Polígon Can Valero. tallersdasi-val@telefonica.net 971 759 568

CARROCERIES. Construcció

i reparació. Venta i reparació de grues hidràuliques. Ollers, 3 Polígon de Marratxí. 971 604 162

MALLORCALIMPIA. Servei de grua. Reciclatge de tot tipus de vehicles de desfeta, tramitació de baixes i retirada. Valoració màxima en sinistres de menys de 5 anys. mallorcalimpia@hotmail.es 971 101 313

AGENTFIAT. Venta i reparació. Rafel Albertí, 153 Inca. 971 505 979

TALLER FIOLE. Manteniment del vehicle. Suspensió, direcció. Frens ITV. Polígon de son Llaut (Santa Maria. Tel. 609 606 497

BORSA IMMOBILIÀRIA

VILLASPLANET.COM Immobiliària. Avda. de la Platja, 19 B Port d'Alcúdia. 971 545 411

XALET a Los Damunt d'Alaró, venc per 749.000 euros. Solar de 1.700 m2. garaix i piscina. 661 427 008

NOUPIS.COM. Lloguer i venda de pisos. Plaça de Sant Jaume, 13 Manacor. 971 555 567

IMMOBILIÀRIA MALLORCA. Beate Pregler. Palma, 17 Sant Joan www.pregler-immobilien.de. Tel. 667 078 450

ES VEDRÀ. Assessors immobiliaris. So n'Oliva, 8. Ciutat. 971 753 082 www.esvedrainmobiliaria.com

CONSULTING BALEAR IMMOBILIARI. Eusebi Estada, 113 A. 971 907 313

ASSESSORIA IMMOBILIÀRIA. Administració de finques, venda i lloguers de vivendes i locals Lepanto, cantonada Provença, 18-1. Manacor 655 810 921

TOMIR. Gestió immobiliària. Plaça Major, 18 Campanet. 971 509 158 www.buscocasa.com. tomir

NETEGES NORD. Cases (particulars i arrendaments...) Comunitats de veïns. Oficines i comerços. Finals d'obres. Manteniments. Mòbil 625 434 088 electrocorreu netegenord@hotmail.com Pollença

INFOCASACOLOM.COM. La seva immobiliària a Portocolom.

TERRA VIVA IMMOBILIÀRIA. Lloguer de cases a fora vila amb piscina a Mallorca i a Menorca. Si vols llogar per setmanes visita'ns al www.terra-viva-mallorca.com carrer Major, 36 Alcúdia Tel. 971 546 426

IMMOBILIÀRIA ARBONA Construccions i promocions immobiliàries. Carrer de la Lluna, 92 Sóller Tel. 629 478 226 immobiarbona.com.

IMMOBILIÀRIA MUNAR. Promotora, compra-venta i lloguer ed'immobles, terrenys i locals comercials. Finançam la seva compra al 100% www.grupjm.es Duc de Rubí, 5 local, 3 Son Ferriol. 971 427 472

BOTIGUES I MAGATZEMS

INFORMÀTICAMAGALLUF. Venta i reparació d'ordinadors. Components, consumibles i perifèrics. Notari Alemany, 2 local, 5. 657 668 293

PLANTES I FLORS. Can Pellisseta. Plaça, 28 Campos. 971 650 317

NORMA CÒMICS. Còmic americà, europeu, independent, llibres d'il·lustracions, disseny gràfic, narrativa fantàstica, posters... Pere d'Alcàntara Penya, 11 Ciutat. 971 919 980

BALESA. Garroves (i també triturades), ametlles i altres fruits secs, pinsos, cereals i farratges. Productes agrícoles. Carretera d'Alcúdia km. 13*800 Sta. Maria del Camí www.balesa.es 971 621 504

BOTIGA D'INFORMÀTICA UPI. Venta d'ordinadors i

reparació a domicili. La Rambla, 44 B Campos. Tel. 971 650 155 jtoniandrover@gmail.com

PCBOX. Informàtica, servei tècnic, internet, jocs. Ronda des Port, 22. Manacor. www.pcbbox.com 971 843 899

BOTIGAMONTANA. Articles de regal, manualitats, bosses fetes de texans, bisuteria dels anys 40 i actual, adobs de bisuteria... Carrer de sa Mar, 69 Tel. 971 631 563 Sóller

NO ÉS PECAT. Botiga eròtica. Avinguda Salvador Joan, 86 baixos. Tel. 971 559 268 Manacor. manacor@noespecado.com

PASTISSERIA FRAU. Pa mallorquí forn de llenya, ensaïmades i pastissos. Sa Lluna, 7. Sóller

LLIBRERIA BOLIC. Educació i vida saludable. Tot tipus de llibres. Gran stock de conte infantil, educació, autoconèixement, teràpies alternatives. També trobaràs objectes de feng shui, de ioga, minerals, oracles i un gran assortiment en encens, ensensors, música per a infants, per meditar, ètnica, dansa del ventre, documentals, pel·lícules... Col·legi, 5 Capdepera. 971 564 434

CIÈNCIES OCULTES

CARTOMÀNCIA. Respostes clares i encertades. Manacor. 666 683 774

ASTROLOGIA, naturologia, tarot, numerologia, vidència, interpretació de somnis, paraciència. Einès Ojeda. Consultes a Manacor, Ciutat i Menorca. 651 072 677

TAROT, DESEMBRUIXAMENTS. Problemes de parella, protecció de males influències, desavenències familiars. Consultes amb hora prèvia. 971 299 719 607 716 683 Francesc

ASTRÒLEG: Eliseu Gallardo. Lectures particulars, classes particulars i grups, cita prèvia. Andrea Doria, 5 a sobreàtic. Ciutat. Gran Via 688-2-2 cantonada Girona de Barcelona. 696 840 643 www.Astroanamnesis.es

TAROT MIQUEL Treballs ocults, embruixaments i desembruixaments, protecció personal i negoci, expert en unió i tornada de la parella, protecció

enemics. La voluntat. 971 293 967 610 213 002

CONSTRUCCIÓ I ELECTRICITAT

SISTEMES ELÈCTRICS. Simó Riera. Instal·lacions elèctriques i sanitàries. Carrer del Paradís, 59 Inca. 639 026 701

AIRE CONDICIONAT Robert i Sebastià. Alber, 3-K Son Verí Nou. 606 948 889

EUROWOOD. Parquet flotant de fusta natural. Jordi Sureda, 64. Manacor. www.eurowoodmallorquinadeparquets.com 620 658 924

JARDINERIA ESCARRITXÓ. Quinta Volta, 146. Es Carritxó. 619 408 608

CONSTRUCCIONS B&O. Construccions i reformes. Carrer Torrent, 9 s'Arenal. 608 583 305

BANYERES. Amida sense obra. Clima Hotel. Licorers, 169. Polígon Marratxí. 971 604 284

CALABUCH. Fontaneria, picapedrers, pintura, electricitat, ferreria, cristalleria, alumini i PVC. Llorenç Riber, 2 Ciutat. 871 962 760

XISCOMUNNÉ. Taller de torn i fressa, ajustador, realització de prototips, reparació i construcció de maquinària, fabricació de pinyols i rodes dentades, treballs artístics, elements de decoració. Isidor Antilló, 51 Ciutat. 971 278 822

BCLIMAAire condicionat. Baix des Cos, 25, Manacor. bclima@hotmail.com 971 551 622

CRISTALLERIA DIAMANT. Murals de mirall, instal·lacions comercials, tancament d'alumini, cristall aïllant de seguretat, gravats i bisellats. Bartomeu Calatayut, 5 Son Cladera. 659 682 492

POLIMENTS I VITRIFICATS SASTRE. General Weiler, 29 Inca. 971 503 936

DECOMAR. Envernissats, lacats i pintats. Can Valero, 30 local 13. 629 905 185

PEPMASCARÓ. Reformes d'obra, fontaneria, electricitat, ferro... Can Mete, 6 Pòrtol. 971 797 155

CONSTRUCCIONS SERRA-GARAU. Garriga, 29 Pòrtol. 695 161 139 - 37

ANUNCIAU-VOS A L'ESTEL

(les empreses 25 cèntims la paraula)

NomDNI.....

CognomsTel.

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el quadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:

L'ESTEL. Carrer Bellavista, 44. 07240 Sant Joan (Mallorca)

REFORMES EN GENERAL. Fontaneria, electricitat, pintura. Instal·lador autoritzat. Urgències 24 hores. www. By-pass.es,kz 654 036 929

BARCELÓ. Muntatges i reparacions elèctriques. Consultoria laboral i fiscal. Nuno Sanç, 23 Manacor. 637 372 306

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES, antenes satèl·lit, TDT, telefonia, centraletes digitals. TELMA Naus Poima, passatge A Local 25 Can Valero 971 760 400

HIPERMADERAS. Portes, finestres, persianes, trespols, llistons, gelosies, tarimes, cuines, pèrgoles... i més. Fusters, 36 Polígon de Manacor. www.HIPERMADERAS.COM 971 555 182

METALISTERIA Son Peretó. Alumini, persianes, cristalleres, oscilobatents, ferro, arrambadors, barreres, ... Son Peretó, 4 Manacor. 971 550 160

CONSTRUCCIONS I REFORMES. Antoni Fernández. Cabana, 47-3-D. Pont D'Inca. 609 844 438

MALLORQUINA DE TOLDOS. Confecció de tendals, cobertura de piscines, motorització i reparacions, tendals de camió. Licorers solar 169-170 nau 33 Polígon de Marratxí. 971 229 714

BANYERES A MIDA. Per un perfecte acabament en la deteriorada, fabricada en vidre acrílic. Fàcil instal·lació sense obres. Licorers, 169-170. Polígon de Marratxí. infi@hotelcanariassl.com. 971 604 284

CARLOS DA MONTE BARRETO. Electricista. Obres, il·luminació, manteniment, instal·lador autoritzat, camvis de tensió, urgències. carlosadamonte@yohoo.com.ar 629981 183

MARGERS. Feim tot tipus de feina amb pedra. A la seca o amb pasta. 666 130 369

INSTAL·LACIONS I MANTENIMENT J. SOLER. Calefacció, aire condicionat, termos, canvis de canonades, pintura, picapedrers, reparacions i obres, electricitat, grup pressió instal·lació i piscines. 617321015

ENRAJOLATS I ALICATATS Professionals en construcció. Banyes, cuines, trespols de porcellana etc. 671 446 876 652 187 721

CONSTRUCCIONS M D 2 Cases, xalets, reformes. 971 531 385-635 531 034 971 509 620-615 105 125

XESCMARTI. Paviment continu decoratiu. Paviment impresos, Cantó decoratiu, Enrajolats. Trespols. Sant Joan, 2 Sóller. 646 037 667 xescmarti.com

ECOELÈCTRICA. Electricitat en general. Energia solar. Cobertes fotovoltaïques. Instal·lador autoritzat. Manuel 646 825 308

PINTURES I LACATS. Biel Tugores. Pintura rústica, esponjats, estucats, façanes... Lluç, 180 Inca. 971 515 588

SERVEIS SANITARIS EU MOLL. Instal·lacions sanitàries, calefacció i piscines. Vicenç Buades, 40 Tel 971 865 061

ELÈCTRIQUES MANRESA. Instal·lacions elèctriques, antenes satèl·lit, telefonia mòbil, aire condicionat, venda d'electrodomèstics. Ariel, 12 . Cala d'Or. Tel. 971 657 378

CONSTRUCCIONS TOMEU RIBES. Constructors i margers. Sant Josep, 66 Vilafranca. Tel. 670 027 726

ELECTRO ESPORLES. Instal·lacions elèctriques en general. Jaume I, 6 baix. Esporles. Tel. 971 619 025

BALEAR DE MANTENIMENT I AUTOMATISMES. Automatitzi la porta. Basculant, enrrollable, corredora, batent. Venta, instal·lació i reparació. Contacte: 622 210 069 bma.amm@gmail.com

CONSTRUCCIONS JAUME I ROSSELLÓ. Doctor Fleming, 34 A Mòbil 607 858 666 jaumeirosello@terra.es LLubí

ESTÈTICA I PERRUQUERIA

SA PERRUQUERIA. Soldat Soberats Antolí, 18 Ciutat. 971 296 936

PAZVENTURA SPA. Gimnàs-

tica facial, reflexologia facial, depilació natural. Massatges. Antoni Frontera, 9. 971 905 476

MIRANDA GYM. Carrer Guasp, 58. Plaça Sant Marino, 6 Coll den Rebassa. 971 267 994

DISSENYADORA DE MODA. Xisca Estremera. Confecció, transformació, arrenjaments. Joan Miró, 113A. 971 287 479 xiscaesmas@hotmail.com

DEMAR. Perruqueria i estètica unisex. Manicura, depilació. Aragó, 80. Ciutat. 971 249 689

PROFESSORA DE IOGA. Isabelle Ravenstein. Palma, 17 Sant Joan. monpetit@ravenstein.couk. Tel. 618763970

JOANASEGURA. Depilacions, tractaments corporals i facials, manicura, pedicura, maquillatge. Formentor, 75 Pollença. Demanau hora al 971 530 058

PERRUQUERIA I ESTÈTICA. Antònia Marín. Campanar, 1 Alaró. Demanau hora al 971 518 639

PERRUQUERIA UNIXEX CATI. Carrer Llaneres, 53 Santanyí. 971 653 001

SANDRA MENDEZ: Fotodepilació, fotorejuveniment, fototeràpia antiataques, fototeràpia antiacné. Sant Bartomeu, 114-2-B Consell 696 178 499

ESTÈTICA I MASSATGES MARI. Depilació, manicura, ... Massatges, antirues... i més coses. Carrer Cristòfor Colom, 28. Al costat de Correus. Porto Colom. Tel. 639 013 315

CANA ROSETA. La perruqueria des de l'any 1931. Avinguda Baix des Cos, cantonada Sant Joan. Manacor. Demanau hora al 971 550 053

PERRUQUERIA DE SENYORES BARCELÓ. Carrer Ramon Muntaner, 43 Ciutat. Demanau hora al 971 758 957

PERRUQUERIA DE SENYORES MAKA. Botànic Bianor, 19, s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 260 756

BELLES FORMES. Depilació laser i normal, massatges, tractaments obesitat, tractament contra les rües, manicura... Pizarro, 13 Manacor. 971 559 533

L'INFINIT D'UN ESTEL. Trac-

taments corporals, thai massatge, quiromassatge, reflexoteràpia podal, reiki. Baix des Cos, 39 A Manacor. Demanau hora. 971 556 113

FUSTERIA I FONTANERIA

FUSTERIA AMENGUAL. Portes, persianes, armaris, porxos i cubertes, embigades, vidriera europea, decorats, cuines... Crèdit Balear, 10 interior nau A i B. Es Viver. 971 471 607

FUSTERIA ROCA. Mobles de cuina, bany, llibreries, parquet... Alferes Ribes Santandreu, 5 Ciutat. 609 325 792

KÄHRS. Parquet & inspiració. Venta, instal·lació i restauració de parquet flotant. Tarimes, revestiment de parets i sòtils. General Riera, 21 Ciutat. 971 203 702

FUSTERIA MIQUEL ÀNGEL. Mobles de cuina, bany, llibreries, parquet... Tinent Ferrà Fiol, 6 Ciutat. 971 907 591

NICOLAS CRISTALERO. Decoració, i acristel·lament en general. Metal·listeria en alumini. José Maria Usandizaga, 8 So n'Oliva. 971 209 239

ARAGÓ ANTONELLI. Fontaneria en general. Manteniment. Mateu Enric Lladó, 34-C-4-K Ciutat. 608 636 605-669 475 959

TONI JAUME. Armaris encastats, mobles a mida. Sant Rafel, 41, A Manacor. 971 554 112

S'AIGONETA. Instal·lacions de fontaneria, calefacció, aire condicionat, tractament d'aigües, energia solar. Plana, 39 Maria de la Salut. 620 410 572

RAFEL PROHENS. Tornejats, enrevoltats, restauracions, cercol motllura, feines per encàrrec. Arquitecte Gaudí, 6 Manacor. 971 554 285

JOAN DURAN. Restauracions i muntatges, mobles a mida, escales, mobles de cuina, etc. Murillo, 9-B Manacor. 615 672 028

FUSTERIA CAN COLOMET. Sa Rota des Pinar, 7 Maria de la Salut. 971 525 782

FUSTERIA ALSAMORA. Carrer Jesús, 34 Ariany. Tel. 971 830 275

FUSTERIA MONTERO. Mobles a mida i decoració, en fusta o en alumini. Carrer dels Licorers, 26-A. Polígon de Marratxí. 971 605 196

FONTANA. Muntatge i reparació de fontaneria, gas, aire condicionat. 609 676 145

TECNOMETÀLICA. Serralleria, acer inoxidable, llautó, coure, alumini. Feines per: nàutica, aviació, hostaleria, decoració, etc. Conradores, 37 L-1 Polígon de Marratxí. 971 604 536

ROBERT I SEBASTIÀ. Conductes de fibra, aire condicionat. Alber, 3 Son Verí Nou. 60694 889

MEDICINA

CONSULTA DE PODOLOGIA RIGO. Anàlisi informatitzat de la marxa, cura de berrugues, suports plantars. La Rambla, 40 local 1 Campos. www.rigocespedes.com 971 160 471

FISIOTERÀPIA I REHABILITACIÓ. Massatge terapèutic, mal d'esquena, drenatge linfofàtic, laserteràpia, estiraments... Benvinguts, 9 Cala d'Or. 617 319 431

MASSATGES relaxants i terapèutics. Imposició de mans també a domicili. Sant Rafel, 26-A-1 Manacor. 669 448 798

FISIOTERÀPIA. Col. 21. Úrsula Perelló. Carrer Vicenç Buades, 41. Tel. 971 867 003 ursi.perello@gmail.com Port de Pollença

TOP DENTAL PEGUERA. Dr. J. Schmitter. Estètica, implants, ponts... Av. Peguera, 12-A local, 12. Peguera. Tel. 971 685 197 info@zahnarzt-peguera.com

ANIMA'T. Teràpia i Salut, dolors d'esquena, dolors de les articulacions, amb els aparells d'ANIMA'T ara et pots posar millor i cuidar-te a ca teva fàcil i començar l'alivi a les primeres sessions. Parc, 8 Ciutat. 971 780 301

GABINET D'ACUPUNTURA. Mesoteràpia, massatges, depilació Laser. Alcúdia, 51 Consell. 971 622 579

ESPAI TERAPÈUTIC. Doctor Joan Mir, metge de família, màster en sexologia i parella, màster en teràpia de conducta. Estàs satisfet amb la teva relació amb la parella? Pateixes tu o la teva parella qualche trastorn sexual? Pensau separar-vos? Consultau-nos. Font i Monteros, 22-1-A Ciutat www.espaiterapeutico.com 971 919 190

ÒPTICA SANTAPONÇA. Riu Sil, 10. Santa Ponça. Tel. 971 692 335

CENTRE ÒPTIC BELLAV-

MENÚ DEGUSTACIÓ amb KIKO MARTORELL

C/ Major, 44 07300 INCA
Reserves a:
971505063 / 670263603
escafetorestaurant@gmail.com

ISTA. Òptics – optometristres. Monti-sion,5 Pollença. 971 533 198. Ponent,2 Port de Pollença. 971 866 552

MOTONÀUTICA

VERT & VERT. Venta, custòdia, manteniment. Pocomaco,10 Can Valero. 971 298 158

NÀUTICA ES FORTÍ. Reparació i manteniment d'embarcacions. Sebastiana Clar,5 Santanyí. 667 426 972

PERSONALS

FADRÍ de 53 anys, cerca dona per a relació seriosa. 617 005 901

PRODUCTES NATURALS I ECOLÒGICS

CAN ROS. Agricultura ecològica. Can Ros,43 Calvià. 971 670 031

ASHMI-CHELA. Herboristeria, cosmètica natural, productes esotèrics. Gabriel Carbonell,30 Ciutat de Mallorca. 971 240 335

FARMANATURA. Herboristeria, dietètica, dietes i consells. Passeig Colom,34 (al costat de la peixateria) Can Picafort. Tel. 971 850 847

FINCA SON BARRINA. La major botiga de productes ecològics. Dimecres de 9 a 17, dijous i divendres de 9 a 20. Dissabtes de 9 a 17. Camí son Frontera,, carretera d'Inca a Llubí km 6 www.mallorcaorganics.com 971 504 540

L'ARC NATURA. Productes biològics, herbes medicinals, cosmètica natural, productes per a celiacs. Bernat Vidal i Tomàs,23 Santanyí. 971 653 001

BOTIGA CAFETERIA. Degustació de productes ecològics. Venta d'hortalisses ecològiques. Activitats medi ambientals. Autovia de Manacor Km. 40 Vilafranca. Tel. 971 560 631

ECOLÒGICA MALLORCA. Productes per el consum responsable. www.ecologica-mallorca.es. Sa Plaça, 6 Sineu. Tel. 971 520 577

CANBATLIU. Productes ecològics per a l'agricultura i la jardineria. Productes fitosanitaris.

Via Portugal,25 Manacor. Tel. 971 550 519

CANCOLETO. Vins ecològics. Visites concertades. Convent,10, Petra. Tel. 971 561 544

ECOFORN. Pa i pastisseria ecològica d'espelta elaborada de manera artesanal sense additius ni conservants. Mediterràni,2 Porto Cristo. Tel. 615 910 992

FOX FIBRA. Cotó orgànic "ecològic", sense tintes ni lleixivet, ni cap altre producte químic o sintètic. Suau, confortable, antial·lèrgic. Venta a l'engròs i a la menuda al carrer Blanquerna, 6 de Ciutat. Tel. 971 200 720

LA CASA NATURAL. Construcció, reformes, ecobioconstrucció, bioclimàtica, aplicació de pintures i vernissos naturals, aïllaments, suro natural per a trespols. Jardineria i agricultura biològiques. Estúdis geobiològics. www.lacasa natural.net Tel. 971 140 453

RESTAURACIÓ

SA BOTIGA DE BUFFONS. Teatre Cafè Presentacions, aco miadaments, aniversaris, sopàs d'empresa, menús especials. Viu el teatre d'una altra manera. Consulta programació a sabotigadebuffons.com Vall d'argent,29 Ciutat. 660 419 673

RESTAURANT XINÉS. Can Jordi. Menjar casolà Xines a la carta. Menú a 7'20. Nicolau Taverner,2 Lluçmajor. 971 120 312 / 600058763

SA TAVERNA DEN FERRÀ. De dia pa amb oli. Ala nit pub amb actuacions musicals. Plaça d'en Tomeu Penya, Vilafranca. 971 560 279

RESTAURANT XALOC. Menú a 8'50. Extensa carta. Les Estanques,23 Colònia de Sant Jordi. 971 655 117

LAPARADA. Menjars preparats per endur-se'n Oms,43 Ciutat. 971 718 213

S'AMARADOR. Restaurant pizzeria. Se menja a la carta. Miramar,51 Sa Ràpita. 971 640 689

CAN PEP. Restaurant dues forquetes. Menú a 15 euróns. Miramar,30. Sa Ràpita. 971 640 102

BRISES. Restaurant a la carta. Arrossos i mariscos. Miramar,37 Sa Ràpita. 971 641 440

RESTAURANT XALOC. Menú a 10 euróns, caps de setmana a

la carta. C/ Xaloc, 36, Sa Ràpita. www.mesonxaloc.com. Tel. 971 640 635

BAR EL MAESTRO. Menú diari. Menjars per encàrrec, tapes variades, fritures de peix. Guillem Sureda Melendez, cantonada Alferes Olesa Gual. Ciutat. 677 765 596

ART CAFÈ. Amanides, pastisseria selecta. Celebracions de batejos i noccs. Plaça Alexandre Fleming, 2-B. Ciutat. 971 070 934

KASCAI PORTITXOL. A la carta 25 euróns. Vicari J. Fuster,71 Ciutat. www.kaskai.com 971 241 284

ROPIT'S. Bar, restaurant, cerveseria. Plat del dia 4 euróns. Sant Vicenç de Paül,56 Ciutat. 871 961 645

TARPAS. Tartas & Tapes. Costa i Llobera,20 baixos. www.tarpas.es 971 465 612

RISTORANTE LA TOSCANA. Pastes, pizzes, peixos, carns... 15 euróns de mitjana a la carta. Avda. Peguera,71 Peguera. 971 687 959

CAN PEP. Carns i delícies. Guanya temps i comana per internet. www.carniceriacanpep.com Cases des Poble,7 Sant Marçal. Carrer Major,115 Pòrtol. 971 797 280

CAN BIEL FELIP. Menú a 8 euróns. Miquel Capllonch,45 cantonada carretera Sóller. Ciutat. 971 906 831

CONTINENTE LATINO. Menjar sud-americà. Menú a 5 euróns. Cabrera,11 Manacor. 971 551 729

LA DEHESA DE SANTA MARIA. Especialitat en productes ibèrics. Menú a 10 euróns. Aragó,34. 971 468 138

ES MOLÍ DE CONSELL. Menú a 6 euróns. General Ricard Ortega,26 Ciutat. 657 012 921

POLIESPORTIU SINEU. Menú diari a 7 euróns. Cuina casolana i carn torrada a la carta. 971 521 144

SON TOREÓ. Plats típics mallorquins. Cuina de mercat. Solera avalada per tres generacions. Son Torelló,1 Sineu. 971 520 138

CELLER CAN NOFRE. Menjars per encàrrec a la carta. Enagistes,3 Manacor. 871 989 110

BINICANELLA. Antic Monestir. Restaurant Rural. Nova direcció: Petra Riera de can Castelar. Arrossos, paleta de me i porcella rostida al forn de llenya. 25 euróns a la carta. Car-

retera Son Cervera a Capdepera Km. 2 . 971 567 270

CAFETERIA CANALLUNA. Plats combinats a 5 euróns. Ca na Xisca, 5 local,4 Pont d'Inca. 971 422 272

CAN LLUÍS. Menú a 6 euróns. Berenars i tapes. València,37 Manacor. 666 921 823

BAR RESTAURANT VICTÒRIA. Menú diari 8 euróns, dissabte 10, infantil 8. Gremi Forners,28 Son Castelló 971 432 253

ES CANTÓ DE CAS CONCOS. Menú a 8 euróns, festius a 15, els vespres 14. menú de sopars d'empresa. Menjà per endur-se'n. Cas Concos des Cavaller. 971 839 548

AVANTE. Menú a 7'50. Carrer mestre Chapi,26 al costat de l'església. El Viver. 971 473 687

HOSTAL RESTAURANT CAFÈ-HPC. Menjar per endur-se'n, amb 20% de descompte durant tot l'any. Cristòfol Colom,5 Porto Colom. 971 825 323

AGROTURISME CAS SANT. Habitació doble amb berenar, 184 euróns. www.cas-sant.com 971 630 298

ESCOLA D'ALIMENTACIÓ NATURAL. Cursos de cuina energètica bàsica, cuina energètica avançada, cuina medicinal. Rosa Tugores www.llamaviava.com 971 757 617

SES XARXES. Dies feiners menú a 7 euróns. Menjar per endur-se'n. Dissabtes i diumenges xocolata amb xurros. 971 810 402

INTENSIU. Berenars i tapes. Especialitat en anguiles. Divendres i dissabtes concert alternatiu. Carrer de les Germanies s/n Muro. Reservau al 971 860 646

ES CELLER. Carrer de l'hospital, 46 Petra. Menú a 8 euróns. A la carta 12 euróns de mitjana. Sopars d'empresa. 971 561 056

LIZARRAN.. Tavernes selectes. Menú a 8 euróns. A la carta i tapes. Fra Juníper Serra,14 Manacor. 871 989 220

MOTIVITY GLOBAL. Hostesses, models, personal per a esdeveniments... Vicenç Joan Rosselló,59 Ciutat. 971 455 785

RESTAURANT CAN'ARABÍ. A la carta 30 euróns de mitjana. Noccs, comunions, banquets d'empreses... Camí de Bellveure, K. 1'20 Binissalem. 971 512211

RESTAURANT LATAKIA.

Menú vegetarià. Especialitat Cuina sirio libanesa. Falafet, Hummus, Tabalé. Carrer Torrent,5 Ciutat. 971 457 302 608 054 943

RESTAURANT ATÍPIC. Menú diari 12'90. Paella els diumenges i per endur-se'n. Gran assortiment de vins. Joan d'Austria,12. Badia Gran. 971 785 322

BAR TONI COTXER. Especialitat en tapes variades. Plaça Major,19 Sa Pobla. 971 540005

SANT JORDI. Bar Restaurant. Menú a 7'50. Formentor,73. Pollença. 971 531 536

CASA PAGESA. Vine a gaudir d'un bon berenar, un millor dinar i un insuperable sopar. C/ de la Rectoria,1 Sóller. 971 638 087

RESTAURANT SARESIDÈNCIA. Bufet a 9'50. Noccs, batejos, comunions. Dissabtes vespres bufet i ball de saló. Ctra. Cala Figuera s/n. Tel. 971 653 560 Santanyí

RESTAURANT SACOMUNA Menú i 7 euróns, a la carta 12 euróns de mitjana. Piscina i solàrium. Banquets de batejos i comunions. Tel. 971 524 697

RESTAURANT PARISIEN. Menú a 8 euróns. Servei a la carta. Ciutat,18 Artà. Tel. 971 835 440

BODEGA CAN PANXO. Menjars casolans. A la carta 15 de mitjana. Verge del Carme,4 Port de Pollença. Tel. 971 866 356

RESTAURANT CAN FERRÀ. A la carta 12 de mitjana. Carrer de Sant Pere,3 Port de Pollença. Electrocorreu info@canferra.com Tel. 971 867 006

RESTAURANT CAS'HEREU. Menú del dia a 8 . Festius a 15. Vespres a la carta: amanides, pa amb olis, carn i peix a la planxa. Pere Estruch,1 Binissalem. Tel. 971 886 873

BAR KIKE. Plat del dia 5 més la beguda. Gremi Boters,5 Son Castelló. Reservau taula al 971 432 028

CAFETERIA BON VI. Plat del dia, 8 euróns beguda inclosa. Plats combinats, tapes, entrepans. Santa Maria del Camí,3 Port de Sóller. Reservau al 971 632 057

RESTAURANT CAN MIQUEL. Avinguda de les Dàlies,31 (davant l'Església) Palmanyola. Reservau al 971 617 727

RESTAURANT CAN JERONI. Menú a 7 . Els caps de setmana al vespre a la carta. Carrer de Mossèn Alcover, 11. Son Carrió

CELLER LA PARRA. Cuina típica mallorquina. Paella vegetal, porcella, paella mixta, tumbet... Joan XIII, 84 vora la benzinera. Port de Pollença. Reservau al 971 865 041

ES RECÓ DEN BLAI. Menú a 8'25, cafè inclòs. Joan Carles I,62 de Muro. Reservau al 971 861 050

RESTAURANT MODESTO. Carn a la brasa. Postres casolans. Carrer Torrent de can Botana. Cala Sant Vicenç. Reservau al 626 085 554 971 531 463

RESTAURANT CAS BEATO. Menús a 12 , festius a 20. Servei a la carta. Carrer Tanqueta,1 Randa. Reservau al 971 120 300

RESTAURANT CAS TEULER. Carretera d'Inca a Selva km. 3. Reservau taula al 971 515 777

BAR BARA. Berenars, menú a 6 , carta. Ctra.Manacor, km4'8 Reservau al 971 427 780 Son Ferriol.

RESTAURANT CAN TITO. Peix i marisc fresc. Cuina mallorquina. Passeig del Born des Molinar,2 Reservau al 971 271 016 cantito2001@terra.es

CAFETERIA CLUB NAUTIC CALA GAMBA. Menú Del dia a 8 . Tapes variades, paelles i fideuades. Menjars per encàrrec. Passeig Cala Gamba/s/n. Tel. 971

262 372

RESTAURANT ES CRUCE. Cuina mallorquina a la carta: porcella, rap a la marinera, cargols, me i picada. Gran varietat de plats per endur-se'n. Carretera Ciutat a Manacor km.41 Vilafranca. Reservau al 971 560 073

CELLER RESTAURANT SA TRAVESSA. Cuina mallorquina. L'amo és el cuiner. Menú a 9'50. Carrer Murta,16 Inca. Reservau al 971 500 049

"LAPOULETOQUÉE. Restaurant. Menú a 13'90. La Rambla. Ciutat de Mallorca. Reserva al 971 713 596

SERVEIS PROFESSIONALS

TOTEN SERVEI DOMÈSTIC. Atenció a persones majors i servei domèstic. www.centrodeseleccion.com 971 754 916

SOPIDISSENY. Copisteria, impremta, retolació, encuadernació. Garcia Orell,14 Ciutat. 971 462 900

ADMINISTRACIONS ANDRATX. Menéndez Pelayo, 18 A Andratx 971 236 101

DOMESTIC SERVEI MALLORCA. Internes, externes, matrimonis, caps de setmana, cuiners, tenir cura d'ancians, assistència hospitalars.

Carme,3-A Ciutat. 971 723 988

MIQUEL RIERA. Fabricació de maquinària agrícola. Homologació i matriculació de remolcs. Toros homologats. Ctra. De Felanitx (antiga farinera) Vilafranca. 971 560 314

DESIMPER. Productes de neteja. Ollers,109 local,4 Polígon de Marratxí. 607 938 491

MUDANCES MEDITERRANI. Cada setmana a Alemanya, Suïssa, Mallorca, Eivissa, Menorca, Costa Blanca. www.mudanzas-mediterraneo.com 971 434 155

FILATÈLIA. Vols una valoració dels teus segells... T'interessa comprar o vendre? Vols col·leccionar i no saps la millor manera de fer-ho? Posa't en contacte amb el Grup Filatèlic Gent Cardessana. Clavells,5 07530 Sant Llorenç. 971 569 377

AUTOESCOLA Lluís Ferrer. Llicència de ciclomotor, permís C (de Camió), Cursos BIP (taxi, ambulància, policia...) Major,27 Sant Llorenç www.autoescolalluisferrer.com. 971 838 406

MARTA MIMO & TOMEU REINÈS. Complementes de sac i roba. Antoni Maura,4 Sóller. 661 021 075

CLUB GIMNÀSTIC. S'Arenal Platja de Palma. Camí de ca na Gabriela. Dilluns i dimarts gimnàstica rítmica. 971 120 089

CEREALS, LLEGUMS, PINSOS, ADOBS, LLAVORS, GARROVES, AMETLLES ETC.

Josep Canyelles i Mairata

Son Net, 65 i 75 INCA
971 501 096 / 658 976 977

CLINICA VETERINÀRIA SINEU. Dilluns, dimecres, divendres i dissabtes d'11 a 13 hores. De dilluns a divendres de 16'30 a 20'00. Carrer des Menestrals,20. 971 520 349 veterinary@cvsineu.com

FORCAT Netejes forestals, poda de pins i de palmeres. 637 792 192

ASSESSORIA PORTO Colom. Assessorament fiscal, contable, laboral. Carrer Cristòfor Colom,38 Porto Colom. Tel. 971 826 181 aeportocolom@telefonica.net

RENTADURIA TINTORERIA JOAN. Cortines, cobertors, catifes, nòrdics... Passeig Colom,55 Can Picafort. Tel. 971 850 037

LLEÓ VERD. Floristeria, perruqueria canina, animallets. Carrer d'Avall,12 Sineu. Tel. 971 520 789

MAPFRE. Tota classe d'assegurances. Ronda de l'Estació, cantonada Bons Aires. Sineu Tel. 971 520 870 perels@mapfre.com

FUTUR CLIMA. Venda i reparació d'aire condicionat. Maquinària d'hostaleria i alimentació. Mòbil 678 547 937 s'Illot.

INTERNET I SISTEMES POLLENTIA. La Gola,11 baixos. Port de Pollença. 971 867 796 info@nchinformatica.com

PUBLICITAT ÀNCORA. Brodats, serigrafia, reclams publicitaris. Margalida Monlau,48 Son Ferriol. Mòbil 661 711 656

FUTURQUIMIA. Fabricam desinfectants per a piscines, per rentar roba de l'hostaleria, per a rentar vaixelles... Carrer Asipo,nau,2 Tel. 971 759 259 Can Valero

BALL DE SALÓ SOCIAL STYL. Piano Bar. Donam classes de ball. Els caps de setmana ball per tothom. Carrer de Manacor,2 Campos. Mòbil 661 565 119

PARQUET I ARMARIS MIQUEL COLINA. Parquet, armaris, tarimes, portes, cuines... Marbella,15 local,3 can Pastilla. Tel. 971 263 657

CAS FERRER-ARTESANIA EN FERRO. Serralleria, forja artística, metal·listeria, reparació de molins. Carrer Blatera,2 Son Ferriol. 971 429 579

U.K. IMPORTS. Distribuim cerveses britàniques. Guinnes, Heiniker, Tetley, Cruz Campo... La Creu, 21 Llubí. Tel. 971 522 280

PERFORACIONS AIGÜES MALLORCA. . Sondejos d'aigua garantida. Tel 620 632 714

RESIDENCIA GENT GRAN CALA ESTÀNCIA. Miquel Massutí,22. Can Pastilla

PISCINES SÓLLER. Construcció de piscines i aljubs. Camí de sa Figuera,27 Sóller. Tel. 656 951 382

RESIDENCIA GALES. Per a tercera edat. Vàlids i assistits. Possibilitat de subvencions. Assistència mèdica, fisioterapèutica, rehabilitació. Miquel Rosselló alemany,17 Ciutat. Tel. 971 401 776

METALISTERIA MARTINEZ. Treballam el ferro. L'acer i l'alumini. Gremi Tintorers,16 Son Castelló. Tel. 971 430 156

SEGONAMA. Mobles i articles de segona ma. Salvador Joan,53 Manacor. 622 466 581

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

Adreça

C.P. Població

C.I.F. Tel

M'interessa una subscripció

C/c o llibreta núm.

Codi Entitat	Codi Agència	D.C.	Número de Compte

Signatura:

Se subscriu **L'ESTEL** per un any prorrogable si no hi ha ordre en contra i per un import de 40 € anuals

Ompliu aquesta tarja i envia-la al
Carrer Bellavista, 44
07240 Sant Joan (Mallorca)